

รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ชฎาภรณ์ จันทระประเสริฐ

วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE MODEL OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION
UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

CHADAPORN CHANPRASERT

A Dissertation Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Doctor of Philosophy Degree in Educational Administration
May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร

ของ ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร. มารุต พัฒผล)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิรัญทวี)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนารงค์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิลาวัณย์ จารุอรียานนท์)

..... คณบดีวิทยาลัยการจัดการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย:	ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ, วิทยานิพนธ์: กศ.ด. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิธิภูมิทิพย์ รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ
คำสำคัญ:	การบริหารงานวิชาการปฐมวัย, ปฐมวัย, โรงเรียนระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) สร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 150 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดมาตราวัดประเมินรวมค่า (Summated Rating Scale) มีความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha) อยู่ระหว่าง 0.95-0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพื้นฐานและสถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และของญี่ปุ่น ทั้ง 5 ด้าน ส่วนใหญ่มีประเด็นที่เหมือนกัน แต่มีประเด็นที่แตกต่าง ได้แก่ 1.1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย ในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดยสถานศึกษา แต่ญี่ปุ่นบริหารจัดการโดย กลุ่มผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัยด้วย และวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครมีการประชุมสรุปผลงานรายเดือน และรายภาคการศึกษา ส่วนของญี่ปุ่นมีการประชุมสรุปผลงานรายวัน รายเดือน และรายภาคการศึกษา 1.2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นไม่เน้นในประเด็นการส่งเสริมและจัดให้มีคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย 2) ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัจจัย 9 ด้าน ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย 3) ผลการตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎี โดยการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล พบว่า โมเดลปัจจัยเชิงทฤษฎีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักในการส่งผลสูงสุด คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน รองลงมา คือ ด้านครูผู้สอน และ 4) ผลประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย PIE Model โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

Title: THE MODEL OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Author: Chadaporn Chanprasert, Dissertation: Ph.D (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Assistant Professor Vipaporn Poovatanakul , Ph.D. Co–advisor Associate Professor Sakchai Nirunthawee , Ph.D. Associate Professor Kosol Meekun , Ph.D.

Keywords: Academic Administration of Early Childhood Education, Early Childhood Education, Elementary School Under Bangkok Metropolitan Administration

ABSTRACT

The purposes of the model of academic administration of early childhood education under Bangkok Metropolitan Administration were to 1) compare academic administration at the early childhood level in Japan and of that in Thailand, 2) study of the factors affecting success in academic administration at the early childhood level of elementary school under Bangkok Metropolitan Administration and model fit, and 3) assess the suitability of the model of academic administration of early childhood education under Bangkok Metropolitan Administration. The research methodologies used both qualitative and quantitative methods. The sample consisted of 150 elementary schools under Bangkok Metropolitan Administration. The research tools were a Summated Rating Scales questionnaires with Cronbach's Alpha coefficient ranging from 0.95 to 0.98. Data were analyzed by descriptive statistics and inferential statistics: Multiple Linear Regression Analysis and Influence Path Analysis.

The findings were found that 1) Both Japanese, and Thai academic administration at the early childhood level most had the same issues, but there were different issues as follows: 1.1) Management of the early childhood curriculum: managed by only school staff and had a monthly meeting and per semester, but In Japan, parent groups always participated in the preparation of early childhood academic programs. And there was a meeting to summarize early childhood academic performance evaluation every day, every month, and every semester, and 1.2) Development of media, innovation and educational technology: not focusing on the issue of promoting and providing computers for early childhood children. 2) Factors affecting success in academic administration at the early childhood level of the schools under Bangkok Metropolitan consisted of nine factors. 3) The model of academic administration of early childhood education under Bangkok Metropolitan administration was found that the model fit. The factors with the highest weight on effect were the parents and the community, and the second was the teachers. Finally, and 4) The model of academic administration of early childhood education under Bangkok Metropolitan administration with PIE Model evaluated by the experts found that the model was appropriate, and possible at the highest level. In addition, the evaluation of the model by a qualified persons found that the model was appropriate and useful at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และรองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจตราแก้ไข และติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจ ต่อผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. มารุต พัฒนาผล ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัณย์ จารุอริยานนท์ ผู้ทรงคุณวุฒิการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อัฉรภา วัฒนาณรงค์ อาจารย์บัณฑิตศึกษากการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความเหมาะสมรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลญี่ปุ่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย และผู้ปกครองนักเรียนชั้น อนุบาลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้ความคิดเห็นต่าง ๆ ทำให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ คณาจารย์ในสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้มีความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้สนับสนุนทุนการศึกษา ระดับปริญญาเอก (ทุนสนับสนุนการศึกษาต่อเพื่อพัฒนานักวิจัย กองทุนพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร)

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อใช้ในการดำเนินงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามงานวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	10
กรอบแนวคิดการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
แนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	15
ขอบข่ายของงานวิชาการ และกระบวนการบริหารงานวิชาการ	22
แนวคิดและหลักการการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	27
แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.....	29
การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	40

การศึกษาปฐมวัยของญี่ปุ่น	51
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย	57
ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับ ปฐมวัย.....	70
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับรูปแบบ	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
นิยามเชิงปฏิบัติการ.....	87
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	91
ขั้นตอนการวิจัย	91
การเก็บรวบรวมข้อมูล	95
การวิเคราะห์ข้อมูล	95
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
การเก็บรวบรวมข้อมูล	100
การวิเคราะห์ข้อมูล	101
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	107
ผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	127
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตอนที่ 2	156
ผลการประเมินความสอดคล้องของกลไกของโมเดลสมการโครงสร้างรูปแบบการ บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร หลังการปรับ โมเดล	168
บทที่ 5 บทสรุป.....	198
สรุปผลการวิจัย	198
อภิปรายผลการวิจัย.....	203

ข้อเสนอนแนะ.....	209
บรรณานุกรม	211
ภาคผนวก	217
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองโครงการวิจัย	218
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล.....	220
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองเครื่องมือ และรายชื่อโรงเรียนที่เก็บข้อมูล	222
ภาคผนวก ง รายนามผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ	227
ภาคผนวก จ ผลทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	229
ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	234
ภาคผนวก ช แบบสอบถามชุดที่ 1	247
ภาคผนวก ซ แบบสอบถามชุดที่ 2.....	259
ภาคผนวก ฌ เครื่องมือวิจัย (แบบประเมิน) ในการวิจัยระยะที่ 2	266
ประวัติผู้วิจัย	309

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบขอบข่ายการบริหารงานวิชาการระหว่างโรงเรียนปทุมวัย สังกัด กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนปทุมวัยของประเทศญี่ปุ่น	62
ตาราง 2 เปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนปทุมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนปทุมวัย ของประเทศญี่ปุ่น.....	66
ตาราง 3 การสังเคราะห์ผลการสัมมนาการบริหารงานวิชาการระดับปทุมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนระดับปทุมวัยของญี่ปุ่น ในประเทศไทย	112
ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล (n=150)	128
ตาราง 5 ค่าคะแนนและระดับตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานวิชาการ ระดับ ปทุมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (n=150).....	129
ตาราง 6 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารงานวิชาการระดับปทุมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150).....	130
ตาราง 7 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนที่เกี่ยวข้องกับ การ บริหารงานวิชาการระดับปทุมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150)	131
ตาราง 8 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ระดับปทุมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150).....	132
ตาราง 9 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ระดับปทุมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150).....	133
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปัจจัยที่น่าจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการ บริหารงานวิชาการ ระดับปทุมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการ งบประมาณ (n=150).....	134
ตาราง 11 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา ที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปทุมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n= 150)	135

ตาราง 12 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150)	136
ตาราง 13 ค่าคะแนน การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านบริหารจัดการหลักสูตร (n=150).....	137
ตาราง 14 ค่าคะแนน การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ (n=150).....	139
ตาราง 15 ค่าคะแนน การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ (n=150)	140
ตาราง 16 ค่าคะแนน การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (n=150)	142
ตาราง 17 ค่าคะแนนการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (n= 150).....	144
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (n=150)	145
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (n=150).....	146
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อ การจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (n=150).....	148
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อ การจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร รายด้าน (n=150)	150
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการ จัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยภาพรวม (n=150).....	152
ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการ จัดประสบการณ์ด้านร่างกาย (n=150).....	154

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัย และความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร.....	158
ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ด้วยวิธี STEPWISE.....	160
ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจของผู้ปกครอง ด้วยวิธี STEPWISE.....	162
ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธี STEPWISE.....	164
ตาราง 28 แสดงเมตริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้โมเดล การวัดตัวแปรปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหาร งานวิชาการ (FAC) และการบริหารงานวิชาการ (MNM) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (YAF).....	167
ตาราง 29 สรุปผลค่าสถิติ/ดัชนีในการวิเคราะห์โมเดลเทียบกับเกณฑ์การพิจารณา.....	168
ตาราง 30 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (FAC) และการบริหารงานวิชาการ (MNM) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (YAF).....	170
ตาราง 31 รูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	176
ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (n = 7).....	184
ตาราง 33 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ สถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญ รายนาม (n = 7).....	189

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม.....	192
ตาราง 35 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสม และการใช้ประโยชน์ (n=5).....	196
ตาราง 36 แสดง Scale: All variables	229
ตาราง 37 แสดง Reliability statistics	229
ตาราง 38 แสดง Scale: All variables (แสดงจำนวนผู้ตอบ).....	230
ตาราง 39 แสดง Reliability statistics (ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร)	230
ตาราง 40 แสดง Scale: All variables (แสดงจำนวนผู้ตอบ)	231
ตาราง 41 แสดง Reliability statistics (ตอนที่ 4 ด้านผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย).....	231
ตาราง 42 แสดง Scale: All variables (แสดงจำนวนผู้ตอบ)	232
ตาราง 43 แสดง Reliability statistics (ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560)	232
ตาราง 44 แสดง Scale: All variables (แสดงจำนวนผู้ตอบ)	233
ตาราง 45 แสดง Reliability statistics (การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 4 ด้าน)	233

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1.....	11
ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2.....	12
ภาพ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1.....	13
ภาพ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2.....	13
ภาพ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	92
ภาพ 6 แสดงโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (FAC) และ การบริหารงานวิชาการ (MNM) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (YAF).....	171
ภาพ 7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	172
ภาพ 8 รูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	175

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ เพื่อเตรียมกำลังคนให้พร้อมในการเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย สู่เวทีเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ เมื่อโลกเปลี่ยนแปลงคนต้องเปลี่ยน การศึกษาของประเทศไทยก็ต้องเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน ประเทศไทย 4.0 รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยใช้ศักยภาพของมนุษย์เป็นตัวนำ ขับเคลื่อนด้วยปัญญาของคน ต้องลงทุนในมนุษย์ให้เป็นผลผลิตที่ดี ทุกคนได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน และอยู่อย่างยั่งยืน (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้คนไทยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ มีทักษะการทำงานที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน และขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชน เป้าหมายคือ พัฒนาผู้เรียนเป็นคนไทย 4.0 (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561, หน้า 11); (ไพฑูริย์ สินลาร์ตัน, 2559, หน้า 1) ได้กล่าวถึงการศึกษาระดับ 4.0 ว่า ต้องจัดการศึกษาให้เด็กไทยมีคุณลักษณะ 4 ประการ คือ คิดวิเคราะห์ (Critical) คิดสร้างสรรค์ (Creative) คิดผลิตภาพ (Productivity) และคิดรับผิดชอบ (Responsible)

การพัฒนาคุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นนั้นควรพัฒนาตั้งแต่ช่วงปฐมวัย โดยเฉพาะในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตถือว่าเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้ ผลของการอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในระยะต้นของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อการวางรากฐานของการพัฒนาทางอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย สังคมที่เชื่อมโยงกับชีวิตรอบตัว มากกว่าที่จะพัฒนาทักษะทางวิชาการ มีงานวิจัยจำนวนมากที่ยืนยันว่าช่วงอายุปฐมวัยเป็นเวลาที่สำคัญในการเรียนรู้ และเติบโตของเด็ก เด็กในวัยนี้สมควรได้เล่น ได้เรียนรู้ ค้นหาความชอบ ความถนัดของตัวเอง มากกว่าใช้เวลาในห้องเรียนกับวิชาการที่หนักเกินไป (ภาวิณี โสมานะสิน, 2558, หน้า 2-3; ยศวีร์ สายฟ้า, 2559) ดังที่ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ และบัลลังก์ โรหิตเสถียร (2561, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาต้องเริ่มจากการศึกษาปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการประสานและบูรณาการทุกฝ่าย ให้ทุกภาคส่วน

ตระหนักว่าเด็กปฐมวัยไม่ใช่สมบัติของหน่วยใดหน่วยหนึ่ง แต่เด็กปฐมวัยถือเป็นสมบัติของชาติ การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องมีความพร้อม เพื่อให้เด็กมีคุณภาพและเติบโตไปสู่การเป็นเด็ก 4.0 ในอนาคต การศึกษาปฐมวัยเป็นการลงทุนที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในการเพิ่มมูลค่าให้แก่ทุนมนุษย์ คือ การให้ความช่วยเหลือมนุษย์โดยเฉพาะเด็กระดับปฐมวัยในด้านการศึกษา (เชลดอน เฟเฟอร์ อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, 2560, หน้า 24) ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ เจมส์ เจ. เฮคแมน และคณะ (Heckman and Krueger, 2005 อ้างถึงใน วรินทร์ วูวงศ์, 2559, หน้า 86) แสดงให้เห็นว่าการลงทุนเพื่อการศึกษาในระดับเด็กปฐมวัยนั้นให้ผลตอบแทนต่อการลงทุนสูงกว่าการศึกษาระดับอื่น ๆ การให้เด็กเรียนหนัก เรียนกวดวิชาตั้งแต่เด็ก ๆ เป็นการเสียโอกาสในการพัฒนาเด็กในเชิงเศรษฐศาสตร์ถือว่าการเสียทุนมนุษย์ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเรื่องค่านิยม ความเชื่อของคนในสังคมไทยที่เน้นผลการเรียน ผลการสอบ เป็นสำคัญ ในต่างประเทศ การเรียนการสอนเชิงวิชาการเริ่มต้นประมาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หรือ 3 แม้แต่ในประเทศที่ขึ้นชื่อว่าเด็กเรียนหนังสือหนัก เช่น ญี่ปุ่น ก็มีการปรับตัวเน้นการศึกษาของเด็กปฐมวัยมากขึ้น เน้นให้เด็กได้เล่น ได้เรียนรู้ ชิมชั้ววัฒนธรรม ธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเด็ก มากกว่าเนื้อหาในตำรา (ยศวีร์ สายฟ้า, 2560)

จากการติดตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณภาพเยาวชน (2558) พบว่า เด็กปฐมวัยกำลังถูกเร่งรัดให้มีพัฒนาการที่เกินวัยอย่างไม่สมดุลง ซึ่งจะส่งผลเสียต่อพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ของเด็กในอนาคต รวมถึงการเร่งเรียน เขียนและอ่านเกินพัฒนาการของเด็ก มุ่งเน้นแต่การท่องจำเพื่อความจำ เพื่อสอบแข่งขัน และเน้นเฉพาะเนื้อหาสาระมากกว่าการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ ได้แก่ การคิดแก้ปัญหา การตัดสินใจ การให้เหตุผล รวมถึงการขาดการพัฒนาคุณธรรม และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้การดำเนินชีวิต ส่งผลให้เด็กขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น และขาดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ได้มีการระดมความเห็นของเครือข่ายคณาจารย์ทางการศึกษา ศิกษานิเทศก์ ครู อาจารย์ปฐมวัย และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อเด็กปฐมวัย ในการสร้างความพร้อมสู่คุณภาพ ประกอบด้วย “เด็กพร้อม ครอบครัวพร้อม ระบบการศึกษาพร้อม” โดยการสร้างความพร้อมของเด็ก คือขยายโอกาสทางการศึกษาปฐมวัยให้กับเด็กทุกคน การจัดการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับ ธรรมชาติตามวัย การจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มเด็กปฐมวัยด้วย โอกาส ในส่วนของครอบครัวพร้อม มีทั้งการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก สนับสนุนสวัสดิการการดูแลบุตรตั้งแต่อยู่ในครรภ์ และระบบการศึกษาพร้อม ได้แก่ รัฐกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณลักษณะของคนไทยโดยนโยบาย และกำหนดหลักสูตรในการพัฒนา

อย่างต่อเนื่องเหมาะสมกับช่วงวัย การจัดสรรงบประมาณเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย และการพัฒนารอยต่อทางการศึกษาในแต่ละช่วงวัย เช่น จากอนุบาลถึง ประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2558)

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่า มีระบบการศึกษาที่ดีในเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปฐมวัย ในด้านการพัฒนาทางสมอง และการวางรากฐานบุคลิกภาพ โดยจะให้ความสำคัญกับการสอนพื้นฐานการใช้ชีวิตประจำวันแก่เด็ก คือการมีระเบียบวินัย ความอดทน การทำงานเป็นทีม ความอ่อนน้อมถ่อมตน การมีจิตสาธารณะมากกว่าวิชาการ (สุริยา ช้องเสนาะ, 2561, หน้า 1) “The World Top 20 Education Poll” เผยผลสำรวจระบบ การศึกษาจากทั่วโลกกว่า 200 ประเทศ เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาของนักเรียน อายุตั้งแต่ 3-5 ปีผลการสำรวจ พบว่า ประเทศญี่ปุ่นเป็น อันดับที่ 2 ใน 15 ประเทศที่มีระบบ การศึกษาที่ดีที่สุดในโลก ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มีมาตรฐานทางการศึกษาในระดับสูง นอกจากเทคโนโลยีที่ใช้ในการศึกษาได้อย่างทั่วถึงแล้ว ความสำเร็จทางการศึกษาของญี่ปุ่น อยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล (Schoolflix, 2019, สื่อออนไลน์) การจัดการศึกษา อย่างเป็นระบบที่มีมาตรฐานเดียวกันของประเทศญี่ปุ่นที่มุ่งเน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ความเอาใจใส่ และความรับผิดชอบของครู ทำให้ผลผลิตทางการศึกษามีลักษณะเหมือนกัน กลายเป็นอัตลักษณ์ของคนญี่ปุ่นที่มีคุณภาพ (สมพร โกมารทัต, 2558, หน้า 136) การพัฒนา บุคลากรของชาติด้วยระบบการศึกษา มีส่วนประกอบสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาครู โรงเรียน และหลักสูตร ซึ่งระบบการศึกษาของญี่ปุ่นมีความแตกต่างจากประเทศอื่น โดยโรงเรียนอนุบาล เน้นความมีระเบียบวินัย อดทน การทำงานเป็นทีม และความอ่อนน้อมถ่อมตนมากกว่าความรู้ ด้านวิชาการ กล่าวคือเน้นทักษะพื้นฐานชีวิตก่อนการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ หรือภาษาอังกฤษ (พิธา ลิ่มเจริญรัตน์, 2555, หน้า 13)

การศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศญี่ปุ่นเป็นระบบการศึกษาที่จัดโดยอิสระ ไม่ใช้ การศึกษาภาคบังคับ เช่นเดียวกับการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย การจัดการศึกษาปฐมวัย ของประเทศญี่ปุ่นที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล มีการพัฒนาการเรียนการสอนที่รวดเร็ว ไปได้เร็วมาก และสร้างคนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนสอดแทรกด้านความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา ความขยันอดทน ความมุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัยและการมีจิตสาธารณะ จากการประชุมหารือความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ ของประเทศไทย และกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (MEXT) ของประเทศ ญี่ปุ่นโดยกระทรวงศึกษาฯ ญี่ปุ่น ได้เสนอขอความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการไทย 2 ประการ คือ 1) การแลกเปลี่ยนครูระหว่างประเทศทั้งสอง 2) การนำรูปแบบการจัดการศึกษา

แบบญี่ปุ่นมาปรับใช้ในสถานศึกษาของไทย ญี่ปุ่นยินดีที่จะเผยแพร่การจัดการศึกษาในรูปแบบญี่ปุ่นให้กับสถานศึกษาในประเทศต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศนั้น ๆ กระทรวงศึกษาธิการไทยเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในการนำการจัดการศึกษาแบบญี่ปุ่นโดยนำปรัชญาหลักสูตร วิธีการ และวัฒนธรรมแบบญี่ปุ่นมาปรับใช้ โดยไม่ลืมนึกและไม่ทิ้งวัฒนธรรมไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้น การศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในประเทศญี่ปุ่นเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยของไทยให้มีคุณภาพ อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Education in Japan Community, 2018; สุริยา ช้องเสนาะ, 2561, หน้า 1)

จากผลการวิจัยของวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ (2559) (เชิญตะวัน สุวรรณพานิช, สื่อออนไลน์) เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและจะส่งผลต่อเนื่องจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาเซลล์สมอง ประสบการณ์และทักษะพื้นฐาน ดังนั้น การวางรากฐานด้านการเรียนรู้ของเด็กจะมีส่วนสำคัญต่อความรู้สึกรู้จักคิด ตลอดจนบุคลิกภาพในอนาคต การพัฒนาเด็กตั้งแต่ปฐมวัยให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ย่อมมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติในอนาคต ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการพัฒนาความสามารถในการรู้คิดและพัฒนาการทางอารมณ์ สมรรถนะทางกาย ผ่านกระบวนการเล่นถือเป็นสิ่งส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ขณะที่การศึกษาของญี่ปุ่นเน้นพัฒนาการตามวัย แต่ประเทศไทยกลับมีแนวทางที่แตกต่างเห็นได้จากการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนกวดวิชา และหลักสูตรของเด็กปฐมวัยมีหลักสูตรการเรียนที่เข้มข้น

ปัจจุบันประเทศไทยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งพัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 นอกจากนี้มีพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 เป็นหลักประกันให้เด็กเล็กได้รับการปกป้อง ค้ำครอง ดูแล และพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ และด้านสังคมได้อย่างสมวัย สอดคล้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาเด็กปฐมวัย มี 4 กระทรวง ดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการการบูรณาการของจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ร่วมกันดำเนินงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, 2561, หน้า 124-127, 169)

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาให้เด็กในพื้นที่เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรมและทักษะในการดำรงชีวิต จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโรงเรียนเข้ารับการประเมินจำนวนทั้งหมด 430 แห่ง มีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 แห่ง สาเหตุที่ไม่ได้รับการรับรอง เนื่องจากมีตัวบ่งชี้อัตลักษณ์และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมที่อยู่ในระดับควรปรับปรุง กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่เป็นไปตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจด้านผู้เรียน ส่วนกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ได้แก่ การกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา ทั้งในสถานศึกษาและชุมชน มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา เป็นต้น จากผลการประเมินดังกล่าว ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดได้เร่งดำเนินการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย และปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพ (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2560) นอกจากนี้ สภาพปัญหาของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับผลกระทบจากปัญหาในด้านสังคมในประเด็น ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการสอบ และการแข่งขันสูงมาก การเน้นการเรียนการสอนทางวิชาการในระดับปฐมวัยที่เห็นว่าความรู้ทางวิชาการเป็นเรื่องสำคัญ เด็กจะต้องอ่านออก เขียนได้ นับเลขเป็น และบางที่อาจถึงขั้นบวกลบเลขได้ตั้งแต่ในชั้นระดับปฐมวัย ซึ่งกลับสร้างความเครียดและความกดดันให้เด็กมากขึ้น ทำให้เด็กหลาย ๆ คนอาจจะเบื่อการเรียน และไม่มีความสุขกับการเรียนเพื่อสอบ (การศึกษาปฐมวัยกับศึกษานิเทศน์ปฐมวัย, 2560)

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครกำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2563) และแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน โดยมียุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ มีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องคือ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัดให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2561, หน้า 1, 57) และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) และแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นกรอบ

แนวทางในการดำเนินงาน โดยมียุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับประสิทธิภาพจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง มีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องคือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2563, หน้า 98) ดังนั้น โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และกิจกรรมประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้บรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2564 (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในประเทศญี่ปุ่นเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยของไทยให้มีคุณภาพ อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Education in Japan Community, 2018; สุรียา ส่องเสนาะ, 2561, หน้า 1) ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และของญี่ปุ่น และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่มีความเหมาะสม สามารถนำมาปรับใช้ในสถานศึกษาปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำถามงานวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเหมือนและต่างกันอย่างไร
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีกี่ปัจจัย
3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีอย่างน้อย 5 ปัจจัย
2. รูปแบบเชิงทฤษฎีของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยเป็น 2 ระยะ ระยะละ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนปฐมวัยของญี่ปุ่น ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศไทย จำนวน 1 โรงเรียน และผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย จำนวน 4 โรงเรียน รวม 5 โรงเรียน โดยเลือกโรงเรียนที่ยินดีจะให้ข้อมูลในด้านการบริหารงานวิชาการ

ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนในระดับปฐมวัยจำนวน 429 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 ตัวอย่าง (โรงเรียน) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาตามกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) นักสถิติวิเคราะห์ตัวแปรพหุนิยมใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10-15 ตัวอย่างต่อการวิจัยหนึ่งตัวแปร (Hair et al., 2010, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555, หน้า 71) โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 130 โรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 ตัวอย่าง (โรงเรียน) สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ชั้นเรียนอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ผู้ปกครองของนักเรียนปฐมวัย ชั้นเรียนอนุบาล 1 และอนุบาล 2

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม คือ

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานวิชาการ ปรับจากแนวคิดทฤษฎีระบบของ Hoy and Miskel (2008, p. 292) ประกอบด้วย 1) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 1) ด้านผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านผู้บริหาร 5) ด้านงบประมาณ และ 6) ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา

1.2 ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2554) ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

2. ตัวแปรตาม คือ ผลสำเร็จของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย และความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 ประเมินร่างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และ **ขั้นตอนที่ 2** ประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินร่างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

ผู้ให้ข้อมูล ขั้นตอนการประเมินร่างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 7 คน เพื่อประเมิน ความเหมาะสม และความ เป็นไปได้ของร่างรูปแบบ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตาม แนวทางของ ลิเคิร์ต (Likert Scale)

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

ผู้ให้ข้อมูล ขั้นตอนการประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เพื่อประเมิน ความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวทางของ ลิเคิร์ต (Likert Scale)

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร หมายถึง แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ คือ ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย และความพึงพอใจ ของผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วยที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยใช้กระบวนการทางการบริหารแบบ PIE Model (Newby et al., 2000) ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning-P) 2) การนำแผนไป ปฏิบัติ (Implementation-I) และ 3) การประเมินผล (Evaluation-E)

สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนระดับปฐมวัย จำนวน 429 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2564) ซึ่งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560)

ผลสำเร็จของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย คือ ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ของเด็กปฐมวัย และความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย คือ ผลประเมินพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีพัฒนาการครบทุกด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และ พัฒนาการด้านสติปัญญา เต็มตามศักยภาพ

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง หมายถึง ความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ที่มีการจัดการศึกษาปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการจัดบริการนักเรียน 3) ด้านประชาสัมพันธ์ 4) ด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม และความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีการจัดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริม พัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 2) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 3) ประสบการณ์สำคัญที่ ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และ 4) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

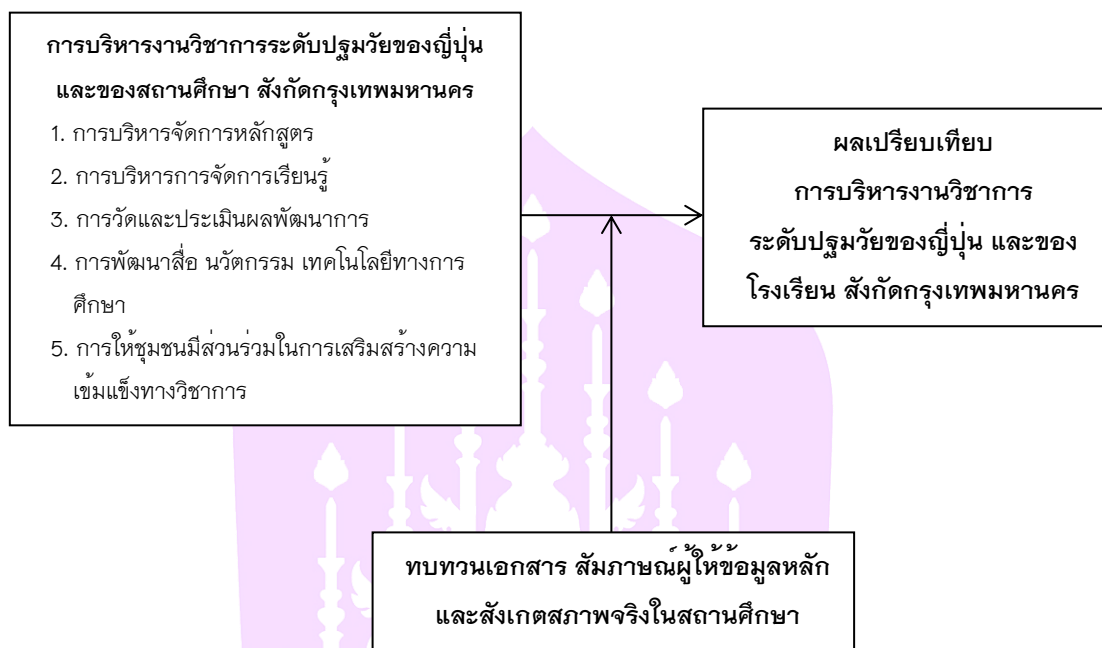
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

1. เป็นแนวทางสำหรับสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาการ บริหารงานวิชาการ และจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับปฐมวัย สังกัด กรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษา คือ พัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเต็มตาม ศักยภาพ และมีพัฒนาการสมวัย

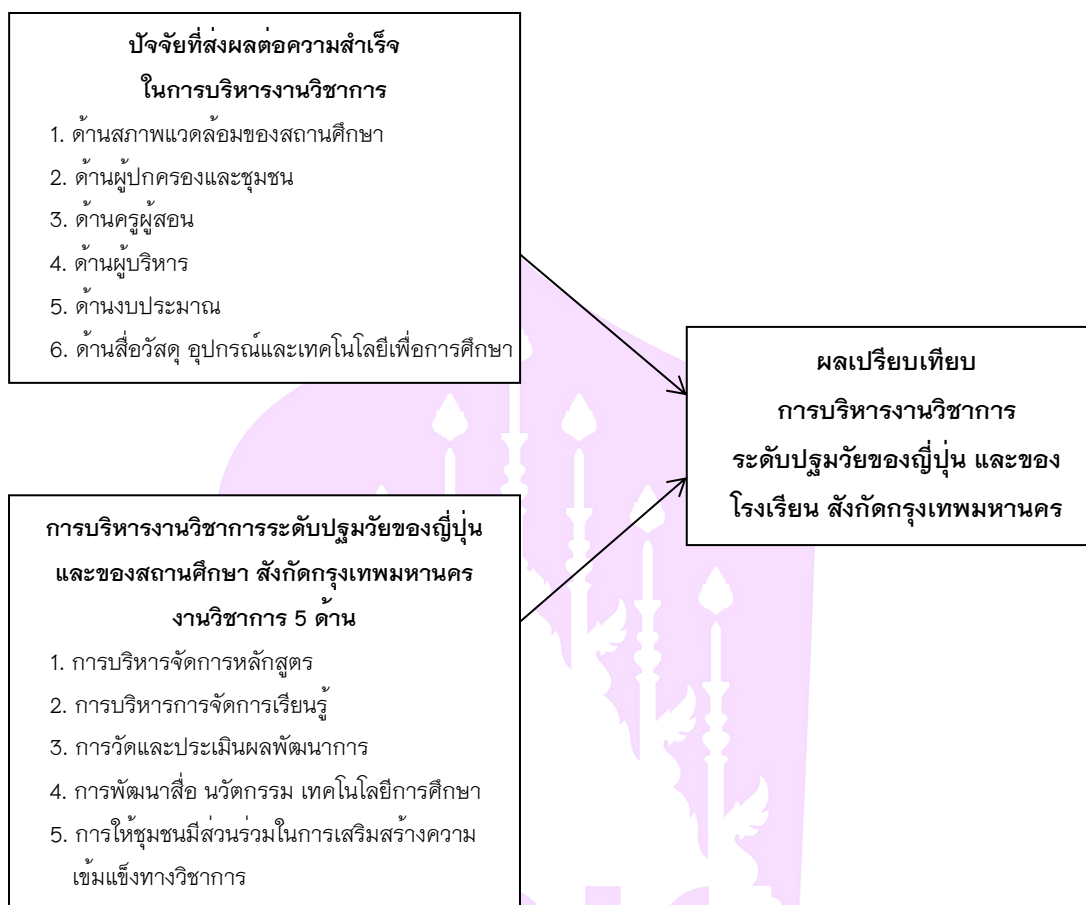
2. เป็นแนวทางให้สถานศึกษาอื่น ๆ นำไปใช้เป็นแบบอย่างในการบริหารวิชาการ ในสถานศึกษาระดับปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

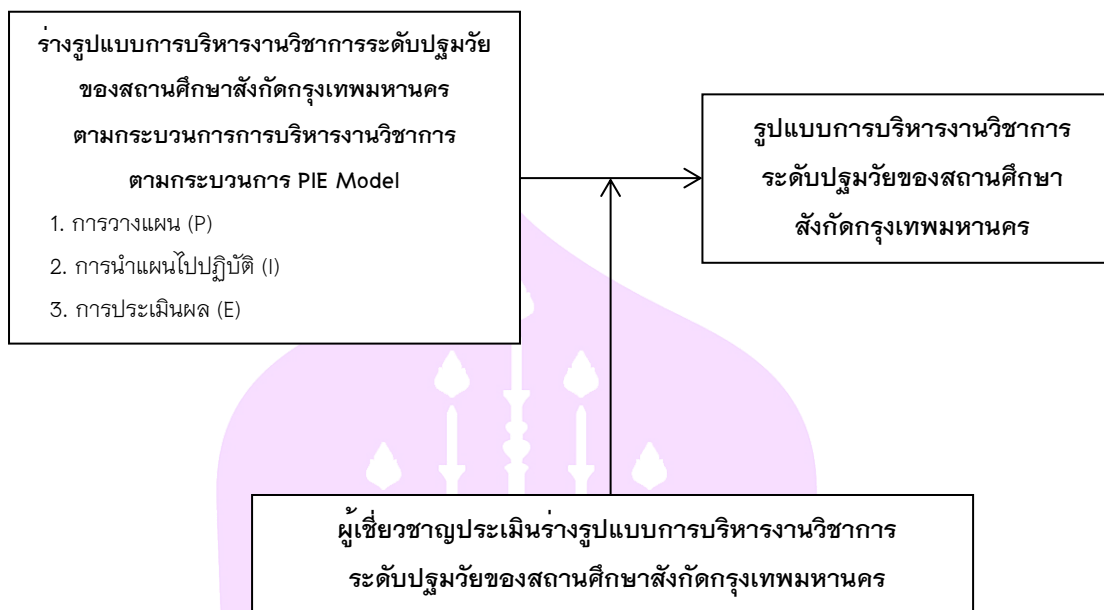

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 1 ชั้นตอนที่ 2

ภาพ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1

ภาพ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี ความรู้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด ในการวิจัยโดยเรียบเรียงนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
  - 1.1 ทฤษฎีและการบริหาร
  - 1.2 กระบวนการบริหารจัดการ
    - 1.2.1 กระบวนการบริหารจัดการทั่วไป ทฤษฎีการบริหารจัดการ POCCC
ทฤษฎีการบริหารจัดการ POSDCoRB
    - 1.2.2 กระบวนการบริหารจัดการที่มีจุดมุ่งหมายพิเศษ PDCA PIE Model
2. แนวคิดและหลักการการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
  - 2.1 ขอบข่ายของงานวิชาการ และกระบวนการบริหารงานวิชาการ
  - 2.2 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 2.3 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
  - 2.4 แนวคิดการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย
  - 2.5 โครงสร้างของระบบการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย และจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 2.6 การบริหารวิชาการสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย
  - 2.7 ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย
  - 2.8 ทิศทางและแนวโน้มของการศึกษาปฐมวัย
3. การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
  - 3.1 ประวัติการจัดการการศึกษาปฐมวัย
  - 3.2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร
  - 3.3 การจัดการศึกษาของฝ่ายการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต ตามนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

3.4 ยุทธศาสตร์การปรับปรุงระบบบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

4. การศึกษาปฐมวัยของญี่ปุ่น

4.1 ความเป็นมาของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศญี่ปุ่น

4.2 นโยบายและแนวคิดการศึกษาปฐมวัย

4.3 มาตรฐานแห่งชาติสำหรับการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลประเทศญี่ปุ่น

4.4 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในประเทศญี่ปุ่น

4.5 การบริหารงานวิชาการปฐมวัยของประเทศญี่ปุ่น

5. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย

5.1 แนวคิดและทฤษฎีระบบสถานศึกษา

6. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับรูปแบบ

6.1 ความหมายของรูปแบบ

6.2 ประเภทของรูปแบบ

6.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

6.4 ลักษณะของรูปแบบที่ดี

6.5 การสร้างรูปแบบ การพัฒนารูปแบบ และการตรวจสอบรูปแบบ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

8. นิยามเชิงปฏิบัติการ

แนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

ทฤษฎีและการบริหาร

การบริหาร มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, หน้า 655) ให้ความหมายไว้ว่า บริหาร หมายถึง การออกกำลัง เช่น บริหารร่างกาย ปกครอง เช่น บริหารส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ จัดการ เช่นบริหารธุรกิจ

พจนานุกรม Collins COBUILD Dictionary on CD-ROM 2006 (Collins, 2006, pp. 18) ให้ความหมายของบริหารไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในองค์กรนั้น
2. กระบวนการจัดการ
3. กิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มบุคคลในองค์กรร่วมมือกันทำ

คาร์เตอร์ วิ กู๊ด (Good, 1973, pp. 13) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานในองค์กรทางการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้

เฮอริเบิร์ต ไชมอน (March and Simon, 1958, p.3) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างร่วมกัน

สุนทร โคตรบรรเทา (2560, หน้า 2) ได้ให้ความหมายการบริหารคือ การทำให้คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย หรือทำงานกับคนและโดยคนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

จันทราณี สงวนนาม (2553, หน้า 25) ให้ความหมายว่า การบริหารหมายถึง เป็นการ ทำงานร่วมกันกับคนและกลุ่มบุคคล ซึ่งพร้อมด้วยปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ เครื่องมือต่าง ๆ งบประมาณ เทคโนโลยี เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

ล้มมา ธนินธ์ (2556, หน้า 37) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกัน กำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบ และให้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ดังนั้น สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานกับคน โดยผู้บริหารไม่จำเป็นต้องทำงานตามลำพังคนเดียว แต่นักบริหารที่ดี คือผู้ที่สามารถดึงเอาความรู้ ความสามารถ ดึงเอาศักยภาพของผู้อื่นมาช่วยในการทำงานเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหารจัดการ

กระบวนการบริหาร หรือหน้าที่ในการบริหารจัดการ มีการนำเสนอแนวคิดต่าง ๆ อย่างหลากหลาย กระบวนการบริหารจัดการที่สำคัญ และเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการและนักบริหารแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กระบวนการบริหารจัดการทั่วไป ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารงานที่ใช้ในการบริหารจัดการพื้นฐาน ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการของ Fayol และกระบวนการบริหารจัดการตามแนวคิดของ Luther Gulick 2) กระบวนการบริหารจัดการที่มีจุดมุ่งหมายพิเศษ ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการคุณภาพทั้งระบบแบบ PDCA (วัฏวนา มัคคสมัน

และอมรชัย ตันติเมธ, 2561, หน้า 47) กระบวนการบริหารแบบ PIE Model (Newby et al, 2000)

กระบวนการบริหารจัดการทั่วไป

กระบวนการบริหารจัดการทั่วไปเป็นกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการทั่วไป รวมทั้งใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีทางการบริหารที่สำคัญ ได้แก่

1. หลักการบริหารจัดการของ Fayol

หลักในการบริหารจัดการของ Fayol (Fayol's principles of management) Fayol ได้กำหนดหลักในการบริหารจัดการขึ้น ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับของ Weber แต่จะมีความแตกต่างกันคือ ในช่วงปี ค.ศ. 1841-1925 Fayol ได้เป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) ของโรงงานถ่านหิน Comambault Mining เขาได้กำหนดหลัก 14 ประการขึ้น ซึ่งเขาเชื่อว่าหลัก 14 ประการนี้ ถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการ เขาได้กล่าวถึงหลักการนี้ในรายละเอียด เนื่องจากหลักทั้ง 14 ข้อนี้สามารถพัฒนาองค์การในศตวรรษที่ 20 ได้ ซึ่งหลักการบริหารจัดการทั้ง 14 ข้อมี ดังนี้

- 1.1 การจัดแบ่งงาน (Division of work)
- 1.2 การมีอำนาจหน้าที่ (authority)
- 1.3 ความมีวินัย (discipline)
- 1.4 การบังคับบัญชา (unity of command)
- 1.5 คำสั่ง (unity of direction)
- 1.6 ผลประโยชน์ของหมู่คณะจะต้องเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว (Subordination of Individual Interest to the General Interest)
- 1.7 มีระบบค่าตอบแทนที่ยุติธรรม (remuneration)
- 1.8 ระบบการรวมศูนย์ (Centralization)
- 1.9 สายบังคับบัญชา (scalar)
- 1.10 ความเป็นระบบระเบียบ (order)
- 1.11 ความเท่าเทียมกัน (equity)
- 1.12 ความมั่นคง และฐานะของบุคลากร (stability of tenure of personnel)
- 1.13 การริเริ่มสร้างสรรค์ (initiative)
- 1.14 จิตวิญญาณแห่งหมู่คณะ (esprit de corps)

การบริหารจัดการตามหลักการบริหาร (Administrative management) เป็นแนวคิดด้านการจัดการซึ่งมุ่งที่ลักษณะหน้าที่ขององค์การและการบริหารจัดการโดยใช้การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งมีอิทธิพลต่อแนวทางการบริหารจัดการในยุคปัจจุบัน

ส่วนประกอบของการบริหารจัดการ (Elements of management) Fayol เห็นว่าหลักการบริหารจัดการแบ่งได้ตามหน้าที่ คือ

- 1) การวางแผน (Planning) หมายถึงการศึกษาวิเคราะห์หอนาคต และจัดวางแผนปฏิบัติงานล่วงหน้า
- 2) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึงการเสริมสร้างองค์การด้านคนและวัสดุสิ่งของเพื่อการปฏิบัติตามแผน
- 3) การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึงการควบคุมบังคับบัญชาให้คนงานปฏิบัติงานตามหน้าที่
- 4) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึงการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- 5) การควบคุม (Controlling) หมายถึงการควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและกฎเกณฑ์

Fayol ซึ่งเห็นว่า หลักการดังกล่าวไม่เพียงแต่นำมาใช้ได้เฉพาะในวงการธุรกิจเท่านั้น แต่ยังสามารถ นำไปใช้กับการเมือง ศาสนา การสังคมสงเคราะห์ การทหาร และกิจกรรมสาขาอื่น ๆ เพราะว่าทุกองค์การต้องอาศัยการบริหารจัดการ จึงต้องมีการสร้างทฤษฎีการบริหาร และมีการสอนเป็นวิชาการ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2551, หน้า 20)

2. หลักการบริหารตามแนวคิดของ Luther Gulick Luther Gulick ได้เสนอหลักการบริหารระบบราชการที่เรียกว่า “POSDCORB Model” มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 P-Planning (การวางแผน) เป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งคำนึงถึงทรัพยากรภายในองค์การ และสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งนี้เพื่อให้แผนที่กำหนดขึ้นมีความรอบคอบ และสามารถนำไปปฏิบัติได้

2.2 O-Organizing (การจัดองค์การ) เป็นการจัดองค์การที่เป็นส่วนราชการ โดยจัดแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง ออกเป็น กรม กอง ฝ่าย แผนกจะพิจารณาจากปริมาณงาน คุณภาพงาน ขนาดของการควบคุม และพิจารณาแบ่งสายงานหลักและสายงานที่ปรึกษา โดยคำนึงถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควบคู่กันได้

2.3 S-Staffing (การจัดหาบุคคลเข้าทำงาน) เป็นการคัดเลือกบุคคลให้เข้ามาดำรงตำแหน่งภายในองค์การโดยพิจารณาจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมให้ได้ในปริมาณที่เพียงพอจะทำให้งานสำเร็จได้

2.4 D-Directing (การสั่งการหรืออำนวยการ) เป็นการกำกับดูแลและสั่งงานผู้ใต้บังคับบัญชา โดยอาศัยลักษณะความเป็นผู้นำ การจูงใจ ศิลปะการปกครองคน และการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชา

2.5 Co- Coordinating (การประสานงาน) เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทุกฝ่าย ทั้งในระดับที่สูงกว่า ต่ำกว่า และในระดับเดียวกัน เพื่อให้งานสามารถดำเนินการไปได้โดยราบรื่น

2.6 R-Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน จากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารในระดับต่างโดยมีการติดต่อสื่อสารแบบเป็นลายลักษณ์อักษร

2.7 B-Budgeting (การงบประมาณ) เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ควบคุมการปฏิบัติงาน โดยใช้วงงบประมาณ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

2.7.1 การเตรียมขออนุมัติงบประมาณ

2.7.2 การเสนอให้ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นชอบ

2.7.3 การดำเนินงานตามงบประมาณ

2.7.4 การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่เสนอขอไว้ (จรัส อติวิทยากรณ์, 2556, หน้า 8-15, 20-23)

กระบวนการบริหารจัดการที่มีจุดมุ่งหมายพิเศษ

กระบวนการบริหารงานที่มีจุดมุ่งหมายพิเศษ ได้แก่

1. กระบวนการบริหารจัดการคุณภาพทั้งระบบแบบ PDCA แนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA ซึ่งถูกคิดค้นโดย Dr. Edwards W. Deming เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญสำหรับการวางแผนแก้ปัญหาย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นที่นิยมใช้เป็นอย่างมากในประเทศญี่ปุ่น หลักการ PDCA สามารถนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานขององค์กรให้ดีขึ้นได้แม้กระทั่งองค์กรนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับการผลิตในอุตสาหกรรม เพราะหลักการ PDCA สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกงาน ขั้นตอนการบริหารงานตามกระบวนการคุณภาพแบบ PDCA วงจร Deming ประกอบด้วย ขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan-P) 2) การดำเนินงานตามแผน (Do-D) 3) การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) 4) การปรับปรุงพัฒนา (Act-A)

1.1 การวางแผน (Plan-P) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

1.2 การดำเนินงานตามแผน (Do-D) หมายถึง การปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้โดยหน่วยงานนั้น ๆ และจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

1.3 การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) หมายถึง การตรวจสอบระบบกลไกของการดำเนินงาน รวมทั้งผลปฏิบัติงานว่าได้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หากมีปัญหาหรือจุดอ่อนของการดำเนินงาน ควรได้มีการค้นหาสาเหตุและวางมาตรการแก้ไขต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของงาน

1.4 การปรับปรุงพัฒนา (Act-A) หมายถึง การวางมาตรการในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบกลไกในการดำเนินการ เพื่อเอื้อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวควรเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนการดำเนินการในปีต่อไปอย่างต่อเนื่อง (สุทธิชัย ปัญญาโรจน์, 2562, หน้า 42-43; วัฒนา มัคคสมัน และอมรชัย ตันติเมธ, 2561, หน้า 51-52)

การดำเนินงานตามกระบวนการคุณภาพแบบ PDCA เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเมื่อปฏิบัติกิจกรรมในขั้นที่ 1 เสร็จต่อไปก็ขั้นที่ 2 ขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 ตามลำดับ เมื่อครบในขั้นที่ 4 แล้ว ก็จะขึ้นขั้นที่ 1 ในระบบต่อไปอีก

2. กระบวนการบริหารแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman and Russell, 2000) เป็นกระบวนการที่ประยุกต์มาจากรูปแบบการบริหารของนักวิชาการที่สนใจศึกษาด้านการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ PIE Model ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

2.1 การวางแผน (Planning-P) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน เพื่อการดำเนินงานที่เป็นระบบใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.1 จัดทำแผนงานหรือโครงการวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการปฏิบัติงาน จัดทำโครงการสนับสนุนแผนงานวิชาการให้ครอบคลุมงานต่าง ๆ ประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน

2.1.2 การวางแผนจัดประสบการณ์ การจัดเด็กเข้ากลุ่มชั้น การนิเทศ
การสอน

2.1.3 การวัดและประเมินพัฒนาการ การจัดทำรายงานพัฒนาการเด็ก

2.1.4 จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน การวางแผนจัด
ประสบการณ์การจัดเด็กเข้ากลุ่มชั้น การนิเทศการสอน

2.1.5 การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์

2.2 การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation-I) หมายถึงการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ
จริง ดำเนินการบริหารงานเพื่อสู่เป้าหมายที่องค์การตั้งไว้

2.2.1 กำกับ ติดตามและนิเทศให้ครูทำแผนการจัดประสบการณ์ และ
ดำเนินการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ ให้ครูรับผิดชอบงานและโครงการ
ให้เป็นไปตามปฏิทินงาน

2.2.2 จัดครูเข้าแทนชั้นเรียนที่ขาด กำกับดูแลให้ครูช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา
ด้านพัฒนาการ

2.2.3 สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมประสบการณ์ของเด็กให้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.4 ส่งเสริมให้มีการบริการเกี่ยวกับสื่อการสอน อุปกรณ์ และวัสดุ
หลักสูตรต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู

2.3 การประเมินผล (Evaluation-E) หมายถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้
วางแผนและลงมือปฏิบัติ การดำเนินงานทางวิชาการว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ และสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ ประเมินใน 3 ประเด็น ดังนี้

2.3.1 การประเมินพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมให้ครูประเมินพัฒนาการเด็ก
อย่างสม่ำเสมอ รับฟังปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ ให้การช่วยเหลือและให้การนิเทศ
ในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน เพื่อผล
ทางพัฒนาการของเด็ก

2.3.2 การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดทำ
โครงการวิชาการของสถานศึกษา ติดตามและช่วยเหลือการดำเนินการตามโครงการ
ประเมินผลโครงการ ตรวจสอบการปรับปรุงการปฏิบัติงาน จัดทำโครงการต่อเนื่องและ
เผยแพร่ผลที่ได้จากโครงการ

2.3.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โดยการสังเกตพฤติกรรม การสอน การตรวจผลการสอน ตรวจแผนการจัดประสบการณ์ ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครู รับฟังข้อมูลจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู จัดประชุมประเมินผลงานของครู สรุปผลจากการประเมินการทำโครงการวิชาการที่ได้รับมอบหมาย (ปริยาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 31-32; ดร.ณิ ไโรเปี่ยม, 2558, หน้า 32-33; ขวัญข้าว ชุ่มเกษร กุลกิจ และกิริติ คุวานนท์, 2561, หน้า 80)

มีการศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล ผลพบว่าโรงเรียนดีประจำตำบลใช้ PIE Model เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน (เกสณี ชิวปรีชา และชญาพิมพ์ อุสาโท, 2556) สุภาพร กำภู ณ อยุธยา และสิบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2561) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนภัทราวดี หัวหินและการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ โดยสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร 3 ทฤษฎี คือ หลักการบริหารตามแนวคิดของ Luther Gulick คือ POSDCORB Model PDCA วงจร Deming และ PIE Model พบว่ามีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันใน 3 ขั้นตอน สรุปได้ว่ากระบวนการบริหารแนวคิดของนักวิชาการทั้ง 3 ท่านสามารถจัดกลุ่มของกระบวนการได้เป็น 3 ขั้นตอนตามโมเดล PIE Model (Newby et al, 2000) ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning-P) 2) การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation-I) 3) การประเมินผล (Evaluation-E) เห็นได้ว่ารูปแบบการบริหารแบบ PIE Model นี้สามารถนำไปปรับใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการบริหาร PIE Model มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ขอบข่ายของงานวิชาการ และกระบวนการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักเรียนได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้หลายทัศนะ ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจาก

การบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2550, หน้า 29)

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ว่าหมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียน

การสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จันทร์านี สงวนนาม (2553, หน้า 142) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า หมายถึงการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับกิจกรรมทุกอย่าง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบข่ายของงานวิชาการ

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 59) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการไว้ 4 ประการ คือ

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้
3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้มีคุณภาพ
4. การวัดและประเมินผลพัฒนาการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการวิเคราะห์ผู้เรียน

จันทร์านี สงวนนาม (2553, หน้า 59-60) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ คือ

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
2. การวิจัยชั้นเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 34-40) ได้กำหนด
 ขอบข่ายงานวิชาการในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ
 สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามที่นักวิชาการแบ่งไว้ ผู้วิจัยได้สรุปแบ่ง
 หมวดหมู่ได้ ดังนี้ 1) การบริหารและพัฒนาหลักสูตร 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอน
 3) การวัดผล ประเมินผล 4) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
 และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา และการแนะแนวการศึกษา 8) การพัฒนาระบบประกัน
 คุณภาพภายในสถานศึกษา 9) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว
 องค์กร หน่วยงาน สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และชุมชน

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องมีกระบวนการบริหารงานที่ดี
 กระบวนการบริหารงานวิชาการ ได้มีข้อเสนอไว้หลายทรรศนะ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2555, หน้า 7-8) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีกระบวนการ
 บริหารงานเช่นเดียวกับการบริหารงานทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. การวางแผนพัฒนา เป็นการวางแผนที่มีพื้นฐานมาจากสภาพที่เป็นปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนางาน ตามกำลังงบประมาณ ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ จุดมุ่งหมาย กลยุทธ์ และแผนงาน โครงการ

2. การนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วยงานการจัดองค์การ การสั่งการ หรือมอบหมายงาน การควบคุมงาน การกำกับติดตาม การประสานงาน และการนิเทศงาน

3. การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ประกอบด้วย การประเมินระหว่างการทำงาน การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน และการรายงาน

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3-5) ได้แบ่งขั้นตอนของกระบวนการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

1. ขั้นก่อนดำเนินงาน เป็นการกำหนดนโยบาย และวางแผนงานด้านวิชาการ ได้แก่ งานจัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จัดสภาพงานวิชาการ และวิธีการทำงาน จัดครูอาจารย์เข้าสอน จัดทำโครงการสอน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ตารางสอน

2. ขั้นดำเนินงาน จัดและดำเนินงาน รวมทั้งการควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ได้แก่ การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและงานเกี่ยวกับการบริหาร การบริการ เช่น การบริการด้านสื่อการสอน วัสดุหลักสูตร รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง

3. ขั้นส่งเสริม และติดตามผลในด้านวิชาการ ส่งเสริมให้ครูได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ การปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ สนับสนุนให้มีส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม และส่งเสริมให้ศึกษาต่อ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

นฤมล เนียมหอม, กัณตวรรณ มีสมสาร และราตรี ทองสวัสดิ์ (2561) ได้สรุปว่าการบริหารงานการศึกษาจะบรรลุผลตามเป้าหมายทุกงานจะต้องดำเนินการเป็นกระบวนการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นก่อนดำเนินการ** เป็นการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการปฏิบัติงาน ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 งานย่อย ดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ได้แก่

1.1.1 การศึกษาข้อมูลของสถานศึกษา สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมและสอดคล้องกับหลักสูตร

1.1.2 ศึกษาข้อมูลที่เป็นข้อกำหนดที่ต้องยึดเป็นแนวทาง เช่น หลักสูตร ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 การวางแผน เป็นการวางแผนล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอนและรอบคอบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวการปฏิบัติ คือ

1.2.1 จัดทำแผนงานหรือโครงการวิชาการประจำปี

1.2.2 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

1.2.3 การจัดครูเข้าสอนประจำห้อง

2. **ขั้นดำเนินงาน** หมายถึงการปฏิบัติตามแผนงานทางวิชาการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการสั่งการ การควบคุม การนิเทศ เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

3. **ขั้นประเมินผล** เป็นการทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานทางวิชาการว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ ซึ่งการประเมินผลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การประเมินก่อนดำเนินงาน การประเมินระหว่างดำเนินงาน และการประเมินเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินงาน การประเมินก่อนและระหว่างดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินการ ส่วนการประเมินเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ สำหรับนำมาใช้ในการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป คือการเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะได้รับหากพบว่าการดำเนินงานใดมีประสิทธิภาพ เป้าหมายกับผลจะต้องใกล้เคียงกัน หากผลที่ได้ต่ำกว่าหรือสูงกว่าเป้าหมายมาก ในการวางแผนต่อไปจะได้มีการศึกษาเพื่อพิจารณาว่าทำไมผลที่ได้จึงแตกต่างจากเป้าหมายที่วางไว้

จากแนวคิดกระบวนการบริหารงานวิชาการดังกล่าวข้างต้น เป็นกระบวนการแก้ปัญหา และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ขั้นตอนต่าง ๆ ล้วนมีความสำคัญ และมีผลต่อขั้นตอนในลำดับต่อไป ขั้นตอนการประเมินผลนั้น จะเป็นการให้ข้อมูลเพื่อที่ผู้บริหารจะนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุงวางแผนงานในอนาคตต่อไป จึงควรมีการบริหารงานที่เป็นไปตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและครบถ้วน จึงจะทำให้การบริหารงานวิชาการเกิด

ประสิทธิภาพสูงสุดจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับการบริหารแบบ PIE Model สามารถไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารงานวิชาการ เพราะมีลักษณะเป็นขั้นตอนที่เป็นระบบต่อเนื่อง คือ มีการวางแผน ลงมือปฏิบัติ และ ประเมินผล ทำให้เกิดคุณภาพในการบริหารจัดการ เป็นการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

แนวคิดและหลักการการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาการทางสมอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกหลายแบบ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการ และลักษณะในการจัดกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่าง ๆ กัน การจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่ (ภาวิณี โสมานะสิน, 2558, หน้า 1-2) มาสซิเกลีย (Massogia) (เยาวพา เตชะคุปต์, 2542, หน้า 34 อ้างถึงใน ศติพันธ์ เบียนเปี่ยมสิน และคณะ, 2561, หน้า 18) มีแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน นับตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเริ่มเข้าเรียนในระดับโรงเรียน
2. วางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็กตั้งแต่ต้นรวมทั้งเด็กที่มีข้อบกพร่องต่าง ๆ
3. สิ่งแวดล้อมทางบ้านควรมีส่วนช่วยให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาในทุก ๆ ด้าน
4. พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่มีความสำคัญต่อลูก
5. อิทธิพลจากทางบ้านควรมีผลต่อกระบวนการในการพัฒนาเด็ก

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยโดยเฉพาะในช่วงเวลา 5 ปีแรกของชีวิตถือว่าเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้ และเด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ หรือผู้ดูแลตั้งแต่แรกเกิดโดยการให้ความรัก การโอบกอด สัมผัส พุดคุย และการเล่นกับเด็ก เพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของเด็กในวัยนี้ดังนี้ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1856-1939)

ได้ย้ำให้เห็นว่า วัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์คือ ระยะ 5 ปีแรกของคนเรา ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับในตอนต้น ๆ ของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเราจนวาระสุดท้าย เขาเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูในระยะปฐมวัยนั้นจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต อีริก อีริคสัน (Erik Erikson, 1902–1994) กล่าวว่า วัยทารกตอนปลายเป็นช่วงที่บุคคลเรียนรู้เจตคติของความมั่นใจหรือไม่มั่นใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งที่พ่อแม่ให้สิ่งที่เด็กต้องการ การเอาใจใส่และความรักอย่างชื่นชม เจตคติเหล่านี้ซึ่งเด็กมีอยู่จะคงอยู่มากหรือตลอดชีวิต และสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจของคนทั่วไป และสถานการณ์ของบุคคลทั่วไปได้ (สุณี บุญพิทักษ์, 2557, หน้า 15) จากผลวิจัยของเบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1913–1999) แสดงให้เห็นว่าสติปัญญามนุษย์มากกว่า 3 ใน 4 จะได้รับการพัฒนาเมื่อเด็ก ซึ่งถ้าหากว่าไม่ได้รับการพัฒนาในด้านสติปัญญาอย่างถูกต้อง ความสามารถในการเรียนรู้จะถูกยับยั้งบลูมยังพบอีกด้วยว่า สิ่งแวดล้อมมีผลสำคัญที่จะทำให้พัฒนาการของบุคคลชะงักงันหรือเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งแสดงว่าสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กในระยะ 6 ปีแรกของชีวิตมากกว่าในระยะอื่น ๆ โจ้ แอล ฟรอสท์ (Joe L. Frost, 1933–2020) กล่าวว่าเด็กในช่วง 4–5 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงเวลาที่มีความเจริญงอกงามทางด้านร่างกายและจิตใจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วที่สุด นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกที่ไวต่ออิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก อลิซาเบธ เฮอร์ลอค (Elizabeth Hurlock, 1898–1988) กล่าวว่าวัยเด็กนับได้ว่าเป็นวัยแห่งวิกฤตการณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นระยะสร้างพื้นฐานของจิตใจในวัยผู้ใหญ่ต่อไป บุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่แม้จะมีความแตกต่างไปจากวัยเด็กมากเท่าใดก็ตามแต่จะเป็นความแตกต่างที่ถือกำเนิดจากรากฐานในวัยเด็ก นอกจากนี้ แนวความคิดของจอห์น ดีวอี้ (John Dewey, 1895–1952) ต่อการศึกษาปฐมวัย คือ การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากในการฝึกให้เด็กได้คิดแก้ปัญหา การแสดงออกอย่างอิสระและสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์นั้น ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาาร่วมด้วย เนื่องจากเด็กปฐมวัยกำลังมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการเรียนการสอน และประสบการณ์ที่จัดให้เด็กเป็นประสบการณ์ตรง เด็กลงมือปฏิบัติเอง การจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางจึงสำคัญมาก (ภาวิณี ไชมานะสิน, 2558, หน้า 31–32) แนวคิดของมาเรีย มอนเตสซอริ (Maria Montessori, 1870–1952) แพทย์หญิงชาวอิตาลี ได้พัฒนาสื่ออุปกรณ์การสอนที่เน้นให้เด็กเรียนรู้จากการสัมผัส การหยิบจับ ดม คลำ ปฏิบัติเล่นกับสื่อที่มีลักษณะต่าง ๆ อย่างอิสระ มอนเตสซอริเชื่อว่าการเล่นทำให้เด็ก การค้นพบ เรียนรู้ด้วยตนเอง (จีระพันธ์ พูลพัฒน์, 2558, หน้า 1–2) เฟรดเดอริค วิลเฮม เพรอเบล (Friedrich Wilhelm

Frobel, 1782–1852) บิดาแห่งวงการอนุบาล เพรอบเบลเชื่อก็คงสภาพภายในของเด็ก การที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติกับสื่อของเล่นที่หลากหลาย มีผลต่อการเรียนรู้ การคิด และการเสริมสร้างพัฒนาการ เพียเจต์ (Jean Piaget, 1896–1980) เป็นนักการศึกษาชาวอเมริกันเชื้อชาติสวิส เจ้าของทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา เขาเชื่อว่าเด็กอายุ 2–7 ปี สติปัญญากำลังอยู่ในขั้นก่อนปฏิบัติการ (Pre-Operational Stage) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กวัย 4–6 ปี เป็นวัยที่พัฒนาการทางภาษาเป็นไปในลักษณะยังเข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวยังไม่แจ่มแจ้ง นั้นควรให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการสัมผัส สัมผัส ทดลองและลงมือกระทำต่อวัตถุด้วยตนเอง (สุณี บุญพิทักษ์, 2557, หน้า 18)

สรุปได้ว่า ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิตมนุษย์เพราะเป็นช่วงที่พัฒนาการทุกด้านเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้จะเป็นการวางพื้นฐานทางด้านจิตใจ อุนิสัยและความสามารถ ซึ่งจะมีผลต่ออนาคตของเด็กและของชาติต่อไป เพราะฉะนั้นการเข้าใจพัฒนาการของเด็กจะช่วยให้ครูเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น สามารถวางแผนหลักสูตร การเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้มากขึ้น

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบวอลดอร์ฟ (Waldorf Approach)

การสอนตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf) แนวคิดนี้เชื่อว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการเลียนแบบ ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก จุดมุ่งหมายของวอลดอร์ฟ คือ ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุ ศักยภาพสูงสุดที่ตนมี พัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่ดี มีสังคมที่สมบูรณ์ โดยเน้นในเรื่องจิตวิญญาณความรู้สึก เน้นการสร้างเจตคติในตัวเด็ก เน้นสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทำจากธรรมชาติ

แนวคิดการศึกษา วอลดอร์ฟ เน้นความสำคัญของการสร้างสมดุลใน 3 วิธีทางที่บุคคลสัมพันธ์กับโลกคือผ่านกิจกรรมทางกาย ผ่านทางอารมณ์ความรู้สึกและผ่านการคิด การศึกษา วอลดอร์ฟ มุ่งพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่มีบุคลิกภาพที่สมดุลกลมกลืนและให้เด็กได้ใช้ พลังทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ด้านศิลปะและด้านการปฏิบัติอย่างพอเหมาะ

การศึกษาแบบ วอลดอร์ฟ คือการศึกษาที่มีใช้กันในหลายแห่งทั่วโลก เป็นกลุ่มการศึกษาเอกชนที่เติบโตเร็วมาก ไม่มีระบบการบริหารแบบรวมศูนย์ แต่ละแห่งล้วนเป็นอิสระต่อกัน ขณะเดียวกันก็มีการให้การสนับสนุนกันและกัน ในทรัพยากรต่าง ๆ เอกสารวิชาการ การจัดการประชุม

หลักสูตรโรงเรียน วอลดอร์ฟ คำนึงถึงภาพรวมทั้งชีวิตของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติในแต่ละช่วงวัยของเด็ก บำรุงเลี้ยงจินตนาการของเด็กท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ดร.สไตเนอร์คิดว่าโรงเรียนต้องเอาใจใส่ต่อความต้องการของเด็กมากกว่าความต้องการหรือเป้าหมายที่รัฐบาลวางไว้หรือแรงกระตุ้นทางเศรษฐกิจ โรงเรียน วอลดอร์ฟ ไม่ใช่สถานที่ผลิตคนเพื่อป้อนตลาดแรงงาน แต่เป็นสถานที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และมีอิสระในการสอน ทำนุบำรุงลักษณะปัจเจกของเด็กแต่ละคนให้เด็กมีโอกาสได้พัฒนาตนเอง สามารถก้าวออกไปเผชิญโลกด้วยความมั่นใจ ผ่านการศึกษาที่สมดุลมีบูรณาการในทุกด้านของชีวิต (สุวิมล สุขบรรเทิง, ออนไลน์)

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ (Montessori Approach)

การสอนแบบมอนเตสซอริ (Montessori) การสอนแบบมอนเตสซอริ (Montessori) เป็นแนวคิดที่เน้นเด็กเป็นหลักสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้อย่างอิสระ และซึมซับการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็นและแสวงหาความรู้อย่างมีสมาธิ มีวินัยในตัวเองและเกิดพัฒนาการทุก ๆ ด้านในเวลาเดียวกัน

การสอนแบบมอนเตสซอริจะไม่เน้นการเรียนรู้แบบท่องจำ แต่จะเน้นการเล่นหรือการทำกิจกรรมเป็นหลัก โดยการให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ตัวเองสนใจ มอนเตสซอริได้จัดทำอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายตามความสนใจและตามวุฒิภาวะของเด็กที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยพัฒนาทางด้านประสบการณ์ชีวิต งานวิชาการ และทางประสาทสัมผัส เช่น การแต่งกาย การทำความสะอาด การขัดและอุปกรณ์ในการทำงานบ้าน สำหรับอุปกรณ์จะมีการออกแบบให้เด็กได้พัฒนาสติปัญญา และพัฒนาการคิดอย่างมีระบบมีเหตุผล เช่น อุปกรณ์ทางคณิตศาสตร์ อุปกรณ์ทางภาษาและหลักภาษา การมองเห็น การชิมรส การได้ยิน การดมกลิ่น เป็นความรู้สึกร่วมกันใช้ประสาทสัมผัสร่วมกัน

แนวการสอนแบบมอนเตสซอริจะเริ่มจากการเรียนรู้แบบรูปธรรมไปสู่แบบนามธรรม และอุปกรณ์ของมอนเตสซอริสามารถนำมาใช้ได้หลายรูปแบบ อุปกรณ์เป็นสิ่งที่ช่วยควบคุมตัวเด็กในการทำงาน เด็กจะพอใจเมื่อทำงานต่าง ๆ ได้ถูกต้อง และในการจัดเก็บอุปกรณ์จะต้องมีที่เฉพาะสำหรับวางอุปกรณ์ เพื่อที่เด็กจะได้จัดเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย เมื่อเล่นเสร็จแล้ว ซึ่งจะช่วยให้เด็กรู้จักการเรียนรู้การใช้อุปกรณ์ร่วมกัน (ชนิษฐา บุญนาค, 2561, ออนไลน์)

จะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ทั้งการสอนตามแนวคิด วอลดอร์ฟ (Waldorf) และการสอนแบบมอนเตสซอริ (Montessori) จะเน้นการที่เด็กได้เรียนรู้ตามความต้องการด้วยตัวเองและซึมซับการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม จะช่วยทำให้เด็กได้เรียนรู้

ในสิ่งที่ต้องการ เด็กจะได้รับอิสระในขอบเขตที่ได้จัดเตรียมไว้ เมื่อเด็กได้รับผลสำเร็จตามความต้องการ จะทำให้เด็กเกิดความพึงพอใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเองและสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างของระบบการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย และจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย

โครงสร้างของระบบการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) 2553 และฉบับที่ 4 (2562) ได้กำหนดการศึกษาในประเทศไทยออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การศึกษาในระบบ 2) การศึกษานอกระบบ 3) การศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาในระดับปฐมวัยนั้นสามารถจัดการเรียนการสอนได้ทั้งสามระบบโดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่หลายหน่วยงาน มี 4 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการการบูรณาการของจังหวัดและกรุงเทพมหานครร่วมกันดำเนินงาน โดยมีโครงสร้าง ดังนี้ (ภัทรวิ วิ เทพพิทักษ์, 2555)

1. ศูนย์เด็กเล็กหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก (Day Care Center / Nursery) รับวัยแรกเกิดถึง 3 ปี หน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงศึกษาธิการ จัดขึ้นเพื่อบริการครอบครัวที่ไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ ซึ่งการเลี้ยงดูจะใช้ระบบครอบครัวโดยแม่บ้านที่ได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรการดูแลเด็ก หรือครูที่จบการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ศูนย์เด็กเล็กหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก (Day Care Center / Nursery) ของภาคเอกชนในประเทศไทยจะไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ

2. โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) วัย 3- 5 ปี การศึกษาชั้นอนุบาลในประเทศไทยมีหลายหน่วยงานที่จัดการศึกษา เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุขและภาคเอกชน สำหรับภาครัฐที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะรับเด็กวัย 4-5 ปี ส่วนในภาคเอกชนจะรับเด็กวัย 3-5 ปี และจะได้รับเงินสนับสนุนบางส่วนจากทางภาครัฐ โดยทั้งสองหน่วยงานจะจัดการศึกษาโดยแบ่งเป็นระดับ ดังนี้

ภาครัฐบาลแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ อนุบาลปีที่ 1 (นักเรียนอายุ 4 ปี) และอนุบาลปีที่ 2 (นักเรียนอายุ 5 ปี)

ภาคเอกชนแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ อนุบาลปีที่ 1 (นักเรียนอายุ 3 ปี)

อนุบาลปีที่ 2 (นักเรียนอายุ 4 ปี) และอนุบาลปีที่ 3 (นักเรียนอายุ 5 ปี)

ครูอนุบาลทุกคนจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด และในทุกชุมชนจะมีสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาล ในการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลทางกระทรวงศึกษาธิการ จะกำหนดหลักสูตรแกนกลางเพื่อให้แต่ละโรงเรียนยึดเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ภายในโรงเรียนแต่ละแห่ง

จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าของตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 2)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 26-27)

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรงและมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 มาตรฐานประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ
  - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
  - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ปี พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงศึกษา, 2561, หน้า 5)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

1.1 มีการพัฒนาด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

1.2 มีการพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้

1.3 มีการพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ

2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัด
ประสบการณ์

2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

3.1. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็ม
ศักยภาพ

3.2. สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข

3.3. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

3.4. ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลประเมินพัฒนาการเด็กไป
ปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยมีลักษณะการบริหารเฉพาะตัวโดยที่ ต้องคำนึงถึง
สิ่งต่อไปนี้ (จิราพร ทิพย์มณี และคณะ, 2560)

1. นโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศของรัฐบาล ประเทศไทย 4.0
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เป็นแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งปรับ
โครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 การศึกษา 4.0 เป็นการศึกษาในยุคฐานความรู้
ที่ต้องมีนวัตกรรมเป็นของตนเอง เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลงานหรือนวัตกรรมได้
ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ตามแนวทาง
การพัฒนาดนตลอดช่วงชีวิต ให้มีการลงทุนเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัย
ในทุกด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 14-18, 125)

2. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579 ได้มีเป้าหมายให้ประชากรทุกคน
เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง ซึ่งกำหนดให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการ
สมวัย มีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่สำคัญ ได้แก่ ปรับระบบการบริหารจัดการการศึกษา
ปฐมวัย (อายุ 3-5 ปี) ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 126)

3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้จัดทำ
บนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) โดยน้อมนำหลัก “ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง และมีเป้าหมาย
ให้คนไทยทุกช่วงอายุได้มีทักษะและศักยภาพเพื่อสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน นโยบาย

ประเทศไทย 4.0 เป็นหนึ่งในความท้าทายต่อการพัฒนาการศึกษาซึ่งจะทำให้พัฒนาประเทศเพื่อเข้าสู่ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม” การศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะการทำงานสูง สอดคล้องกับเศรษฐกิจของประเทศแนวใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 15-18)

4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขฉบับที่ 2 (25542) และแก้ไขฉบับที่ 3 (2553) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย หลักสูตรปฐมวัยดังกล่าวเป็นหลักสูตรที่ใช้พัฒนาเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี มีวิสัยทัศน์ในการมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 26-27)

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการการบูรณาการของจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้ง 4 กระทรวงหลัก และคณะกรรมการการบูรณาการของจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ร่วมกันดำเนินงานตามกรอบการบูรณาการความร่วมมือพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในกลุ่มเด็กปฐมวัย 4 ได้แก่ 1) สติปัญญา (Head) 2) ทักษะชีวิต (Heart) 3) เรียนรู้และปฏิบัติจริง (Hand) 4) สุขภาพ (Health) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 129)

6. ปรัชญา นโยบาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา จัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ สร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กปฐมวัย และส่งเสริมสุขภาพที่ดีของเด็กปฐมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 130)

7. ความต้องการของชุมชน การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เด็กได้พบ ได้เห็น ได้รับรู้ และรู้สึก เกิดเป็นความคุ้นเคย และนำไปสู่การประพฤติ

ปฏิบัติต่อไป ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในสถานศึกษาจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม (วัฒนา ปุณฺณฤทธิ และอารมณ สุวรรณपाल, 2555, หน้า 62)

การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวง กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

ดังนั้นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะจัดการให้งานเหล่านี้มีประสิทธิภาพ โดยมีงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่ต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคม โดยมีผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกระดับชั้น ตลอดจนจนการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการศึกษา (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2554, หน้า 18)

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

กฤตธัตถุณณ์ ตูห์มาต (2560) ได้กล่าวถึงขอบข่ายในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาปฐมวัย คือเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนผู้เรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นงานที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับ การบริหารวิชาการในสถานศึกษาในระดับอื่น ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาปฐมวัย (นฤมล เนียมหอม, กัณฑ์วรรณ มีสมสาร และราศรี ทองสวัสดิ์, 2561, หน้า 12-13)

1. การวางแผนงานด้านวิชาการ กำหนดให้มีการวางแผนปฏิบัติงานวิชาการล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอน ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน กำหนดหน้าที่และขอบเขตในการปฏิบัติงานและประสานงานกับผู้มีส่วนร่วม

2. การบริหารงานหลักสูตร ผู้บริหารศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตร อบรมครูให้เข้าใจหลักสูตรและวิธีใช้ จัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับกับหลักสูตรและจัดให้เพียงพอกับการใช้ สนับสนุนให้ครูได้มีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมอยู่เสมอ

3. การบริหารงานการจัดประสบการณ์ เป็นการดำเนินการเพื่อให้การจัดประสบการณ์ในสถานศึกษาดำเนินด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ ได้แก่ ตารางกิจกรรมประจำวัน การกำหนดชั้นเรียน การจัดครูเข้าชั้น การปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดบรรลุตามมุ่งหมายของหลักสูตร

4. การบริหารงานสนับสนุนการจัดประสบการณ์ กิจกรรมที่ผู้บริหารและครูจัดให้มีขึ้นเพื่อสนับสนุนให้การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. การบริหารงานการวัดผล ประเมินผล ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และคอยติดตามควบคุมการดำเนินการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ ๆ รวมทั้งตรวจสอบการจัดทำสมุดประจำชั้นและสมุดประจำตัวเด็กให้ถูกต้องเรียบร้อยและเป็นปัจจุบันเสมอ

6. การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารช่วยเหลือและแนะนำทางวิชาการ เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเป็นไปอย่างสอดคล้องกับหลักสูตร ทำได้หลายวิธี และทำสม่ำเสมอและเป็นระบบ

7. การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการดำเนินการของสถานศึกษา 2 ระบบ คือ ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และระบบประกันคุณภาพภายนอก เป็นการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการ ประกอบด้วย การประเมิน การติดตามตรวจสอบคุณภาพและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เด็กปฐมวัยจะมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

จะเห็นได้ว่าขอบข่ายของงานวิชาการนั้นเป็นขอบข่ายการบริการที่ครอบคลุม ทั้งการวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานหลักสูตร การบริหารงานการเรียนการสอน การบริหารงานสนับสนุนการจัดเตรียมการสอน การบริหารงานการประเมินผล และการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาและการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างครอบคลุมขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาปฐมวัย จะส่งผลให้การดำเนินการภายในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทยยังเน้นการให้ความรู้ด้านเนื้อหามากเกินไป ครูส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ในการทำงานกับเด็ก ยังไม่เข้าใจในนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย การสอนยังเน้นเนื้อหาวิชาการ โดยละเลยการพัฒนาคุณภาพและการส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็ก นอกจากนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครองยังไม่เข้าใจเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม อีกทั้งงบประมาณที่สนับสนุนสื่อ สื่อสร้างสรรค์ และอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยมีจำกัด สภาพดังกล่าวส่งผลให้คุณภาพของการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับน่าเป็นห่วง (สุริยา แซ่สงนาะ, 2558) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย ดังนี้

1. การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการที่สำคัญตามช่วงวัยของเด็ก จึงมีความคาดหวังที่ต้องการให้เด็กอ่านออกเขียนได้ จึงส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีระบบการสอนแบบ เร่งเขียน เร่งอ่าน นอกจากนี้ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการเลี้ยงดูเด็กก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กมีความบกพร่องในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

2. การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยของครู ผู้บริหาร และสถานศึกษา การขาดแคลนความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย จึงทำให้ครูเน้นให้เด็กอ่านเขียนมากกว่าวัย และเน้นการสอนที่มีลักษณะให้เด็กท่องจำมากกว่าทักษะด้านการคิด การตัดสินใจ ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนบริหารงานเพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน จึงเตรียมความพร้อมของเด็กเพื่อการแข่งขันมากกว่าการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็ก รวมถึงปัญหาสถานศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง จึงทำให้เกิดการเรียนเพื่อสอบเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียงตั้งแต่ระดับอนุบาล

3. ระบบการผลิตครูปฐมวัย ระบบการผลิตครูในปัจจุบันยังขาดกลไกในการติดตามและประเมินคุณภาพ อัตราส่วนระหว่างอาจารย์กับจำนวนนักศึกษาเอกปฐมวัยไม่สอดคล้องกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอน เนื่องจากกระบวนการพัฒนาครูปฐมวัยจำเป็นต้องมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีอาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยมาดูแลอย่างใกล้ชิด

4. การให้ความสำคัญด้านเนื้อหาและการวัดผลมากกว่าการประเมินผลเพื่อพัฒนาหลักสูตร มุ่งให้เด็กท่องจำ ความรู้จำนวนมากไม่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับหลักสูตรของการศึกษาปฐมวัยที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยคำนึงถึงการพัฒนาการในทุกด้าน

อย่างสมดุล ได้แก่ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจ ส่วนใหญ่จะเน้นการวัดผลด้านความจำ โดยขาดการประเมินตามสภาพความเป็นจริง รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษาของรัฐ ใช้หลักเกณฑ์ตัดสิน มากกว่าการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทำให้ขาดแนวทางในการปรับปรุงผู้เรียนให้ดีขึ้น

ทิศทางและแนวโน้มของการศึกษาปฐมวัย

แนวโน้มของการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทยเกิดจากสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก และความต้องการในการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องการให้เด็กปฐมวัยของไทยได้รับโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการตามศักยภาพของเด็กไทยโดยองค์รวม (ภัทรวิ วิ เทพพิทักษ์, 2555) ได้สรุปถึงทิศทางและแนวโน้มของการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัยขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาโดยยุทธศาสตร์หลัก 3 ข้อ

- 1.1 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 1.2 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมพ่อแม่ และผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.3 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. เด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 มีทักษะชีวิต มีพฤติกรรมมารีโภคที่เหมาะสม มีภูมิคุ้มกัน และมีคุณธรรม จริยธรรม

3. เน้นการศึกษาที่จะพัฒนาเด็กในทุกด้าน (สติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ ร่างกาย) ตามแนวคิด Brain-Based Learning

4. เตรียมเด็กให้พร้อมในด้านการใช้ภาษาที่สอง และเน้นกระบวนการคิด การแก้ปัญหา อันนำไปสู่กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และบูรณาการการใช้ชีวิตที่พอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

5. เด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 มีทักษะชีวิต มีพฤติกรรมมารีโภคที่เหมาะสม มีภูมิคุ้มกัน และมีคุณธรรม จริยธรรม

6. ผู้ปกครองมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของเด็ก
7. ครูเป็นผู้อำนวยการความสะอาด และผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็ก (Child Center)
8. ตั้งองค์กรที่รับผิดชอบงานเด็กปฐมวัย

9. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษา การวิจัยและพัฒนา และการพัฒนาองค์ความรู้เรื่องเด็กปฐมวัย (ภัทรวิ วิ เทพพิทักษ์, 2555)

การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการจัดการการศึกษาปฐมวัย

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานครโดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้ง และเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาให้เด็กในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรมและทักษะในการดำรงชีวิต โดยสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครจัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามที่แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนากรุงเทพมหานครกำหนด สำนักงานการศึกษาจึงจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560–2563) และแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักการศึกษาเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 1, 57) และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564–2569) ต่อเนื่องและแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2563, หน้า 98)

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต มีนักเรียน 261,160 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาลศึกษา จำนวน 37,820 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 184,393 คน มัธยมศึกษา 38,947คน ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 14,535 คน (ข้อมูล ณ 25 มิถุนายน 2564)

กรุงเทพมหานครมีนโยบายเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน ทั้งเด็กไทยและเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยให้มีโอกาสเข้าศึกษาอย่างเท่าเทียม โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียน ในสถานศึกษา

พ.ศ. 2548 ซึ่งปัจจุบันมีนักเรียนที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 4,676 คน (ข้อมูล ณ 25 มิถุนายน 2564)

ปัจจุบันโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีจำนวน 437 โรงเรียน

จำแนกตามระดับของชั้นเรียนโรงเรียนที่เปิดสอน

- อนุบาลศึกษาและประถมศึกษา	จำนวน	327	โรงเรียน
- ประถมศึกษา	จำนวน	1	โรงเรียน
- ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน	1	โรงเรียน
- อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน	99	โรงเรียน
- อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย	จำนวน	3	โรงเรียน

- มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6 โรงเรียน

จำแนกตามขนาดโรงเรียน

- ขนาดเล็ก (นักเรียน 1-400 คน)	จำนวน	219	โรงเรียน
- ขนาดกลาง (นักเรียน 401-800 คน)	จำนวน	110	โรงเรียน
- ขนาดใหญ่ (มากกว่า 800 คน ขึ้นไป)	จำนวน	100	โรงเรียน

มีโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นระดับอนุบาล จำนวน 429 โรงเรียน โรงเรียนที่เปิดสอนจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 431 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 109 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 9 โรงเรียน เปิดสอนเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนรวม) จำนวน 155 โรงเรียน (ข้อมูล ณ 25 มิถุนายน 2564) (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564)

จำแนกตามกลุ่มสำนักงานเขต แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มเขต ได้แก่

1. กลุ่มกรุงเทพมหานครกลาง	มี	9	เขต	41	โรงเรียน
2. กลุ่มกรุงเทพใต้	มี	10	เขต	58	โรงเรียน
3. กลุ่มกรุงเทพเหนือ	มี	7	เขต	46	โรงเรียน
4. กลุ่มกรุงเทพตะวันออก	มี	9	เขต	131	โรงเรียน
5. กลุ่มกรุงเทพฯ เหนือ	มี	8	เขต	91	โรงเรียน
6. กลุ่มกรุงเทพฯ ใต้	มี	7	เขต	70	โรงเรียน

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับนโยบายของรัฐบาล โดยกำหนดนโยบายด้านการศึกษา คือ “เสริมสร้างกรุงเทพฯ ให้เป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง ด้วยนโยบายด้านการศึกษาที่ทำได้จริง มีคุณภาพมาตรฐาน พร้อมพัฒนาองค์ความรู้อย่างครอบคลุมทั้งในและนอกห้องเรียน” และเพื่อให้นโยบาย ด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติและมีคุณภาพมาตรฐานอย่างรูปธรรม กรุงเทพมหานคร จึงส่งเสริม สนับสนุนโครงการและกิจกรรมเพื่อบรรลุผลตามนโยบาย ทั้งโครงการที่ดำเนินการ โดยสำนักงานเขตตลอดจนโครงการของหน่วยงานอื่นทั้งในและนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ ยอมรับของชุมชนและสังคมต่อไป ดังนั้น ในการดำเนินงานจึงต้องเกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียนทั้งด้านการบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ตลอดจนด้าน งบประมาณ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

งานด้านวิชาการถือเป็นหัวใจของงานบริหารสถานศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554, หน้า 32-140) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนไว้ รวมทั้งหมดมี 9 ด้าน ได้แก่

1. การวางแผนงานวิชาการ การวางแผนงานวิชาการเป็นการรวบรวมข้อมูล และ สถิติการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับ นักเรียน บุคลากร จัดทำแผนนโยบายและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานวิชาการ จัดทำแผนงานวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นใน การวางแผนงานวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศที่ดีต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สามารถตอบสนองผู้ใช้ได้ทันเหตุการณ์ ดังนั้น ข้อมูลสารสนเทศจึงมีความสำคัญ และเป็น ประโยชน์ต่อบุคลากรทุกคนในโรงเรียนในการนำข้อมูลไปประกอบการพัฒนางาน สร้าง ทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบการทำงานของตนเอง ตลอดจนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา และนำมาปรับปรุงงาน ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

1.2 การจัดทำแผนงานวิชาการ ดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการ จัดระเบียบ และกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ พร้อมทั้งการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร และการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ โดยทั่วไปมี การดำเนินการใน 2 ส่วน คือ

2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการโดยองค์คณะบุคคลในระดับ สถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงาน วิชาการเพื่อพิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการวัดประเมินผลการเรียน และการพิจารณาเกี่ยวกับเอกสารบันทึกรายงาน ผลการเรียน ซึ่งต้องใช้ร่วมกันในสถานศึกษานั้น ๆ

2.2 การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูนำหลักสูตรปฏิบัติให้บังเกิดผล ดำเนินการโดยครูผู้สอนแต่ละคน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้หรืองานที่ มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติหรือวิธีการวัดประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน แต่ละกลุ่ม รวมถึงการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาหลักสูตรไปสู่การ เรียนการสอนในห้องเรียน และอำนวยความสะดวกให้ครูสามารถสอนและนักเรียนเรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่การจัดเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สภาพแวดล้อม การบริหารและบริการหลักสูตร และการนิเทศใช้ หลักสูตร

2.3 การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ ติดตามการใช้ หลักสูตร เป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุมคุณภาพโดยใช้ในการควบคุม คุณภาพโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการติดตาม เช่น การตรวจเยี่ยม และการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจ แผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกหลังการสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

2.4 การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีความ ตระหนักในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นหลักประกันว่า ผู้เรียนจะ ได้รับการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย คุณธรรม บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ระดับชาติ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข กระบวนการประเมินผลการใช้ หลักสูตร สามารถดำเนินการได้ทั้งระหว่างการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้แล้ว หรือการ ติดตามจากผลผลิตคือ ผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรนั่นเอง

2.5 การรายงานการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เป็นการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของคณะครูและผู้บริหารโรงเรียนเสนอจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนาความสำเร็จ และ/หรือปัญหาของการนำไปใช้ตามองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบ และเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชน บรรลุเป้าหมายของชาติต่อไป

2.6 การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน โดยรวบรวมข้อมูลจากการประเมินผลตามประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ประเมินตัวหลักสูตร
- ประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต เพื่อนำมากำหนดโปรแกรมการเรียนและเวลาเรียน
- ประเมินความต้องการของพ่อแม่และผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาใช้กำหนดโปรแกรมการเรียน และโครงการต่าง ๆ

3. การบริหารการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

- 3.1 การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3.2 การบริหารจัดการการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 3.3 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถและความถนัดของตนเอง และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

3.4 การจัดการศึกษาพิเศษ การศึกษาพิเศษเป็นการจัดการเรียนการสอนและบริการที่ให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนได้วางแผนและดำเนินการร่วมกัน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น โดยการร่วมแรง ร่วมจิตร่วมคิด ร่วมพิชิตปัญหา ร่วมพัฒนาทั้งกลุ่มและตนเอง

5. การวัดและประเมินผลการเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่ การวัด ประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการวัดประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน

6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ สื่อ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่ง และผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน เรียกว่า “สื่อการเรียนการสอน” (Instructional Media) ซึ่งหมายถึงสื่อที่บรรจุเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ซึ่งครูผู้สอนและผู้เรียนได้ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ นวัตกรรม หมายถึง ความคิด การปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ อาจเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่ให้ทันสมัย หรือประดิษฐ์ขึ้นใหม่ และใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย นวัตกรรมทางการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง การนำสิ่งใหม่ซึ่งอาจอยู่ในรูปของความคิด ทฤษฎี หรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์เข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยประหยัดเวลาในการเรียน เช่น การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เทคโนโลยี หมายถึงการประยุกต์นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อประโยชน์และเอื้อต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ หรือการนำความรู้ ทักษะ และทรัพยากร มาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวก หรือเป็นประโยชน์แก่ชีวิตของมนุษย์เอง แหล่งเรียนรู้ หมายถึง “แหล่ง” หรือ “ที่รวม” ซึ่งอาจเป็นสภาพ สถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอน เป็นผู้สอน แหล่งเรียนรู้ตามมาตรา 25 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น เป็นต้น

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมุ่งหวังเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) หมายถึงกระบวนการแก้ปัญหา หรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อสืบค้นสาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธีแก้ปัญหาหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้เป็นการวิจัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานจริง และเป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าเป็นครั้ง ๆ ไป หรือเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง การวิจัยในชั้นเรียนจะมีประโยชน์ต่อ นักเรียน ครู และ โรงเรียน

8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) ได้บัญญัติถึง

หลักการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบขององค์คณะบุคคลหรือคณะกรรมการทั้งระดับส่วนกลาง และระดับท้องถิ่น ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการ และกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นการประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะในส่วนของการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย ผู้วิจัยปรับการบริหารวิชาการเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

การจัดการศึกษาของฝ่ายการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต ตามนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2558, หน้า 4-5) ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อให้การพัฒนากระบวนการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาของฝ่ายการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเป็นการวางรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม เป็นกลไกสนับสนุนที่สำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ พันธกิจ และการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขต ประจำปีงบประมาณ 2558 อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับความสำเร็จของการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของหน่วยงาน ตามมิติที่ 2 ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ด้านการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ การกำหนดกระบวนการที่สร้างคุณค่า และกระบวนการสนับสนุนตามยุทธศาสตร์ พันธกิจ และความต้องการของผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของส่วนราชการ ประกอบด้วย

1. **กระบวนการตามภารกิจหลัก** หรือกระบวนการที่สร้างคุณค่า หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์ แก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย ก่อให้เกิดผลผลิตบริการ และผลลัพธ์ของการดำเนินการตามภารกิจ และมีความเกี่ยวข้องกับบุคลากรส่วนใหญ่

เพื่อให้ผลการดำเนินการบรรลุพันธกิจขององค์กร และสนองต่อการจัดสรรทรัพยากร และความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณแผ่นดิน ประกอบด้วย 2 กระบวนการ คือ

1.1 กระบวนการด้านการบริหารวิชาการ กระบวนการด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินการโดยผสมผสานทรัพยากรในการจัดกิจกรรม และประสบการณ์เรียนรู้ทุกด้านให้แก่แก่นักเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถมีทักษะชีวิตและสามารถ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารงาน โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การบริหารงานวิชาการ รวมถึงการดำเนินการจัดการ เกี่ยวกับหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน การวางแผน การศึกษา การประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย ของการศึกษา

1.1.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ สภาพปัญหา การกรอกข้อมูลเป้าประสงค์และกลยุทธ์ การสรุป/ รวบรวมข้อมูลและรายงาน ต่อคณะกรรมการประเมิน ได้แก่ ด้านตัวชี้วัด ด้านคุณภาพการบริการและด้านการพัฒนา สภาพแวดล้อมในการทำงาน จนสรุปเป็นผล การปฏิบัติการประจำปี

1.1.2 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การสำรวจ และจัดทำทะเบียน รวบรวม / บันทึกข้อมูลลงระบบผ่านระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ EMIS และสิ้นสุดที่การนำข้อมูลไปใช้ในการบริหาร

1.1.3 การจัดทำแผนงานวิชาการ โดยเริ่มตั้งแต่การแต่งตั้งคณะกรรมการ การให้ความรู้ ในการจัดทำแผนงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การรายงานผล และสิ้นสุดที่ การมีแผนงานวิชาการที่สมบูรณ์

1.1.4 การตรวจสอบ ทบทวน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ การจัดทำโครงการขออนุมัติเงินงวดส่งฝ่ายการคลัง จัดทำคำสั่ง ประชุมคณะกรรมการกำหนด กรอบแนวทาง ตรวจสอบ/ ทบทวนพัฒนาหลักสูตร และสิ้นสุดที่การรายงานผลการดำเนินการ ส่งสำนักการศึกษา

1.1.5 การนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเริ่ม ตั้งแต่ การประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความตระหนัก ศึกษา สภาพปัญหา จัดทำคำสั่ง กำหนดกรอบ การดำเนินการ นิเทศ/ ตรวจสอบการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และสิ้นสุดที่การสรุป รวบรวม/ รายงาน

1.1.6 การพัฒนาคุณภาพศูนย์วิชาการเขตฯ โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำโครงการเพื่อ ขออนุมัติจากผู้อำนวยการเขตฯ การขออนุมัติเงินประจำงวด การประชุมคณะกรรมการ การจัด การอบรม และสิ้นสุดที่การประเมินผลโครงการ

1.1.7 การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาผลิตสื่อการเรียนรู้อยู่ โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้อำนวยการเขตฯ การขออนุมัติเงินประจำงวด การแจ้งรายละเอียดโครงการ ให้โรงเรียนรับทราบ การดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้อยู่ การคัดเลือกสื่อการเรียนรู้อยู่ สิ้นสุดที่การจัดทำรายงานการผลิตสื่อการเรียนรู้อยู่

1.1.8 การคัดเลือกครูสอนภาษาต่างประเทศให้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้อำนวยการเขตฯ การขออนุมัติเงิน ประจำงวด การประกาศรับสมัครสอบ การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบคัดเลือกและประกาศผล จัดทำเรื่องขออนุมัติตัวบุคคล ดำเนินการเรื่องสัญญาจ้าง ปฏิบัติงาน ด้านการสอนภาษาอังกฤษ สิ้นสุดที่การรายงานผลการดำเนินงาน

1.2 การจัดการศึกษาภาคบังคับ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลประชากรวัยเรียน เพื่อวางแผนการรับนักเรียน การจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบหลักของฝ่ายการศึกษา ซึ่งต้องมีหน้าที่แจ้งเด็กเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 โดยการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลประชากรวัยเรียนจากทะเบียนราษฎร จัดทำบัญชีรายชื่อเด็กก่อนอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับล่วงหน้า 1 ปี ประกาศแจ้งเด็กเข้าเรียนไปยังผู้ปกครองนักเรียนและสถานศึกษาในพื้นที่เขตเพื่อเตรียมการรับเด็กเข้าเรียนตามเกณฑ์

การแจ้งเด็กเข้าเรียนตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยเริ่มตั้งแต่การ ประสานขอรายชื่อเด็กในพื้นที่จากฝ่ายทะเบียน พิมพ์ / ส่งหนังสือแจ้งเด็กเข้าเรียนถึงผู้ปกครองรับแจ้งเด็กนอกพื้นที่เขต ออกแบบสำรวจ ปรศ. 04 ให้ผู้ปกครองนำส่งโรงเรียนนอกพื้นที่เขต รวบรวมข้อมูล / สรุปข้อมูล / รายงาน ผอ.เขต / จัดเก็บเอกสาร และสิ้นสุดที่การสรุปยอดการรับแจ้งเด็กเข้าเรียนประจำปี

2. กระบวนการตามภารกิจสนับสนุน หมายถึง กระบวนการที่มีความสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการหลักให้แก่ส่วนราชการ บุคลากร และการปฏิบัติงานประจำวัน ได้แก่ งานด้านการบริหาร งบประมาณ งานด้านบริหารบุคคล และการบริหารงานด้านการส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียน (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2558, หน้า 4-5)

ยุทธศาสตร์การปรับปรุงระบบบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาระดับ ปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2563)

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครมีกรอบทิศทางการดำเนินงานในการพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน จึงจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2563) ขึ้น โดยอาศัยกรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560-2574 และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปีโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ “นักเรียนกรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่ดี มีองค์ความรู้ มีทักษะในการดำรงชีวิต รุกทันทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21”

พันธกิจ 1) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีคุณภาพ มีคุณธรรม และความโปร่งใส เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับชาติ และระดับภูมิภาคอาเซียน 2) พัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านคุณวุฒิ คุณธรรม ความรู้ และทักษะในการบริหารการศึกษา การจัดการความรู้ และการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นความเป็นเอกภาพด้าน นโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ 3) พัฒนามาตรฐานการศึกษา และระบบประกันคุณภาพการศึกษา 4) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 5) ส่งเสริมการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการเรียนรู้ 6) พัฒนาระบบบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นบูรณาการ ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์/กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1) ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเสริมสร้างความ
เข้มแข็งทางวิชาการ

เป้าประสงค์ 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มขึ้น 2) โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด 3) โรงเรียนมีคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) อย่างมีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด

กลยุทธ์ 1) พัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 2) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็ง 3) เพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพมหานครสู่ความเป็นมืออาชีพ

เป้าประสงค์ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานครสู่ความเป็นมืออาชีพ

กลยุทธ์ 1) จัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2) สร้างครูมืออาชีพ 3) เสริมสร้างแรงจูงใจในความเป็นครู มืออาชีพ 4) นิเทศติดตามผล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ

เป้าประสงค์ 1) นักเรียนมีทักษะในการใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ 2) นักเรียนมีทักษะการอ่านการเขียนและการคิดคำนวณตามระดับชั้น 3) โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร 4) มีการส่งเสริมการเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรม (Multi Culture)

กลยุทธ์ 1) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรม สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักเรียน 2) ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) เพิ่มศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร 4) ส่งเสริมการเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรม (Multi Culture)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นพลเมืองที่ดี

เป้าประสงค์ 1) มีการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน 2) มีการส่งเสริมทักษะชีวิตและความเป็นพลเมืองที่ดีแก่ผู้เรียน

กลยุทธ์ 1) เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม 2) เสริมสร้างทักษะชีวิตและความเป็นพลเมืองที่ดีให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ 1) มีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อการจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพเพียงพอ 2) มีระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 1) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ให้มีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้าน ICT 3) พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร เป้าประสงค์ 1) มีการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ 2) มีภาพลักษณ์ขององค์กรที่ดี 3) มีการนำงานวิจัยมาพัฒนา

องค์กรและการจัดการศึกษา 4) มีการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพงานและคุณภาพชีวิต

กลยุทธ์ 1) พัฒนารูปแบบภารกิจให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา 2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการจัดการศึกษา 3) เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร 4) พัฒนาการจัดการศึกษาจากงานวิจัย 5) พัฒนาหน่วยงานการศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ 6) พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและคุณภาพชีวิต (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564, หน้า 50-51)

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) และแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน โดยมียุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับประสิทธิภาพจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง มีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องคือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2563, หน้า 98)

การศึกษาปฐมวัยของญี่ปุ่น

ความเป็นมาของการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่ามีระบบการศึกษาที่ดีในระดับต้น ๆ ของเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปฐมวัย ในด้านการพัฒนาทางสมองและวางบุคลิกภาพ โดยจะให้ความสำคัญกับการสอนพื้นฐานการใช้ชีวิตประจำวันแก่เด็กนักเรียน คือ การมีระเบียบวินัย ความอดทน การทำงานเป็นทีม ความอ่อนน้อมถ่อมตน การมีจิตสาธารณะ มากกว่าความรู้ทางด้านวิชาการ (สุริยา ช้องเสนาะ, 2561, หน้า 1)

โรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของประเทศญี่ปุ่นจัดตั้งโดยรัฐบาลเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2419 โดยจัดเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนฝึกหัดครูสตรี และต่อมาใน พ.ศ. 2421 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการฝึกหัดครูอนุบาลขึ้นในโรงเรียนฝึกหัดครูสตรี มีผลทำให้การอนุบาลในประเทศญี่ปุ่นแพร่หลายมากขึ้น โรงเรียนอนุบาลที่ตั้งขึ้นในช่วงแรกนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดของเฟรดริค วิลเฮล์ม เฟรอบเอล (Ferdrick Wilhelm Frobel) นักการศึกษาชาวเยอรมันที่ได้รับการขนานนามว่า “บิดาแห่งโรงเรียนอนุบาล” และแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของอเมริกาในสมัยนั้น แม้ญี่ปุ่นจะได้รับอิทธิพลมาจากเฟรอบเอล และอเมริกา ประเทศญี่ปุ่นได้ทำการปรับแนวความคิดเหล่านั้นให้สอดคล้องกับความต้องการและวัฒนธรรมของตน ดังจะเห็นได้จากจุดมุ่งหมายของการศึกษาปฐมวัย

ที่กล่าวว่า “การศึกษาปฐมวัยนั้นมุ่งเพื่อฝึกให้เด็กเกิดการรับรู้ตามธรรมชาติ พัฒนาจิตใจให้ตื่นอยู่เสมอ อีกทั้งก่อให้เกิดร่างกายแข็งแรง ปกป้องความหนักแน่นของอารมณ์ พร้อมทั้งฝึกให้ใช้ภาษาและท่าทางที่สุภาพ” หลักสูตรของโรงเรียนอนุบาลในญี่ปุ่นนั้นครอบคลุมเกี่ยวกับชีวิต ความสวยงาม และความรู้ทั่วไป ส่วนกิจกรรมที่จัดให้เด็กเล่น ได้แก่ การเล่นเกมบอล 5 สี ต่อโซ่ พับกระดาษ ใช้ตะเกียบ ร้องเพลงและตัดกระดาษ เป็นต้น (สุริยา ช้องเสนาะ, 2561, หน้า 3)

การปฏิรูปการศึกษาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การจัดการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นได้เปลี่ยนมาใช้วิธีการออกกฎหมายโดยรัฐสภาตามระบอบประชาธิปไตย กฎหมายที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและวางระบบการศึกษาใหม่ให้กับญี่ปุ่นประกอบด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญ (Counstitution) กฎหมายแม่บทการศึกษา(The Fundamental Law of Education) และกฎหมายการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รัฐธรรมนูญของประเทศญี่ปุ่น ประกาศใช้ปี ค.ศ. 1946 ได้กำหนดแนวนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาสำหรับประชาชนทุกคนและการศึกษาภาคบังคับ โดยได้บัญญัตินโยบายการศึกษาของชาติ ไว้ในมาตรา 26 ดังนี้ “ประชาชนทุกคนพึงมีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันตามความสามารถ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ประชาชนมีหน้าที่ที่ต้องจัดให้บุตร ธิดาในความปกครองดูแลเข้ารับการศึกษตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และการศึกษาภาคบังคับนั้นต้องเป็นการศึกษาแบบให้เปล่า” นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายแม่บทหรือกฎหมายขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษา (The Fundamental Law of Education) ใช้ในปี ค.ศ. 1947 ว่าด้วย จุดมุ่งหมายของการศึกษา หลักการศึกษา ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การศึกษาภาคบังคับ สหศึกษา การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษากับความเป็นกลางทางการเมือง การศึกษากับศาสนา การบริหารโรงเรียน และมีกฎหมายการศึกษาในสถานศึกษา (The School of law 1947) ซึ่งกล่าวถึงการศึกษาในโรงเรียน และมหาวิทยาลัย (กมล ภูประเสริฐ, 2555, หน้า 9-11; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2549, หน้า 20-21) ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และความต้องการของเด็กญี่ปุ่นโรงเรียนอนุบาลในประเทศญี่ปุ่นได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว รัฐจึงได้มีการจัดทำกฎหมายการศึกษา พ.ศ.2490 และได้มีการตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรอนุบาลหลายชุดเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง (สุริยา ช้องเสนาะ, 2561, หน้า 3)

ในปี ค.ศ.2006 ญี่ปุ่นได้แก้ไขกฎหมายขั้นพื้นฐานด้านการศึกษา (Basic act on Education) ในมาตราที่ 11 กำหนดให้การศึกษাপฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญที่จะหล่อเลี้ยง

และเสริมสร้างพื้นฐานของการพัฒนาบุคลิกภาพ และเป็นหน้าที่ของประเทศ และองค์กรปกครองท้องถิ่นที่จะต้องส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย และในปีต่อมา เมื่อมีการแก้ไขกฎหมายการศึกษาในระบบ ได้มีการจัดแบ่งประเภทโรงเรียนใหม่ โดยกำหนดให้โรงเรียนอนุบาลเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาในระบบ นอกจากนี้ได้มีการระบุอย่างชัดเจนว่า โรงเรียนอนุบาลเป็นสถานที่หล่อเลี้ยงเสริมสร้างฐานรากของการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับที่สูงต่อไป (วรินทร์ ววงค์, 2559, หน้า 86; MEXT, 2006) MEXT (2006)

พ.ศ. 2551 ได้มีการจัดทำแผนพื้นฐานส่งเสริมการศึกษาระยะที่ 1 ซึ่งจัดทำขึ้นโดยอิงกฎหมายขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2549 และต่อมา พ.ศ.2556 ได้จัดทำแผนพื้นฐานส่งเสริมการศึกษาระยะที่ 2 ซึ่งทั้ง 2 แผน ต่างกำหนดให้การศึกษาปฐมวัยเป็นนโยบายพื้นฐานที่สำคัญ และได้เริ่มใช้ระบบสนับสนุนและการเลี้ยงดูเด็กเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2558 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพสูง และเมื่อแนวคิดและระบบดังกล่าวดำเนินไปด้วยดี จะมีการขยายผลจากโรงเรียนอนุบาลไปสู่โรงเรียนเลี้ยงดูเด็กของกระทรวงสาธารณสุขและแรงงานต่อไป (สุริยา ช้องเสนาะ, 2561, หน้า 4)

รูปแบบการจัดการการศึกษาปฐมวัยในประเทศญี่ปุ่น และหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาปฐมวัยในญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีหน่วยงานหลัก 2 กระทรวง และ 1 สำนักงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการการศึกษา และดูแลการศึกษาปฐมวัย คือกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุขและแรงงาน และสำนักคณะรัฐมนตรี (วรินทร์ ววงค์, 2559, หน้า 86-94) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนอนุบาลของญี่ปุ่น มี 2 แบบคือ

1. โรงเรียนอนุบาล เด็กอายุตั้งแต่ 3 ถึงก่อน 6 ปีบริบูรณ์ อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการดูแล โรงเรียนอนุบาลในประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะคล้ายกับโรงเรียนอนุบาลในประเทศอื่นทั่วไป คุณสมบัติของครู จำนวนเวลาเรียน และจำนวนเด็กต่อห้องเรียนก็มีลักษณะคล้ายโรงเรียนอนุบาลประเทศอื่นทั่วไป

2. โรงเรียนเลี้ยงดูเด็กเล็ก เด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงก่อน 6 ปีบริบูรณ์ โรงเรียนเลี้ยงดูเด็กเล็กของญี่ปุ่นนั้นจะมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากประเทศอื่น กล่าวคือ เป็นสถานเลี้ยงเด็กที่มีการเรียนการสอนด้วย และอยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุขและแรงงานดูแล โดยมีกฎหมายสวัสดิการเด็กรองรับ โรงเรียนเลี้ยงดูเด็กเล็กถือว่าเป็นสวัสดิการของรัฐจัดให้เพื่อช่วยเหลือผู้ปกครองที่ไม่มีเวลาดูแลเด็ก เช่น ผู้ปกครองที่ทำงานทั้งคู่ หรือผู้ปกครองที่ย่ำแย่ เวลาดูแลเด็กเล็กจะยาวนานกว่าของอนุบาลมาก ไม่มีการปิดภาคการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กทำงานเป็นรอบเวลา หรือผลัดเวรกันดูแลเด็ก ครูในโรงเรียนเลี้ยงดูเด็กเล็ก

ไม่มีใบประกอบวิชาชีพครูสอนโรงเรียนอนุบาลก็ได้ แต่ต้องสอบผ่านและมีคุณวุฒिवิชาชีพนักเลี้ยงดูเด็กเล็ก ผู้มีคุณวุฒिवิชาชีพนี้จะมีความรู้เรื่องการศึกษาและจิตวิทยาเด็ก สามารถสอนเด็กเล็กได้ค่าใช้จ่ายหรือค่าเล่าเรียนของโรงเรียนเลี้ยงดูเด็กเล็กขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้ปกครอง ผู้มีรายได้มากจะต้องจ่ายมาก ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนอนุบาลที่กำหนดค่าเล่าเรียนเท่ากันสำหรับเด็กทุกคน โดยเฉลี่ยผู้ปกครองจะเสียค่าใช้จ่ายให้แก่โรงเรียนเลี้ยงดูเด็กเล็กน้อยกว่าโรงเรียนอนุบาล แต่เวลาที่ฝากเด็กให้ดูแลยาวนานกว่า

ทั้งโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนเด็กเล็กมีทั้งที่เป็นของรัฐ เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นของเอกชน โดยจำนวนโรงเรียนแต่ละประเภทของเอกชนจะคิดเป็นประมาณ 2 เท่าของจำนวนโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนเด็กเล็กที่เป็นของรัฐจะเป็นโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยรัฐ และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลกลาง ส่วนโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนเลี้ยงดูเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนเลี้ยงดูเด็กเล็กของเอกชนจะได้รับงบประมาณสนับสนุนทั้งจากรัฐบาลกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ค่าเล่าเรียนของโรงเรียนเอกชนไม่ได้ต่างกันจากของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าใดนัก (วรินทร์ ววงค์, 2559, หน้า 86-94)

นโยบายและแนวคิดการศึกษาปฐมวัยของญี่ปุ่น

หน่วยงานที่กำหนดนโยบายและแนวคิดของการศึกษาปฐมวัย คือ กระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเป็นการเสริมสร้างพื้นฐานการเรียนรู้และการใช้ชีวิตทั้งในระดับโรงเรียนประถมศึกษาและระดับที่สูงขึ้น กระทรวงฯ ได้ทำการกำหนดแนวทางการสอนแบบกว้าง ๆ โดยไม่ละเอียด มีการแนะนำให้ใช้การเล่นและกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะเข้าไปร่วมเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่กระทรวงฯ ต้องการให้บรรลุสำหรับการศึกษาระดับปฐมวัยมี 5 ด้าน คือ (MEXT, 2009 อ้างถึงใน วรินทร์ ววงค์, 2559, หน้า 90)

1. การมีจิตใจและร่างกายที่แข็งแรง
2. การเป็นตัวของตัวเองและความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
3. การมีพื้นฐานความสามารถในการคิด
4. การเข้าใจภาษา เน้นการพูดและฟัง
5. ความสามารถในการแสดงออก

อนึ่ง ปัจจุบันประชากรญี่ปุ่นมีจำนวนลดลง แต่รัฐบาลต้องการคงจำนวนประชากรที่ทำงานเพื่อรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงดำเนินนโยบายส่งเสริมให้ผู้หญิง

ทำงานมากขึ้น ส่งผลให้แม่บ้านออกมาทำงานนอกบ้านมากขึ้น และมีความต้องการบริการของโรงเรียนเด็กเล็กเพิ่มมากขึ้น จนถึงกับมีผู้ต้องลงชื่อขอเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงแก้ไขปัญหาโดยสนับสนุนให้ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนสร้างโรงเรียนเด็กเล็กเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลยังสร้างโรงเรียนเด็กเล็กที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากรัฐภายใต้สังกัดสำนักคณะรัฐมนตรี ส่วนให้เกิดจากการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนอนุบาลกับโรงเรียนเลี้ยงดูเด็กเล็ก

มาตรฐานแห่งชาติสำหรับการจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับปฐมวัยประเทศญี่ปุ่น (National Curriculum Standards for Kindergarten of Japan)

ประเทศญี่ปุ่นมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยบัญญัติจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ในกฎหมายแม่บทการศึกษา (The Fundamental Law of Education) เป็นกรอบสำหรับการจัดทำหลักสูตรแกนกลางศึกษาระดับปฐมวัย การประถมศึกษา และการมัธยมศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า Course of Study ซึ่งปรับปรุงเป็นระยะ ๆ ทุก 10 ปี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า ๗)

1. หลักการพื้นฐานของการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล

หลักการพื้นฐานของการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล คือ การให้การศึกษาโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและลักษณะพิเศษของวัยเด็กเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเอาไว้ในมาตรา 77 ของพระราชบัญญัติการศึกษาในโรงเรียน (School Education Law) ดังนั้น ครูผู้สอนต้องสร้างความเชื่อมั่น และไว้วางใจอย่างเพียงพอแก่เด็ก และสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เหมาะสมพร้อม ๆ ไปด้วยเด็ก ในการจัดการศึกษาจะต้องยึดอยู่บนหลักการเหล่านี้ และให้ความสำคัญกับประเด็น ดังต่อไปนี้

1.1. ส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมด้วยตนเอง และให้เด็กได้พัฒนาการใช้ชีวิตที่เหมาะสมกับวัยเด็ก โดยคำนึงถึงว่าเด็กจะได้รับประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาการ โดยผ่านการแสดงออกอย่างที่ได้สภาวะแวดล้อมทางด้านอารมณ์ที่มีความมั่นคง

1.2. เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การเรียนการสอนจะสอนโดยผ่านการเล่นเป็นหลัก โดยคำนึงว่าการเล่นเป็นกิจกรรมที่เด็กทำด้วยตนเอง ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ และจะเป็นการสร้างพื้นฐานการพัฒนาการอย่างสมดุลของร่างกายและจิตใจ

1.3. ดำเนินการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของปัญหา และให้สอดคล้องกับลักษณะพิเศษของเด็กแต่ละคน โดยคำนึงว่าการพัฒนาในวัยเด็กเกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการ

ที่หลากหลาย ผ่านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในหลายมิติของร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ เด็กแต่ละคนที่ผ่านประสบการณ์ในชีวิตที่แตกต่างกัน สภาพแวดล้อมควรที่จะสร้างขึ้น ด้วยวัตถุประสงค์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง และมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่าง เด็กกับเด็ก โดยยืนอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจ และการคาดการณ์ในพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน ต้องสร้างสภาพแวดล้อมอย่างมีแบบแผน ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็น กายภาพและบรรยากาศ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลอื่น และอุปกรณ์ นอกจากนี้ ครูผู้สอนต้องแสดงบทบาทที่หลากหลาย เพื่อที่จะสามารถ ตอบสนองกิจกรรมของเด็กแต่ละคน และต้องพัฒนากิจกรรมนั้นให้ดีขึ้น

2. เป้าหมายของการศึกษาในระดับอนุบาล

การศึกษาในระดับอนุบาลมีความสำคัญมากในแง่ที่จะเป็นการวางรากฐานของ การสร้างบุคลิกภาพที่จะติดตัวไปตลอดชีวิต การให้การศึกษาในช่วงนี้ต้องกระทำความควบคู่ไปกับการ ประสานความร่วมมือกับทางครอบครัวของเด็กอย่างใกล้ชิด โรงเรียนอนุบาลมีหน้าที่ จะพัฒนาฐานพลังในการดำรงชีวิตของเด็ก โดยให้เด็กได้รับผ่านช่วงเวลาที่ใช้ชีวิตในโรงเรียน อนุบาล เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอนุบาลตามที่พระราชบัญญัติการศึกษา มาตรา 78 รวมถึงต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดที่ได้กำหนดไว้ในหลักการพื้นฐานของ การจัดการศึกษาในระดับอนุบาล

2.1 สร้างพื้นฐานของกายและใจให้สมบูรณ์ โดยให้การศึกษาเกี่ยวกับการ แสดงออกและขนบธรรมเนียมอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีความสุข มีความปลอดภัย และสุขภาพที่แข็งแรง

2.2 สอนให้มีทัศนคติในการพึ่งตนเองและการร่วมมือกัน รวมทั้งการปลูกฝัง เรื่องศีลธรรมโดยผ่านความรัก และความเชื่อใจในบุคคลอื่น

2.3 ปลูกฝังให้มีความสนใจในภาษา และรู้สึกสนุกสนานกับการพูดและการฟัง โดยผ่านความสนใจ และความสงสัยในภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.4 ปลูกฝังความสามารถในการคิดและเพิ่มพูน การแสดงความรู้สึก โดยผ่าน กระบวนการสร้างความใส่ใจและความสนใจกับธรรมชาติรอบ ๆ ตัว

2.5 ปลูกฝังให้มีความคิดสร้างสรรค์โดยผ่านการพัฒนาความรู้สึกจาก ประสบการณ์หลากหลาย (ภัทรวี วี เทพพิทักษ์, 2555)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในประเทศญี่ปุ่น

การวางหลักสูตรการศึกษา

โรงเรียนอนุบาลแต่ละแห่งควรมีเอกลักษณ์ของตัวเอง และวางหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็ก รวมทั้งวางหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนอนุบาล และชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามกฎหมายและมาตรฐานแห่งชาติสำหรับการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนอนุบาลต้องพัฒนาเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม และมีเนื้อหาที่ดำเนินถึงระยะเวลาการให้การศึกษา ประสบการณ์ของเด็ก และขั้นตอนพัฒนาการของเด็ก เพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ภัทรวีวี เทพพิทักษ์, 2555)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของประเทศญี่ปุ่น เน้นให้เด็ก ๆ มีจิตใจดี ร่างกายแข็งแรง ได้รับการดูแลจากบุคคลรอบตัวทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ให้ความสำคัญกับการฝึกระเบียบวินัย การช่วยเหลือตัวเอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ให้อิสระและมีความสุขในการเรียนรู้ ฝึกการแก้ปัญหา ความกล้าแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการตัดสินใจขั้นพื้นฐาน (สุภาพร กำภู ณ อยุธยา และสีปสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา, 2561)

บทบัญญัติทั่วไปของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ 2009 ประกอบด้วย 3 ส่วน (MEXT, 2009, pp. 1-3) ได้แก่

1. แนวคิดพื้นฐานของการศึกษาชั้นปฐมวัย

การศึกษาในช่วงปฐมวัยสำคัญมากในการสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลตลอดชีวิต และจุดมุ่งหมายของการศึกษาชั้นปฐมวัย คือ การให้การศึกษาแก่เด็กเล็กโดยผ่านสิ่งวิ่งแวดล้อมของพวกเขา ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความต้องการที่เป็นพิเศษในวัยของเขา เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตราที่ 22 ของ พ.ร.บ. การศึกษา ในวัตถุประสงค์นี้ครูจะต้องพยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์ของความไว้วางใจกับเด็กปฐมวัย และสร้างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่ดีขึ้นร่วมกับเด็ก จุดมุ่งหมายต่อไปนี้จะมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการศึกษาของเด็กปฐมวัย

1.1 สนับสนุนช่วยเหลือให้เด็กรับผิดชอบกิจกรรมของพวกเขาเองอย่างเป็นอิสระ และสนับสนุน ส่งเสริมเด็กให้ดำเนินชีวิตให้เหมาะสมสำหรับปฐมวัย โดยยึดตาม แนวความคิดที่ว่า เด็กปฐมวัยจะนำประสบการณ์ของพวกเขาไปสู่การพัฒนาตลอดจนถึงความมั่นคงในอารมณ์

1.2 การบรรลุวัตถุประสงค์อย่างครอบคลุมโดยการแนะนำการเรียน โดยผ่านการเล่น และใช้แนวความคิดการเล่นเป็นฐาน การทำกิจกรรมอย่างเป็นอิสระของเด็ก เป็นลักษณะที่สำคัญของการเรียน ซึ่งจะสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาที่สมดุลของร่างกาย และจิตใจ

1.3 จุดมุ่งหมายที่จะบรรลุภารกิจพัฒนาการการตอบสนองต่อลักษณะเฉพาะบุคคลของเด็กแต่ละคนให้สำเร็จลุล่วง ยึดตามแนวคิดที่ว่าพัฒนาการของเด็กปฐมวัย จะประสบผลสำเร็จโดยผ่านกระบวนการที่หลากหลาย และการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะต่าง ๆ ของร่างกาย และจิตใจ

ในความคิดเห็นนี้ ครูควรสร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียนด้วยความมุ่งหมายในการสร้างความมั่นใจให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างอิสระ โดยยึดตามความเข้าใจ และความมุ่งหวังของความประพฤติเฉพาะบุคคลของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ครูควรสร้างสิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพ และสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยา ที่ตระหนักถึงความสำคัญ ของความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก บุคคลอื่น และสิ่งของ ครูควรแสดงบทบาทต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับ การกระทำของเด็กเฉพาะบุคคล และควรจะมีมุ่งมั่นที่จะสร้างกิจกรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การกำหนดหลักสูตร

โรงเรียนอนุบาลควรพยายามที่จะพัฒนาพื้นฐานสำหรับเด็กให้มีความกระตือรือร้น สนุกในการใช้ชีวิตเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตราที่ 23 ของ พระราชบัญญัติ การศึกษาและส่งเสริมให้เด็กสนุกกับประสบการณ์ในโรงเรียนอนุบาล ที่ประกอบด้วย

สิ่งที่เตรียมสำหรับโครงร่างแนวความคิดพื้นฐานของการศึกษาระดับปฐมวัยใน ส่วนที่ 1 ของบทนี้ ในขณะที่เดียวกันก็ทำงานร่วมกับผู้ปกครองที่บ้านด้วย ตลอดจนโรงเรียน อนุบาลจะต้องพยายามปลูกฝังพื้นฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ในความคิดเห็นนี้ โรงเรียนอนุบาลแต่ละแห่งจะต้องรักษาคุณภาพที่มีลักษณะเฉพาะ และกำหนดหลักสูตรที่เหมาะสมต่อการพัฒนาร่างกายและจิตใจ รวมถึงบริบทของโรงเรียน อนุบาล และชุมชน ตามพ.ร.บ.การศึกษาพื้นฐาน และกฎหมายอื่น ๆ และหลักสูตรการศึกษา ของโรงเรียนอนุบาล

2.1 โรงเรียนอนุบาลจะต้องพัฒนาเป้าหมายเฉพาะ และเนื้อหาที่ค้ำประกันถึงช่วงเวลา ของการศึกษาที่หลักสูตรใช้สำหรับประสบการณ์ของเด็กแต่ละคน และกระบวนการพัฒนาเด็ก เพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุผลสำเร็จตลอดช่วงเวลาการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนอนุบาล จะต้องจัดการจากมุมมองในระยะยาว การเข้าร่วม และการแข่งขันของการศึกษาปฐมวัย

เพื่อเด็ก ๆ จะได้มีประสบการณ์ที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำนึงถึงลักษณะเฉพาะบุคคลของการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเด็กจะได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพ และการควบคุมตนเอง

2.2 จำนวนชั่วโมงขั้นต่ำของสัปดาห์ต่อปีของการศึกษาระดับปฐมวัยตามหลักสูตรควรจะเป็น 39 สัปดาห์ ยกเว้นกรณีพิเศษ

2.3 โรงเรียนอนุบาลจะต้องเตรียมการศึกษาตามหลักสูตรมาตรฐาน 4 ชั่วโมงต่อ 1 วัน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในกรณีต่าง ๆ ด้วย อย่างเช่นระดับของการพัฒนาร่างกาย และจิตใจของเด็กและฤดูกาล

3. กิจกรรมทางการศึกษาเตรียมในช่วงชั่วโมงนอกหลักสูตร

เพื่อการรับมือกับความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชน โรงเรียนอนุบาลควรจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นพิเศษสำหรับผู้ที่ปรารถนาที่จะเข้าร่วม ตามพระราชบัญญัติการศึกษามาตราที่ 22 และ 23 และในส่วนที่ 1 ของบทนี้ คือ แนวคิดพื้นฐานของการศึกษาปฐมวัย เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนอนุบาลจะต้องพยายามที่จะช่วยเหลือการศึกษาระดับอนุบาลที่บ้าน และในชุมชนเพื่อที่จะทำให้คุณภาพของเด็กดีขึ้น

การบริหารงานวิชาการปฐมวัยของประเทศญี่ปุ่น

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของญี่ปุ่นอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด และเทศบาล การบริหารจัดการศึกษาระดับจังหวัด มีคณะกรรมการที่มาจาก การแต่งตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 2 ระดับ กล่าวคือ ระดับจังหวัด คณะกรรมการการศึกษาจังหวัด (Perfect Board of Education) มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจทางบริหารจัดการศึกษาในภาพรวมของจังหวัด ทางด้านวิชาการ งบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ทางการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยทุกรูปแบบ รวมทั้งกีฬาและวัฒนธรรม และมีอิสระจากฝ่ายปกครอง สำหรับระดับเทศบาล มีคณะกรรมการการศึกษาเทศบาล มีหน้าที่ตัดสินใจทางบริหารจัดการศึกษาในภาพรวมของเทศบาลทางด้านวิชาการ งบประมาณ และการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการกีฬาและวัฒนธรรมในแต่ละระดับ มีผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเป็นผู้บริหารสำนักงานมาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการแต่ละระดับ แล้วแต่กรณี

ในด้านการบริหารจัดการศึกษา มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการศึกษาเป็นของตนเองตามเป้าหมายการศึกษาภายใต้กฎหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน (School Education Law) และมีคณะกรรมการสถานศึกษา (School Counsel) ที่เป็นผู้ปกครองและตัวแทนประชาชนในท้องถิ่น ทำหน้าที่สะท้อนความคิดเห็นและความต้องการทางการศึกษาของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังมีคณะกรรมการที่ประชุมครู

ของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและคณะครู ในรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับผู้บริหารมีอำนาจเต็มในการบริหารจัดการโรงเรียน ทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ส่งผลให้นักเรียนอยู่ลำดับต้น ๆ ของโลก

การบริหารวิชาการ แบ่งออกเป็น 4 ด้านกว้าง ๆ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรกระทรวงศึกษา กระทรวงศึกษาของญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการอย่างยิ่ง โดยเป็นผู้กำหนดหลักสูตรแห่งชาติและหลักสูตรแกนกลาง เพื่อเป็นแนวทางแก่โรงเรียนทั่วประเทศ เป็นผู้อนุญาตให้ใช้หนังสือแบบเรียน มีการกำหนดมาตรฐานชาติ และการจัดทำสถิติการศึกษาชาติ และมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ทุก ๆ 10 ปี โดยให้ความสำคัญในการปรับควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา แต่ให้อิสระกับคณะกรรมการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ร้อยละ 10 ของเนื้อหาและชั่วโมงเรียน เพื่อให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน รวมทั้งให้อิสระคณะกรรมการการศึกษาของท้องถิ่น และสถานศึกษาในการเลือกแบบเรียน เดิมหลักสูตรการเรียนที่เหมือนกันหมด เน้นต้องจำ ทำให้เด็กเกิดความเครียด และเมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางเมื่อปี พ.ศ. 2541 เปิดโอกาสให้โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรใช้เองมากขึ้น ตามบริบท เอกลักษณะและความต้องการของผู้เรียน มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ภายใต้อุดมคติว่าให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามความถนัดและความสนใจ (room to grow) และส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิต (Zest for Living) ของผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 18; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 93-102)

เป้าหมายของการศึกษา ญี่ปุ่นจะเน้นให้เด็กมีทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพที่ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะรักและไว้วางใจคนอื่นแต่ให้อิสระและมีศีลธรรม ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่สนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว มีทักษะการคิดสร้างสรรค์และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ในขณะที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยหรืออนุบาลของประเทศญี่ปุ่นจะให้แต่ละโรงเรียนเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง แต่จะต้องสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการคิดสร้างสรรค์ และฝึกความรับผิดชอบให้กับเด็กมากกว่าการอ่านออก เขียนได้ เน้นให้เด็ก

ทำในสิ่งที่สนใจตามมุมการเรียนรู้หรือสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวในโรงเรียน และให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนเท่ากัน (จันทร์นภาเพ็ญ ทินราช, 2560, หน้า 58)

2. การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ การจัดการเรียนการสอนตามของครู หลักสูตรจึงเป็นการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการจากวิถีชีวิตจริงมากกว่าการท่องจำ กำหนดวิชาเลือกมากขึ้น ให้เด็กได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ลดชั่วโมงสอน แต่ทำกิจกรรมมากขึ้น เด็กมีอิสระได้คิดเองทำเองมาก

3. การประเมินผลการเรียน การประเมินผล เกณฑ์ประเมินและพัฒนาของผู้เรียน แต่สร้างความเข้มข้นของการประเมินมากขึ้นโดยเปลี่ยนจากอิงกลุ่มเป็นอิงเกณฑ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 18; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 93-102)

4. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ประเทศญี่ปุ่นมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยบัญญัติจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ในแม่บทการศึกษา (The Fundamental Law of Education) เป็นกรอบสำหรับทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เรียกว่า Course of Study ซึ่งปรับปรุงทุก ๆ 10 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีมาตรฐานหลักสูตร กำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมที่พึงประสงค์ สมรรถนะหลัก โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้รายวิชา มาตรฐานสำหรับการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา และมาตรฐานตำราเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 193-94; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, หน้า 110, 113; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า ซ, 142, 153)

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบข้อข่ายการบริหารงานวิชาการระหว่างโรงเรียนปทุมวิไล
สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนปทุมวิไลของประเทศญี่ปุ่น

การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนปทุมวิไล	แนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนปทุมวิไล สังกัดกรุงเทพมหานคร	แนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนปทุมวิไล ของประเทศญี่ปุ่น
1. การวางแผนงานวิชาการ	เป็นการรวบรวมข้อมูล และสถิติ การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับ นักเรียน บุคลากร จัดทำ แผนนโยบายและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานวิชาการ จัดทำ แผนงานวิชาการ ซึ่งมี ความสำคัญและจำเป็นในการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน	การวางแผนแม่บทสำหรับการจัด การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการศึกษา เนื้อหาสาระสำหรับการเรียนการ สอน และจำนวนคาบ/ชั่วโมงใน การสอน มีการออกแบบหลักสูตร ที่สอดคล้องกับสมรรถนะใน ศตวรรษที่ 21
2. การบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา	กระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วน ร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ฝ่ายบริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนในการมีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ พร้อมทั้งการนิเทศติดตามการใช้ หลักสูตร และการนำหลักสูตร สถานศึกษาไปใช้	มีระบบการควบคุมคุณภาพและ มาตรฐานวิชาการอย่างเข้มงวด โดยกระทรวงกำหนดหลักสูตร แกนกลางเพื่อใช้กับโรงเรียนทั่ว ประเทศ และมีการทบทวนเพื่อ ปรับปรุงหลักสูตรใหม่ทุก ๆ 10 ปี
3. การบริหารการจัดการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการ ที่มีความสำคัญในการพัฒนา นักเรียนให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ที่หลักสูตรกำหนด	พัฒนารูปแบบการศึกษาภายใต้ กรอบแนวความคิดที่ว่าให้ผู้เรียน มีโอกาสพัฒนาตามความสนใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนา “ทักษะการดำรงชีวิต” สามารถ เรียนรู้ได้อย่างอิสระ ลดจำนวน ชั่วโมงสอน และความเข้มงวดของ เนื้อหาวิชาการลง เน้นกิจกรรม การเรียนรู้แบบแก้ปัญหา และการ เรียนรู้โดยประสบการณ์

ตาราง 1 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนปทุมวิบูลย์	แนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนปทุมวิบูลย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร	แนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนปทุมวิบูลย์ ของประเทศญี่ปุ่น
4. การนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน	กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนได้วางแผนและ ดำเนินการร่วมกัน เพื่อปรับปรุง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้าน วิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น โดยการ ร่วมแรง ร่วมจิต ร่วมคิด ร่วมพิชิต ปัญหา ร่วมพัฒนาทั้งกลุ่มและ ตนเอง	การควบคุมมาตรฐานการศึกษา การจัดการศึกษาทุกแห่งต้องได้ มาตรฐาน หลักสูตรต้องมี มาตรฐานเดียวกันและกำหนดโดย กระทรวงศึกษาฯ โดยเฉพาะ มาตรฐานเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน ต่อจำนวนครู ห้องเรียนและอาคาร สถานที่ ระดับท้องถิ่นมี ศึกษานิเทศเป็นผู้ติดตามผลการ จัดการศึกษา และเป็นผู้เชื่อมโยง ระหว่างคณะกรรมการการศึกษา กับโรงเรียน
5. การวัดผลประเมินผลการเรียน	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่ การวัด ประเมินผลเพื่อ พัฒนาผู้เรียน และการวัด ประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน	เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างบูรณา การและมีเวลาทำในสิ่งที่ สอดคล้องกับความถนัดและความ สนใจ เดิมเน้นท่องจำ ทำให้เด็ก เครียดและแข่งขันสูงในการสอบ หลักสูตรใหม่เปิดโอกาสให้อิสระ เด็กได้คิดทำอะไรตามความสนใจ มากขึ้น
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	พัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มี อยู่ให้ทันสมัย หรือประดิษฐ์ขึ้น ใหม่และใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เทคโนโลยี หมายถึงการประยุกต์ นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มา ใช้เพื่อ ประโยชน์และเอื้อต่อการ ดำรงชีวิตของมนุษย์ หรือการนำ ความรู้ ทักษะ และทรัพยากรมา ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อ อำนวยความสะดวกหรือเป็น	การควบคุมแบบเรียน การพัฒนา สื่อการเรียนการสอน และ นวัตกรรม การจัดทำหนังสือ แบบเรียน ต้องผ่านกระบวนการ พิจารณา คัดเลือก อนุญาตให้ใช้ เป็นแบบเรียน ส่งเสริมให้ สำนักพิมพ์เอกชนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ในการผลิตนวัตกรรม ในการเขียนและเรียบเรียงเนื้อหา แบบเรียน

ตาราง 1 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนปทุมวิฑู	แนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนปทุมวิฑู สังกัดกรุงเทพมหานคร	แนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนปทุมวิฑู ของประเทศญี่ปุ่น
	<p>ประโยชน์แก่ชีวิตของมนุษย์เอง</p> <p>แหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด</p> <p>พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวน</p> <p>พฤกษศาสตร์ อุทยาน</p> <p>วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p> <p>ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ</p> <p>แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น</p>	
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	<p>การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนมุ่งหวังเพื่อ แก้ปัญหา หรือพัฒนาผู้เรียนเป็น สำคัญ การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหา หรือพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อ สืบค้นหาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธี แก้ปัญหาหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้ เป็นการวิจัยควบคู่ไปกับการ ปฏิบัติงานจริง และเป็นการวิจัยที่ มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า เป็นครั้ง ๆ ไป หรือเป็นเรื่องใดเรื่อง หนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง</p>	<p>การจัดทำสถิติข้อมูลและเผยแพร่ ต่อสาธารณชนในรูปแบบรายงาน ประจำปี และใช้ข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการวิจัย การ ประเมินผล วางแผน กำหนด นโยบาย</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนปทุมวิฑู	แนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนปทุมวิฑู สังกัดกรุงเทพมหานคร	แนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนปทุมวิฑู ของประเทศญี่ปุ่น
8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง วิชาการ	หลักการบริหารจัดการศึกษาใน รูปแบบขององค์คณะบุคคลหรือ คณะกรรมการทั้งระดับส่วนกลาง และระดับท้องถิ่น ทำให้การมีส่วน ร่วมของประชาชนในการบริหาร และจัดการศึกษาในรูปแบบ คณะกรรมการ และกำหนดให้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น กรรมการและเลขานุการ	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้าง ความเข้มแข็งทางวิชาการ หลักสูตรสถานศึกษาต้อง สอดคล้องกับสภาพจริงและ ลักษณะของชุมชน โดยเฉพาะใน ชั่วโมงการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ โรงเรียนต้องใช้ ประโยชน์จากคุณลักษณะและ ทรัพยากรที่มีในชุมชน ส่งเสริมการให้นักเรียนได้มี ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับ ชุมชน รู้จักช่วยกันรักษาวัดธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน
9. การประกันคุณภาพการศึกษา กับงานวิชาการ	ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกัน คุณภาพภายในและระบบการ ประกันคุณภาพภายนอก ให้หน่วยงานต้นสังกัดและ สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา และ ให้ถือว่าการประกันคุณภาพ ภายในเป็นส่วนหนึ่งของการ บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพ เป็นการประเมินโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	การประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินตนเองของ สถานศึกษา ญี่ปุ่นมีระบบการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา แต่ยังไม่มีระบบการประเมิน ภายนอกอย่างเป็นทางการ แล้วแต่ความสมัครใจ จะมีเป็น ทางการเพียงในระดับอุดมศึกษา เท่านั้น

ตาราง 2 เปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนปทุมวิไล สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนปทุมวิไล ของ
ประเทศญี่ปุ่น

การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนปทุมวิไล สังกัดกรุงเทพมหานคร และของประเทศญี่ปุ่น	เหมือน	แตกต่าง
1. การวางแผนงานวิชาการ	เป็นการรวบรวมข้อมูล และสถิติ การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับ นักเรียน บุคลากร จัดทำ แนวนโยบายและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานวิชาการ จัดทำ แผนงานวิชาการ ซึ่งมึ ความสำคัญและจำเป็นในการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ญี่ปุ่นจัดทำแผนพื้นฐานในการ ส่งเสริมการศึกษา เพื่อให้ สอดคล้องกับสมรรถนะในศตวรรษ ที่ 21 มีการเพิ่มองค์ความรู้ด้าน 1) การพัฒนาทักษะข้ามหลักสูตร 2) การแก้ปัญหาและความคิด สร้างสรรค์ 3) ลักษณะนิสัยการ เรียนรู้ที่ดี (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2563)
2. การบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา	กระบวนการที่ต้องอาศัยการมี ส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ฝ่าย บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนในการมีส่วนร่วมในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อ นำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ พร้อมทั้งการนิเทศติดตามการใช้ หลักสูตร และการนำหลักสูตร สถานศึกษาไปใช้	ญี่ปุ่นมีระบบการควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานวิชาการอย่าง เข้มงวด โดยกระทรวงกำหนด หลักสูตรแกนกลางเพื่อใช้กับ โรงเรียนทั่วประเทศ และมีการ ทบทวนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ทุก ๆ 10 ปี
3. การบริหารการจัดการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้เป็น กระบวนการที่มีความสำคัญใน การพัฒนานักเรียนให้บรรลุผล ตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด	ญี่ปุ่นพัฒนารูปแบบการศึกษา ภายใต้กรอบแนวความคิดที่ว่าให้ ผู้เรียน “มีโอกาสพัฒนาตามความ สนใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการ พัฒนา “ทักษะการดำรงชีวิต” สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ ลด จำนวนชั่วโมงสอน และความ เข้มงวดของเนื้อหาวิชาการลง

ตาราง 2 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนปทุมวิไล สังกัดกรุงเทพมหานคร และของประเทศญี่ปุ่น	เหมือน	แตกต่าง
		เน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบ แก้ปัญหา และการเรียนรู้โดย ประสบการณ์
4. การนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน	กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนได้วางแผนและ ดำเนินการร่วมกัน เพื่อปรับปรุง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้าน วิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น โดยการ ร่วมแรง ร่วมจิต ร่วมคิด ร่วมพิชิต ปัญหา ร่วมพัฒนาทั้งกลุ่มและ ตนเอง	การควบคุมมาตรฐานการศึกษา ของญี่ปุ่น การจัดการศึกษาทุก แห่งต้องได้มาตรฐาน หลักสูตร ต้องมีมาตรฐานเดียวกันและ กำหนดโดยกระทรวงศึกษาฯ โดยเฉพาะมาตรฐานเกี่ยวกับ จำนวนนักเรียนต่อ จำนวนครู ห้องเรียนและอาคารสถานที่ ระดับท้องถิ่นมีศึกษานิเทศเป็น ผู้ติดตามผลการจัดการศึกษา และเป็นผู้เชื่อมโยงระหว่าง คณะกรรมการการศึกษากับ โรงเรียน
5. การวัดผลประเมินผลการเรียน	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่ การวัด ประเมินผลเพื่อ พัฒนาผู้เรียน และการวัด ประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน	ญี่ปุ่นจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างบูรณา การและมีเวลาทำในสิ่งที่ สอดคล้องกับความถนัดและความ สนใจ พัฒนาสติปัญญา อารมณ์ สังคม ไม่เน้นสอนอ่านออกเขียน ได้เปิดโอกาสให้อิสระเด็กได้คิดทำ อะไรตามความสนใจมากขึ้น
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	พัฒนาคัดแปลงมาจากของเดิมที่มี อยู่ให้ทันสมัย หรือประดิษฐ์ขึ้น ใหม่และใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เทคโนโลยี หมายถึงการประยุกต์ นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มา	ญี่ปุ่นดำเนินการควบคุมแบบเรียน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และนวัตกรรม การจัดทำหนังสือ แบบเรียน ต้องผ่านกระบวนการ พิจารณา คัดเลือก อนุญาตให้ใช้

ตาราง 2 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนปทุมวิไล สังกัดกรุงเทพมหานคร และของประเทศญี่ปุ่น	เหมือน	แตกต่าง
	ใช้เพื่อ ประโยชน์และเอื้อต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ หรือการนำความรู้ ทักษะ และทรัพยากรมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกหรือเป็นประโยชน์แก่ชีวิตของมนุษย์เอง แหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การค้า และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่น	เป็นแบบเรียน ส่งเสริมให้สำนักพิมพ์เอกชนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการผลิตนวัตกรรมในการเขียนและเรียบเรียงเนื้อหาแบบเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมุ่งหวังเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ การวิจัยในชั้นเรียน (หมายถึงกระบวนการแก้ปัญหา หรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อสืบค้นสาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธีแก้ปัญหาหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้เป็นการวิจัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานจริง และเป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าเป็นครั้ง ๆ ไป หรือเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง	ญี่ปุ่นมีการจัดตั้งศูนย์วิจัยการศึกษาปทุมวิไล ทำหน้าที่เป็นฐานกลางสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจทั้งในและต่างประเทศ สำหรับการศึกษาศึกษาปทุมวิไลให้แก่กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง (วรินทร์ วุรงค์, 2559, หน้า93)

ตาราง 2 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนปทุมวิฑู สังกัดกรุงเทพมหานคร และของประเทศไทย	เหมือน	แตกต่าง
8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง วิชาการ	หลักการบริหารจัดการศึกษาใน รูปแบบขององค์คณะบุคคลหรือ คณะกรรมการทั้งระดับส่วนกลาง และระดับท้องถิ่น ทำให้การมีส่วน ร่วมของประชาชนในการบริหาร และจัดการศึกษาในรูปแบบ คณะกรรมการ และกำหนดให้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น กรรมการและเลขานุการ	ญี่ปุ่นมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วน ร่วมในการสร้างความเข้มแข็งทาง วิชาการ หลักสูตรสถานศึกษาต้อง สอดคล้องกับสภาพจริงและ ลักษณะของชุมชน โดยเฉพาะใน ชั่วโมงการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ โรงเรียนต้องใช้ ประโยชน์จากคุณลักษณะและ ทรัพยากรที่มีในชุมชน ส่งเสริมการให้นักเรียนได้มี ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับ ชุมชน รู้จักช่วยกันรักษาวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการ และใช้อุปกรณ์ ทรัพยากรใน สถานศึกษาเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ
9. การประกันคุณภาพการศึกษา กับงานวิชาการ	ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา และ ให้ถือว่าการประกันคุณภาพ ภายในเป็นส่วนหนึ่งของการ บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพ เป็นการประเมินโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	การประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินตนเองของ สถานศึกษา ญี่ปุ่นมีระบบการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา แต่ยังไม่มีระบบการประเมิน ภายนอกอย่างเป็นทางการ แล้วแต่ความสมัครใจ จะมีเป็น ทางการเพียงในระดับอุดมศึกษา เท่านั้น

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัย

ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ คือ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ องค์กร มีปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ (Inputs) ในการบริหารงานวิชาการ ปรับจากแนวคิดทฤษฎีระบบของ (Hoy and Miskel, 2008, p. 292) มีดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีระบบการลงทะเบียนและระเบียบการใช้อาคาร มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ ให้มีบรรยากาศร่มรื่นสวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน มีเจ้าหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุ ครุภัณฑ์และความปลอดภัย

2. ด้านผู้ปกครองและชุมชน การมีส่วนร่วมของเครือข่ายสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานทางการศึกษา

3. ด้านครูผู้สอนครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ โดยมีความรู้อย่าง กว้างขวาง มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ และนโยบายที่เน้นการเรียนรู้เป็นหลัก ใช้ระบบคุณภาพในการ ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม และกระจายอำนาจ ใช้ความไว้วางใจในการสร้างเสริมบรรยากาศ เป็นมิตร มีการจัดสภาพและบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านงบประมาณ หมายถึง การจัดทำแผนการใช้งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การแสวงหาเงินสนับสนุน การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ มีความสมดุลระหว่างงบประมาณ กับโครงการ/กิจกรรม มีการเบิกจ่ายและอนุมัติงบประมาณอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีการรายงานผลการใช้เงินต่อคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดอย่างชัดเจน และทั่วถึง

5. ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การวางแผนจัดหา อุปกรณ์สื่อและ เทคโนโลยีที่จำเป็น มีสื่อพื้นฐานที่จำเป็นต่อหลักสูตร มีคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง มีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มีการบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

แนวคิดและทฤษฎีระบบสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีระบบสถานศึกษาในฐานะระบบสังคมของ (Hoy and Miskel, 2008, pp. 292–293) ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีระบบสถานศึกษา ในฐานะระบบสังคมว่า สถานศึกษาเป็นองค์กรที่เป็นทางการ (Formal Organization) มีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์กัน และส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน ดังนี้

1.1 โครงสร้าง (Structure) อย่างเป็นทางการในลักษณะขององค์กรแบบรายการ ที่แสดงให้เห็นถึงหน่วยงานย่อย ภารกิจที่กำหนดขึ้นเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ระบบย่อยด้าน การจัดการ สภาพแวดล้อม

1.2 บุคคล (Individual) ซึ่งเน้นศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับความต้องการเป้าหมาย ความเชื่อ การรับรู้ความเข้าใจในบทบาทของงานที่รับผิดชอบของบุคคลโดยที่ศักยภาพของบุคคลจะส่งผลต่อ การบรรลุเป้าหมายขององค์กร

1.3 วัฒนธรรม (Culture) คือลักษณะหรือรูปแบบธรรมเนียมปฏิบัติของการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรในองค์กรอื่นจะส่งผลให้องค์กรมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

1.4 การเมือง (Politics) เป็นระบบของความสัมพันธ์ของอำนาจที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อต้านทานระบบการควบคุมอื่น ๆ นอกจากความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ยังมีสิ่งที่เป็นเงื่อนไขหรือแรงผลักดันจากเทคโนโลยีหลัก (Technological Core) และสภาพแวดล้อม (Environment) ขององค์กร ซึ่งองค์กรจะต้องดำเนินการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อการปรับตัวให้บรรลุเป้าหมายการบูรณาการ องค์ประกอบต่าง ๆ และดำรงศักยภาพที่มีอยู่เพื่อการอยู่รอดและการเจริญก้าวหน้าขององค์กร (Hoy and Miskel, 2008, p. 292) เสนอรูปแบบระบบสังคมของสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาเป็นระบบสังคมที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1.4.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย กรอบของสภาพแวดล้อม (Environmental Constrains) ทรัพยากรมนุษย์และเงินทุน (Human and Capital resources) พันธกิจ และนโยบายของ กรรมการสถานศึกษา (Mission and Board Policy) วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ (Materials and Methods) และสิ่งอำนวยความสะดวก (Equipment)

1.4.2 กระบวนการแปลงสภาพ (Transformation Process) ประกอบด้วย ระบบโครงสร้าง (Structure System) ระบบการเมือง (Political System) ระบบวัฒนธรรม (Cultural System) และระบบปัจเจกบุคคล (Individual System)

ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ความพึงพอใจในงาน (Job satisfaction) การขาดเรียน (Absenteeism) การออกกลางคัน (Dropout Rate) และคุณภาพโดยรวม (Overall Quality)

ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดทฤษฎีระบบสถานศึกษาในฐานะระบบสังคมของ (Hoy and Miskel, 2008, pp. 292-293) มาปรับปรุงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับรูปแบบ

ในการศึกษาแนวคิดและหลักการในการวิจัยพัฒนารูปแบบจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ความหมายและประเภทของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ การสร้างรูปแบบ การพัฒนารูปแบบ คุณลักษณะของรูปแบบที่ดี การตรวจสอบรูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

คำว่ารูปแบบ (Model) ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของรูปแบบ หลายประการ ดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, หน้า 1011) ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับ

พจนานุกรม Collins COBUILD Dictionary on CD-ROM 2006 (Harper Collins, 2006, p. 921) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. รูปแบบ หมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแบบจำลองย่อส่วนของของจริง
2. รูปแบบ หมายถึง ระบบที่คนนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เพื่อที่จะบรรลุผลลัพธ์ที่คล้ายกัน
3. รูปแบบ หมายถึง รูปแบบของระบบ หรือกระบวนการที่อธิบายเชิงทฤษฎี เพื่อช่วยให้คนเข้าใจว่า ระบบหรือกระบวนการนั้นทำงานอย่างไร

คอร์ซินิ (Corsini, 2002, pp. 603) อธิบายว่า รูปแบบหมายถึง ตัวแทน (คำพูด ปริมาณ แผนภูมิ) ของกฎเกณฑ์หรือสมมติฐานต่าง ๆ ที่นำเสนอเพื่ออธิบายสภาพหรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนมากมักจะแสดงในรูปของความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หรือความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

กู๊ด (Good, 1973, pp. 370) ได้รวบรวมความหมายของรูปแบบเอาไว้ 4 ความหมาย คือ

1. เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ

2. เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ เป็นต้น

3. เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิด

4. เป็นชุดของปัจจัย ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันซึ่งรวมตัวกันเป็นวัฏจักรและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้

คีฟส์ (Keeves, 1997, pp. 386–389 อ้างถึงใน เรขา ศรีวิชัย, 2554, หน้า 12) ได้ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้าง หรือแบบจำลองที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นเพื่อแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างหลักการพื้นฐาน หรือแนวคิดในการศึกษา รูปย่อของปรากฏการณ์ ซึ่งแสดงข้อความ จำนวน หรือภาพ ทำให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์นั้น ๆ นอกจากนี้ ยังเป็นการตรวจสอบแนวคิดใช้อธิบายวิธีการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และแสดงความสัมพันธ์ของลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้นอย่างเป็นระบบ

ทิตนา แคมมณี (2560, หน้า 220) ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง เครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้แสวงหาคำตอบ ความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย เป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น คำอธิบายไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นได้เข้าใจชัดเจนขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (ม.ป.ป., สื่อออนไลน์) ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ สามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบ

รัตนะ บัวสนธ์ (2554, หน้า 124) ให้ความหมายของรูปแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้ มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น

2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”

3. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้บางทีเรียกกันว่า ภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

จากการศึกษาความหมายของรูปแบบ สรุปได้ว่า รูปแบบหมายถึง กรอบความคิดที่สร้างหรือพัฒนาจากแนวคิด และทฤษฎีที่ได้ศึกษา แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบวิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบ เพื่อเป็นแบบแผนในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ประเภทของรูปแบบ

มีนักวิชาการกล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ ดังนี้

คีฟส์ (Keevs, 1988, pp. 61-565 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัตส์, 2553, หน้า 4) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) หมายถึง รูปแบบที่เป็นความคิดที่แสดงออกในลักษณะการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อยสองสิ่งขึ้นไป รูปแบบลักษณะนี้นิยมใช้ในด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ เป็นรูปแบบที่เปรียบเทียบปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอมสร้างขึ้น โดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ในลักษณะนั้นด้วย รูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจน สามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยาย หรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสำคัญขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบประเภทนี้ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคที่เรียกว่า การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้ทำให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้ก็คือ

คือ ต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยมาแล้วแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของปัญหาใด ๆ รูปแบบนี้นิยมใช้ในด้านศึกษาศาสตร์

สำหรับในการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรูปแบบประเภทที่ 2 รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาเพื่อให้เห็นแนวความคิด อธิบายให้เห็นถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน ตามกระบวนการหลักการบริหารตามทฤษฎี PIE Model (Newby et al, 2000)

องค์ประกอบของรูปแบบ

ในการสร้างรูปแบบควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ (ศิริวัฒน์ นิจนตร, 2560, หน้า 81) กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า รูปแบบอาจประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ 6 ประการ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของรูปแบบ
2. ตัวแปรหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ระบบหรือโครงสร้าง
4. กลไกหรือกระบวนการทำงาน
5. ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ใช้ในรูปแบบ
6. บริบทหรือสภาพแวดล้อมของรูปแบบ

Brown and Moberg (1980, pp. 16–17) อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วส์ดี (2553, หน้า 5) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) ให้แนวคิดองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อม (Enironment)
2. เทคโนโลยี (Technology)
3. โครงสร้าง (Structure)
4. กระบวนการจัดการ (Manangement Process)
5. การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไร ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่กำลังศึกษา ซึ่งจะออกแบบตามแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก (วาโร เฟ็งส์วส์ดี, 2553, หน้า 6)

ลักษณะของรูปแบบที่ดี

ในการสร้างรูปแบบผู้สร้างจะต้องคำนึงถึงลักษณะของรูปแบบที่ดี โดยในการสร้างรูปแบบให้เป็นรูปแบบที่ดี ได้มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงลักษณะของรูปแบบที่ดี (Keeves, 1997 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2560, หน้า 220) ดังนี้

1. รูปแบบสามารถนำไปสู่การทำนายผล (Prediction) ที่ตามมา สามารถทดสอบและสังเกตได้
2. มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้น และปรากฏกลไกเชิงสาเหตุที่กำลังศึกษา และอธิบายเรื่องที่กำลังศึกษา
3. รูปแบบช่วยจินตนาการ (Imagination) สร้างความคิดรวบยอด (Concept) ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Interrelations) ของสิ่งที่กำลังศึกษาและช่วยสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relation) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationship)

ในการวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร คุณลักษณะของรูปแบบเป็นการสร้างมโนทัศน์ใหม่ อธิบายให้เห็นถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับปฐมวัย ตามกระบวนการหลักการบริหารตามทฤษฎี PIE Model (Newby et al, 2000) โดยสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยตามแนวทางของประเทศญี่ปุ่น

การสร้างและพัฒนารูปแบบ และการตรวจสอบรูปแบบ

ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบ มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

วิลเลอร์ (Willer, 1986 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัตต์, 2553, หน้า 7) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การสร้าง (Construct) รูปแบบ
2. การหาความเที่ยงตรง (Validity)

บุญชม ศรีสะอาด (สื่อออนไลน์) ได้กล่าวถึงกระบวนการการวิจัยโดยใช้รูปแบบจำแนกออกได้เป็น 2 ขั้นตอน

1. ขั้นตอนแรกเป็นการสร้างหรือพัฒนา รูปแบบ
2. ขั้นที่สองเป็นการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ

วาโร เฟ็งส์วัตต์ (2553, หน้า 9-11) ได้สรุปขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบไว้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้าง หรือพัฒนารูปแบบ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อน เป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องของ นอกจากนี้ ผู้วิจัย อาจจะศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดีซึ่งผลการศึกษานำมาใช้กำหนด องค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปร เหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้อง อาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย
2. การศึกษาจากบริบทจริงในขั้นตอนนี้จะดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้
  - 2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น
  - 2.2 การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณีหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ
  - 2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์การ สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น
3. การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ในข้อ 2.1 และ 2.2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัยเพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ อย่างไรก็ตามในงานวิจัยบางเรื่องนอกจากจะศึกษาตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยยังอาจจะศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในการพัฒนารูปแบบก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ

ภายหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรกแล้ว จำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นถึงแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบของบุคคลอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญของ

องค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่าง ๆ ในรูปแบบ ผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบ ว่าไม่มีอิทธิพลหรือมีความสำคัญนอยออกจากรูปแบบ ซึ่งจะทำได้ให้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนดการประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน (สุวิมล ว่องวานิช, 2549 อ้างถึงใน วาโรเพ็งสวัสดิ์, 2553, หน้า 10) ดังนี้

1.1 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบในบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการประเมินค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบ หรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ แต่งานวิจัยบางเรื่องนั้นต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป ซึ่งไอส์เนอร์ (Eisner, 1976 อ้างถึงใน วาโรเพ็งสวัสดิ์, 2553, หน้า 10) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีแนวคิด ดังนี้

2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์ และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจรรย์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2 รูปแบบการประเมินที่เน้นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้นิพนธ์ เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจ

ประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขาผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น ในวงการศึกษาก็จึงนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

2.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคลคือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือ ว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรม และมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้ มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจาก ประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

2.4 รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัย และความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลการวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

3. การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มักจะใช้กับการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4. การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบนี้ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 2 ระยะ 4 ขั้นตอน คือ

ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และระดับปฐมวัยในของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎี การบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 ประเมินร่างรูปแบบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เรา ศรีวิชัย (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดนนทบุรี วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ศึกษาสภาพการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดนนทบุรี และเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดนนทบุรี รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ (Mixed Method) มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ผลการยกกร่างรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล และการประเมินรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และ ผู้ปกครองนักเรียน จากสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล จำนวน 3 แห่ง ที่เลือกมาแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์สถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาจากการประเมินของสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสอง ในระดับดีมาก ปีการศึกษา 2553 เป็นสถานศึกษาขอดินยอมที่ผู้ปกครองนำนักเรียนมาสมัครเรียนล่วงหน้า ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล คือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เลือกมาแบบเจาะจงจำนวน 10 คน เป็นผู้บริหารจากสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบร่างรูปแบบสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย และแบบประเมิน รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการในช่วงปีการศึกษา 2554 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1) รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าที่มีองค์ประกอบย่อย คือสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การตอบสนองความต้องการของชุมชน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน นโยบายของ

รัฐบาล นโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้บริหารและครู จรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร และงบประมาณ สำหรับปัจจัยด้านกระบวนการนั้น ประกอบด้วยการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียน การสอน และการวัดและประเมินผลด้าน ผลผลิต คือผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียน 2) จากการ ประเมินรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในจังหวัด นนทบุรี พบว่ารูปแบบนี้มีประโยชน์มีความสอดคล้องและความเป็นไปได้ ส่วนความเหมาะสม จำเป็นต้องพัฒนาจากขนาดของสถานศึกษารวมทั้งสถานศึกษาจะต้องแสดงความเป็น เอกักษณ์และอัตลักษณ์ในการบริหารจัดการให้ชัดเจนด้วย

บุญเชิด ชำนิศาสตร์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหาร วิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการ บริการวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 125 คน และครูผู้สอน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และการประเมิน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์ เนื้อหา (content analysis) จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีสรุปเป็น ความเรียง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และในภาพรวมมี ปัญหาในระดับปัญหากลาง 2) รูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี มีกระบวนการ ปฏิบัติงานวิชาการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การเสริม นิเทศ กำกับ การติดตาม 5) การตรวจสอบ ประเมินผล 6) การรายงานผลการ ดำเนินงาน โดยภาพรวมรูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ชัยสิทธิ์ ตั้งธงทองกุล (2558) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาที่จัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ทราบการจัดการศึกษาที่จัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย
- 2) เปรียบเทียบการจัดการศึกษาที่จัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย
- 3) การปฏิบัติที่เป็นเลิศ การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศึกษาจากโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 7 โรงเรียนในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ผู้ให้ข้อมูลคือครู กรรมการบริหารโรงเรียนหัวหน้าสำนักงานของโรงเรียน และนักเรียน โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก มีเครื่องมือและเทคนิคที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล เช่นแบบบันทึกและศึกษาเอกสาร แบบการสังเกตแบบสัมภาษณ์ ฯลฯ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (typological) วิเคราะห์และจัดกระทำข้อมูล สร้างเป็นข้อสรุปแบบอุปนัยแล้วจึงอภิปรายปรากฏการณ์ ความสัมพันธ์ และประการสำคัญเพื่อตอบคำถามในการวิจัย โดยข้อค้นพบในการวิจัยสามารถกล่าวได้โดยสรุปดังต่อไปนี้

- 1) ในประเทศญี่ปุ่น หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของประเทศคือ กระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือ (MEXT) โดยมีการแบ่งการปกครองท้องถิ่นเป็น 2 ระดับคือ ระดับจังหวัด (prefectures) และเทศบาล (Municipalities) ได้แก่ เขตปกครองพิเศษ (Ward) เมืองและหมู่บ้านโดยมีคณะกรรมการการศึกษา (Board of Education of Education of Municipalities) มีหน้าที่ในการเป็นตัวแทนในแต่ละระดับของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อจัดการเรื่องการศึกษา ส่วนในประเทศไทยนั้น กระทรวงมหาดไทย (MOI) จะรับผิดชอบในการจัดและบริหารการศึกษา ภายใต้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนของการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่น เช่น เทศบาล ตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยทั้ง 5 หน่วยงานนี้จะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับท้องถิ่น
- 2) ความแตกต่างในด้านของโครงสร้างของหน่วยงานและโครงสร้างของการบริหารการศึกษาที่จัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะเป็นรัฐเดี่ยว แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ส่วนกลาง (รัฐบาล) และส่วนท้องถิ่น แต่ประเทศไทยมีลักษณะเป็นรัฐเดี่ยว มี 3 ระดับคือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาคือ กระทรวงมหาดไทย (MOI) เป็นผู้จัด และดำเนินการศึกษา แต่ในประเทศญี่ปุ่น คือ กระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (MEXT)
- 3) การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) เกิดจากการที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ วิเคราะห์เนื้อหา

และสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย จากนั้นจึงนำผลลัพธ์ที่ได้จากข้อค้นพบในข้อที่ 1 และข้อที่ 2 มาออกแบบการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ที่เหมาะสมสำหรับการใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมภายใต้บริบทไทย

วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ (2559) (อ้างถึงใน เชิญตะวัน สุวรรณพานิช, ม.ป.ป., ออนไลน์) ได้วิจัยทำวิจัยในหัวข้อ “การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น” ศึกษามาพันธ์เพื่อการวิจัยความเห็นสาธารณะแห่งประเทศไทย จากผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าระบบการเรียนการสอนตั้งแต่อนุบาลนับเป็นก้าวแรกที่สำคัญยิ่ง ในการพัฒนา ศักยภาพของเด็กและมีส่วนสำคัญทำให้พวกเขาเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพของชาติ โดยเราสามารถศึกษาจากอนุบาลในประเทศญี่ปุ่นเป็นแบบอย่างได้ ดังนี้

- 1) เรียนรู้ผ่านการเล่น ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการพัฒนาความสามารถในการรู้คิดและพัฒนาการทางอารมณ์ผ่านกระบวนการเล่น นอกจากนี้ยังสนับสนุนการเล่นเป็นทีม โดยจะให้เด็กเล่นกันคละอายุและคละเพศ การเล่นเป็นกลุ่มจะสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง เด็กที่อายุมากกว่าต้องคอยดูแลเด็กเล็ก ทำให้มีทักษะในด้านการจัดการและความอดทนอดกลั้น ในขณะที่เด็กเล็กเองก็จะยึดเด็กที่โตกว่าเป็นแบบอย่างหรือเป็นผู้นำ ถือเป็นการสร้างทักษะความเป็นผู้นำให้เด็กด้วยในทางหนึ่ง เด็กจะถูกสอนให้เข้าใจกระบวนการวางแผน โดยธรรมชาติ รู้จักจัดการการเล่นของตนให้มีทั้งความสนุกและมีความรับผิดชอบต่อผู้เล่นคนอื่นด้วย โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำและกระตุ้นให้เด็กคิดแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ใช่ผู้ออกคำสั่งหรือสอนหนังสือเด็กอย่างเดียว
- 2) จิตสำนึกสาธารณะ ประเทศญี่ปุ่นถือว่า “จิตสำนึกสาธารณะ” เป็นปรัชญาหลักของการศึกษา การเรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่นตั้งแต่วัยอนุบาลหรือปฐมวัยก็นับเป็นแนวทางหนึ่งในการปลูกฝังเรื่องจิตสำนึกสาธารณะให้กับเด็กด้วย โดยการวิจัยพบว่า ช่วงปฐมวัยของเด็กเป็นช่วงเวลาทองของการสร้างคนให้มีสำนึกสาธารณะ และจิตสำนึกสาธารณะที่เห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าตนเองนั้น สามารถสร้างให้เกิดได้จริงผ่านกระบวนการเล่น การเล่นที่ถูกออกแบบมาอย่างสร้างสรรค์ด้วยการคละอายุ เพศและกิจกรรมของเด็ก จะสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเอง รุนพี่รูน้อง และเพื่อนต่างเพศ สอนทักษะการเข้าสังคม การอยู่ร่วมกัน ความเมตตาต่อกัน และที่สำคัญคือการทำงานเป็นกลุ่ม อันเป็นการปลูกฝังแนวคิดเรื่องจิตสำนึกสาธารณะได้ตั้งแต่วัยอนุบาลเลยทีเดียว
- 3) จินตนาการสำคัญกว่าความรู้ นอกจากนี้หลักสูตรการสอนระดับชั้นอนุบาลของญี่ปุ่นยังไม่เน้นวิชาการหนัก ๆ แต่เน้นความสำคัญที่จินตนาการและการเล่น โดยถือว่าการเรียนนั้นเรียนเพื่อให้อู๋ ไม่ใช่เรียนไปเพื่อสอบ มีวิชาเรียนเพียง 6 ด้าน คือ พลานามัย สังคมศึกษา ธรรมชาติศึกษา ภาษา ดนตรีและจังหวะ และการวาดภาพและงานฝีมือ ในส่วนของของเล่นในชั้นเรียนก็

เน้นให้เด็กเล่นแต่ชั้นที่เรียบง่ายและกระตุ้นให้เกิดจินตนาการด้วย เช่น การต่อบล็อก การวาดภาพศิลปะ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการสอนเด็กอนุบาลในญี่ปุ่นนั้นจะต่างจากการสอนแบบไทยที่ให้นักเรียนนั่งโต๊ะเรียน พยายามให้เด็กอ่านหนังสือให้ได้ จำให้ได้ เพื่อสอบเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ได้ ซึ่งนักวิชาการมองว่าเป็นการปิดกั้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เด็ก ปัญญาสมาพันธ์ฯ ได้เรียกร้องให้ทั้งรัฐบาล และผู้ปกครองร่วมกันเปลี่ยนรูปแบบการสอน โดยใช้เด็กเป็นที่ตั้ง ประเมินผลงานของครูโดยการดูพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กมากกว่า

ศตพร ทับธนะ, จรัส อติวิทยาภรณ์, และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง และ 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง โดยใช้ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กรเป็นตัวพยากรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแรงจูงใจในการทำงาน ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านผู้บริหารและองค์กร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร รองลงมา คือ บรรยากาศองค์กร และการติดต่อสื่อสาร ตามลำดับ ส่วนการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง มีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

โกวิท โกลนตอ, จินตนา จันทรเจริญ, และคำนึ่ง ทองเกตุ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนตามแนวชายแดน ไทย-พม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียน ตามแนวชายแดน ไทย-พม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ตามแนวคิดของ สเตียร์และ พอร์สเตอร์(Steer & Porter) จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอน

3) ด้านงบประมาณ 4) ด้านอาคารสถานที่ และ 5) ด้านชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 อยู่ในระดับ มาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผู้บริหาร ($\mu=4.42$) ด้านครูผู้สอน ($\mu=4.28$) ด้านอาคารสถานที่ ($\mu=4.10$) ด้านชุมชน ($\mu=3.96$) และด้านงบประมาณ ($\mu=3.86$) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจใน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย มีการกำกับติดตามและประเมินผลสม่ำเสมอ ด้านครูผู้สอนควรส่งเสริมครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน และครูผู้สอนต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านงบประมาณ ควรพยายามให้ใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด สถานศึกษาต้องจัดทำ แผนการใช้งบประมาณให้ครอบคลุมทุกด้าน ด้านอาคารสถานที่ ควรจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้สวยงาม ร่มรื่นสะอาดปลอดภัยเอื้อต่อกระบวนการการเรียนรู้ ด้านชุมชน ผู้ปกครองและชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาดูแล สถานศึกษาและการระดมทรัพยากร

พรณิอร อินทราเวช (2560) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อนำเสนอแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า อยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก โยด้านการวัดผลและประเมินผลมีความคิดเห็นในสภาพการปฏิบัติโดยเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร ด้านการบริหารสื่อและการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ตามลำดับ 2) ปัญหาบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า มีระดับของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือการบริหารสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ การบริหารและพัฒนาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล และการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร 10 แนวทาง ด้านการจัดการเรียนการสอน 13 แนวทาง ด้านการวัด

และประเมินผล 6 แนวทาง ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ 12 แนวทาง และด้านการนิเทศการศึกษา 7 แนวทาง โดยแต่ละด้านแบ่งเป็นขั้นตอนตามหลัก PIE MODEL

งานวิจัยในต่างประเทศ

Mashraky Mustary (2018) ได้ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบการศึกษาในประเทศญี่ปุ่น และบังคลาเทศ ผลการวิจัยพบว่า มีความคล้ายคลึงกันคือเป็นสวัสดิการที่รัฐบริหารจัดการศึกษาให้เด็กอายุถึงเกณฑ์ที่จะได้รับการศึกษา และการสร้างพื้นฐานของระบบการศึกษาจะมาจากรากฐานทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ความแตกต่างระหว่างระบบการศึกษาของญี่ปุ่นและบังคลาเทศ คือ แนวนโยบาย กล่าวคือ แนวนโยบายการศึกษาในบังคลาเทศจะขึ้นอยู่กับอนุสัญญาสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ (UN Child Rights Convention) ซึ่งมุ่งเน้นที่ การสร้างคุณค่าของมนุษย์ ในขณะที่ แนวนโยบายการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นจะขึ้นอยู่กับกฎหมายแห่งชาติ (National Laws) และรัฐธรรมนูญ (Constitution) ซึ่งจัดการศึกษาภาคบังคับที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กทุกคนตามความสามารถของเด็กแต่ละคน กฎหมายตั้งนโยบายมุ่งที่จะสร้างให้ประชากรมีคุณธรรมและความสามารถ งานวิจัยนี้ย้ำให้เห็นว่าไม่ว่ารัฐบาลของประเทศใดก็ตามในโลกควรจะทำให้ความสำคัญต่อการศึกษา ตามสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ และช่วยเหลือหลอหลอมเด็ก ๆ เข้าสู่พลเมืองโลก (Global Citizen) ที่มีความรับผิดชอบ และมีความสามารถต่อไปในอนาคต

Tomoyoshi Yokomatsu (2019) ได้วิจัยพัฒนากระบวนการความร่วมมือระหว่างนักวิจัยกับบุคลากรทางด้านปฐมวัย ในการบริหารจัดการหลักสูตรอนุบาลตามระบบการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Cycle) โดยทดลองปฏิบัติจริงในโรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่งในประเทศญี่ปุ่น ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการความร่วมมือระหว่างนักวิจัยกับบุคลากรทางด้านปฐมวัย ในการบริหารจัดการหลักสูตรอนุบาลตามระบบการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA ทำให้วัตถุประสงค์ของการดูแลเด็กอนุบาลสัมฤทธิ์ผลอย่างชัดเจน ผลสัมฤทธิ์ของการวิจัยทดลองนี้ ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมหลักสูตรที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และใช้เป็นแนวทางในการเตรียมแผนการสอนประจำปีของโรงเรียนอนุบาลต่อไป

บทสรุป

จากการสำรวจทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีงานวิจัยในด้าน 1) การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาเอกชน และสังกัดอื่น ๆ 2) เปรียบเทียบการจัดการศึกษาระหว่างประเทศญี่ปุ่น กับต่างประเทศ 3) เปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับอนุบาลระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย 5) แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาล ตามหลัก PIE MODEL งานวิจัยเหล่านี้ ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการใช้กรอบการวิจัยและตัวแปรต่าง ๆ สำหรับการวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

นิยามเชิงปฏิบัติการ

1. รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร หมายถึง แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านผู้บริหาร. 5) ด้านการจัดการงบประมาณ และ 6) ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย 5 ด้าน คือ 1) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลการเรียน 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี และ 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหารแบบ PIE Model (Newby et al, 2000) ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning-P) 2) การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation-I) และ 3) การประเมินผล (Evaluation-E)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ คือ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ องค์กร มีปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ (Inputs) ในการบริหารงานวิชาการ ปรับจากแนวคิดทฤษฎีระบบของ (Hoy and Miskel, 2008, p. 292) คือ

2.1 ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ และ สิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศร่มรื่นสวยงามเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีเจ้าหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก พัสตุดูครุภัณฑ์และความปลอดภัย

2.2 ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานทางการศึกษา

2.3 ด้านครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนที่มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.4 ด้านผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ และนโยบายที่เน้นการเรียนรู้เป็นหลัก ใช้ระบบคุณภาพในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม และกระจายอำนาจ ใช้ความไว้วางใจในการสร้างเสริมบรรยากาศ

2.5 ด้านการจัดการงบประมาณ หมายถึง การจัดทำแผนการใช้งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การแสวงหาเงินสนับสนุน มีความสมดุลระหว่างงบประมาณกับโครงการและกิจกรรม มีการเบิกจ่ายและอนุมัติงบประมาณอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้

2.6 ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การวางแผนจัดหาอุปกรณ์สื่อและเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อหลักสูตร มีคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง มีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มีการบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

3. การบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
หมายถึง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยด้านวิชาการ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปรับเป็น 5 งาน คือ (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2554, หน้า 32-33)

3.1 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับสถานศึกษา

3.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เป็นการจัดการประสบการณ์สำหรับเด็ก และนำสื่อการเรียนการสอนไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.3 การวัดผลประเมินผลการเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่ การวัด ประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการวัด ประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน

3.4 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี หมายถึง การพัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้มีคุณภาพใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดการ และผลิตเพิ่มเติมให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3.5 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะบุคคลหรือคณะกรรมการทั้งระดับส่วนกลาง และระดับท้องถิ่น ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร และจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการ และกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการ

4. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับปฐมวัยของประเทศญี่ปุ่น
หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปฐมวัยของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งวิเคราะห์องค์ประกอบตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ 5 งาน คือ

4.1 การพัฒนาหลักสูตร มีการวางแผนแม่บทสำหรับการจัดการศึกษา และมีการออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 มีการควบคุมมาตรฐานหลักสูตร กระทรวงกำหนดหลักสูตรแกนกลางเพื่อใช้กับโรงเรียนทั่วประเทศ และมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรใหม่ทุก ๆ 10 ปี

4.2 การจัดการเรียนการสอน พัฒนารูปแบบการศึกษาภายใต้กรอบแนวความคิดให้ผู้เรียน มีโอกาสพัฒนาตามความสนใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนา ทักษะการดำรงชีวิต สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ

4.3 การประเมินผลการเรียน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างบูรณาการและมีเวลาทำในสิ่งสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ

4.4 การควบคุมแบบเรียน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และนวัตกรรม การจัดทำหนังสือแบบเรียน

4.5 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ หลักสูตรสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพจริงและลักษณะของชุมชน การเรียนการสอนแบบบูรณาการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 193-94; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2557, หน้า 110, 113; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า ซ, 142, 153)

5. กระบวนการบริหารแบบ PIE Model ประกอบด้วยขั้นตอนการบริหาร 3 ขั้นตอน คือ

5.1 การวางแผน (Planning-P) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน เพื่อการดำเนินงานที่เป็นระบบใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation-I) หมายถึง การนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง ดำเนินการบริหารงานเพื่อสู่เป้าหมายที่องค์การตั้งไว้

5.3 การประเมินผล (Evaluation-E) หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้วางแผนและลงมือปฏิบัติการดำเนินงานทางวิชาการว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่

6. สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนระดับปฐมวัย จำนวน 429 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2564) ซึ่งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560)

7. ผลสำเร็จของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย คือ ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน

8. ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ของนักเรียน คือ ผลประเมินพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีพัฒนาการครบทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เต็มตามศักยภาพ

9. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กอนุบาลที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการจัดบริการนักเรียน 3) ด้านประชาสัมพันธ์ 4) ด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม และความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านพัฒนาการด้านร่างกาย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านพัฒนาการด้านร่างกาย 2) การจัดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การจัดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านพัฒนาการด้านสังคม และ 4) การจัดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของประเทศญี่ปุ่น เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 มี 2 ขั้นตอน และระยะที่ 2 มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 ประเมินร่างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการวิจัย

การศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของประเทศญี่ปุ่น มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังที่แสดงในภาพ 4

การดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และการเลือกตัวอย่าง
2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการทำวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

ภาพ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของ ญี่ปุ่นและของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเปรียบเทียบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
และระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในข้อ 1

วิธีดำเนินการ

ในขั้นตอนนี้ 1 นี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวรรณกรรมที่เป็นแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง กับงานบริหารวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
และสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของญี่ปุ่น เพื่อวิเคราะห์ เปรียบเทียบการบริหารวิชาการระดับ
ปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และของโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น ศึกษา
ดูงาน สังเกตสภาพจริง ของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน และของโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น ซึ่งตั้งอยู่ใน
ประเทศไทย จำนวน 1 โรงเรียน พร้อมกับสัมภาษณ์ผู้อำนวยการของโรงเรียน สังกัด
กรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการโรงเรียน ของโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น การที่ผู้วิจัย
เลือกสัมภาษณ์โรงเรียนอนุบาลญี่ปุ่นเพียงโรงเรียนเดียว เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ
ในระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นนั้นจะเป็นระบบเหมือนกันทั้งหมด

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอน
ในระดับชั้นอนุบาล จำนวน 4 โรงเรียน และผู้อำนวยการของโรงเรียนปฐมวัยของญี่ปุ่น ซึ่งตั้งอยู่
ในประเทศไทย จำนวน 1 โรงเรียน รวม 5 โรงเรียน โดยเลือกโรงเรียนที่ยินดีจะให้ข้อมูล
ในด้านการบริหารวิชาการ เพื่อสังเกตสภาพปฏิบัติจริง ดูงาน และสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเป็นผู้จด
บันทึกข้อมูลเอง ผู้วิจัยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา
2. เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เป็นผู้ที่มึผลงานเป็นที่ประจักษ์ยอมรับทางด้านการศึกษาปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
งานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนระดับปฐมวัยของ
ญี่ปุ่น มาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อใช้เป็น

กรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง (Structured Interview) แบบสัมภาษณ์มีจำนวน 2 ตอน โดยมีรายละเอียดของแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นในประเทศไทย ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการระดับปฐมวัย 5 ด้าน ได้แก่

1. การบริหารจัดการหลักสูตร
2. การบริหารการจัดการเรียนรู้
3. การวัดและประเมินผลพัฒนาการ
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา
5. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาในระดับปฐมวัยตรวจสอบแบบสอบถาม 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item-objective congruence) และความตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด เป็นรายข้อตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถาม ที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป ที่แสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่ต้องการ (สรายุทธ กันทอง, 2555) โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ถูกต้อง เหมาะสม ใช้การได้
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ถูกต้อง เหมาะสม ใช้การได้
-1	เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ผิดพลาด ไม่เหมาะสม ใช้การไม่ได้

นำคะแนนที่ได้ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่ต้องการวัด ได้ค่า IOC ของแบบสอบถามทุกข้อ โดยการแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบพบว่า แบบสัมภาษณ์ มีข้อคำถามที่ดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ผู้วิจัยจึงใช้ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่โครงสร้างที่ได้รับคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา ไปทำการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (interactive interview) โดยผู้วิจัยจัดและสรุปประเด็นสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยออกหนังสือขอความอนุเคราะห์หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา และหนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของสถาบันและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก และศึกษาดูงาน สังเกตสภาพจริงในสถานศึกษา นัดหมายวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ที่แน่นอนแล้ว ไปทำการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. เข้าพบผู้ให้ข้อมูลหลักตามวัน เวลา และสถานที่นัดหมาย กล่าวแนะนำตนเอง ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เน้นบรรยากาศการสนทนาที่เป็นกันเอง เวลาในการสัมภาษณ์ ประมาณ 60 นาที สามารถยืดหยุ่นเวลาได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลตามการจัดหมวดหมู่และสาระของข้อมูล ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อคำถามในตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ ได้แก่ ข้อคำถามในตอนที่ 2 คือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ใช้วิธีวิเคราะห์แบบวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content analysis)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในข้อที่ 1 คือ ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 คือ ได้ผลสังเคราะห์เปรียบเทียบ

การบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นและของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นำมาสรุปเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ สำหรับการวิจัย สร้างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในข้อ 2

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารวิชาการปฐมวัย ในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับ ปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามขั้นตอน ต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร 150 โรงเรียน (จากประชากรทั้งหมด 429 โรงเรียน) (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2564 จาก สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณา ตามกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) นักสถิติวิเคราะห์ตัวแปรพหุนิยมใช้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง 10–15 ตัวอย่างต่อการวิจัยหนึ่งตัวแปร (Hair et al., 2010, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555, หน้า 71) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีตัวแปรสังเกตในแบบจำลองทั้งหมด จำนวน 13 ตัวแปร ดังนั้น ในการวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ ขนาดตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ ควรมีอย่างน้อย $13 \times 10 = 130$ ตัวอย่าง ซึ่งเพียงพอสำหรับการทดสอบโมเดลสมการ โครงสร้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก จำนวน 20 โรงเรียน รวมเป็น จำนวน 150 โรงเรียน

2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำแนกโรงเรียน สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนขนาดเล็ก	219	โรงเรียน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	77	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดกลาง	110	โรงเรียน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	38	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดใหญ่	100	โรงเรียน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	35	โรงเรียน
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น	150	โรงเรียน			

3. ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา (ฝ่ายวิชาการ) หัวหน้ากลุ่มปฐมวัย ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ชั้นเรียนอนุบาล 1 และอนุบาล 2 และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยชั้นเรียนอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ส่วนผู้ปกครอง ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการศึกษาปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร แบบสอบถาม มี 2 ชุด ชุดที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหัวหน้าหมวดปฐมวัย ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ชั้นเรียนอนุบาล 1 และอนุบาล 2 แบบสอบถามชุดที่ 2 เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาลที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2

แบบสอบถามชุดที่ 1 แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ โรงเรียนที่สังกัด และตำแหน่ง เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการปฐมวัยภายในโรงเรียน ด้านปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านผลสัมฤทธิ์ของเด็กในระดับปฐมวัย ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) ด้านผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านผู้บริหาร 5) ด้านงบประมาณ 6) ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) การวัด

และประเมินผลพัฒนาการ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ของเด็ก
 ปฐมวัย คือผลพัฒนาการ 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการ
 ด้านอารมณ์และจิตใจ 3) พัฒนาการด้านสังคม 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา แบบสอบถาม
 เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม
 ศรีสะอาด, 2553) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยการให้ค่าน้ำหนักคะแนน
 มีความหมายแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
 บริหารงานวิชาการปฐมวัย ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการปฐมวัย และด้านผลสัมฤทธิ์ของ
 เด็กปฐมวัย เป็นคำถามลักษณะแบบปลายเปิด

แบบสอบถามชุดที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล เป็นแบบ
 ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย 4 ด้าน
 ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการจัดบริการนักเรียน 3) ด้านประชาสัมพันธ์
 4) ด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริม
 พัฒนาการเด็กปฐมวัย ที่สถานศึกษาจัดให้ ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย 2) การ
 จัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การจัดประสบการณ์ด้านสังคม 4) การจัดประสบการณ์
 ด้านสติปัญญา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ
 ลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
 โดยการให้ค่าน้ำหนักคะแนน มีความหมายแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 4 ด้าน และการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการ 4 ด้านเป็นคำถามลักษณะแบบปลายเปิด

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาในระดับปฐมวัยตรวจสอบแบบสอบถาม 5 ทาน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item-objective congruence) และความตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด เป็นรายชื่อตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถาม ที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป ที่แสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่ต้องการ (สรายุทธ กั้นหลง, 2555)

โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ถูกต้อง เหมาะสม ใช้การได้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ถูกต้อง เหมาะสม ใช้การได้
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ผิดพลาด ไม่เหมาะสม ใช้การไม่ได้

นำคะแนนที่ได้ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาที่ต้องการวัด ได้ค่า IOC ของแบบสอบถามทุกข้อ โดยการแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบพบว่า แบบสอบถาม มีข้อคำถามที่ดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ผู้วิจัยจึงใช้ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด แบบสอบถามชุดที่ 1 มีข้อคำถามที่ดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 และแบบสอบถามชุดที่ 2 มีข้อคำถามที่ดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8–1.00 ผู้วิจัยจึงใช้ข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งหมด คือแบบสอบถามชุดที่ 1 มีข้อคำถาม 112 ข้อ และแบบสอบถามชุดที่ 2 มีข้อคำถาม 40 ข้อ

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (try out) กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล คือผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดปฐมวัย ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ชั้นเรียนอนุบาล 1 และอนุบาล 2 จำนวน 30 คน ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alphas Coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.7 (Cronbach, 1970) ผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

3. เมื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาในการนำไปใช้ดำเนินการวิจัยในขั้นต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยพะเยา ถึงสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลกับสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 150 โรงเรียน (จากทั้งหมด 429 โรงเรียน)

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งและเก็บแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน Google form และผู้วิจัยส่งด้วยตนเองด้วย และขอให้ส่งกลับภายใน 2 สัปดาห์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนเมื่อตอบครบสมบูรณ์ตรงตามกำหนดเวลา

3. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ได้รับการตอบกลับมาทั้ง 150 โรงเรียน ตามเกณฑ์และระดับของการวัดตัวแปรของข้อคำถามในเครื่องมือแต่ละส่วน แล้วจึงนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 1 และแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 ตอนที่ 4 วิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปทุมวิไล สังกัดกรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปทุมวิไล สังกัดกรุงเทพมหานคร และผลสัมฤทธิ์ของเด็กปทุมวิไล และแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 วิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปทุมวิไล และการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปทุมวิไล 4 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยผู้วิจัยกำหนดความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อยที่สุด

3. แบบสอบถาม ชุดที่ 1 ตอนที่ 5 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการปทุมวิไล ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการปทุมวิไล และด้านผลสัมฤทธิ์ของเด็กปทุมวิไล เป็นคำถามลักษณะแบบปลายเปิด และแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 4 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปทุมวิไล 4 ด้าน และการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการ 4 ด้านเป็นคำถามลักษณะแบบปลายเปิด วิเคราะห์โดยวิธีวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วหาความถี่ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล

4. การวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปทุมวิไลของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

5. การวิเคราะห์รูปแบบเชิงทฤษฎีของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปทุมวิไลของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครวิเคราะห์ โดยวิธีวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit)

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 ประเมินร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การดำเนินการในระยะที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัย และงานวิชาการปฐมวัย โดย MRA และ Model ปัจจัยเชิงสาเหตุ เมื่อบูรณาการกัน ได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และได้ดำเนินการต่อโดยการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กระบวนการบริหาร PIE Model ได้ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเชิงสถิติ

ประเมินร่างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาในระดับปฐมวัย จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบยืนยัน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ พร้อมข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยส่งร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา 7 คน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้

ผู้ประเมิน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 7 คน มีขั้นตอนการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จัดทำเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาปฐมวัย กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษาปฐมวัย
2. เคยหรือเป็นผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานที่จัดการศึกษา
3. มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ทางด้านการศึกษาปฐมวัย

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย กำหนดคุณสมบัติ

ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษา
2. มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ทางด้านการศึกษาปฐมวัย

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านนักวิชาการการศึกษาปฐมวัยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกทางการศึกษา
2. สอนหรือเคยสอนในระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
3. มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ทางด้านการศึกษาปฐมวัย

จัดทำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ดังกล่าว และนำเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ให้ผู้เชี่ยวชาญทำแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
  - 4 หมายถึง มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
  - 3 หมายถึง มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
  - 2 หมายถึง มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
  - 1 หมายถึง มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

- 4.51–5.00 มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51–4.50 มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
- 2.51–3.50 มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51–2.50 มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
- 1.00–1.50 มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินมาจัดประเด็นสำคัญเพื่อทำการวิเคราะห์ บันทึกความเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ

3. ผู้วิจัยนำสรุปข้อมูลที่ได้ในแบบประเมินเสนอต่อคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา และผู้วิจัยทำการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ออกหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ แนบไปพร้อมกับประเด็นคำถามเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการ การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของร่างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การประเมินว่า รูปแบบสามารถนำไปใช้ได้ ควรมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ต้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ร่างรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่เหมาะสม

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาในระดับปฐมวัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบยืนยัน ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ พร้อมข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยส่งรูปแบบการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัย สังกัด กรุงเทพมหานคร ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา 5 คน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้

ผู้ประเมิน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน มีขั้นตอนการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

จัดทำเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาปฐมวัย กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษาปฐมวัย
2. เคยหรือเป็นผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานที่จัดการศึกษา
3. มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ทางการศึกษาปฐมวัย

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษา
2. มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ทางการศึกษาปฐมวัย

กลุ่มที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนักวิชาการการศึกษาปฐมวัยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกทางการศึกษา
2. สอนหรือเคยสอนในระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
3. มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ทางด้านการศึกษาปฐมวัย

จัดทำรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามเกณฑ์ดังกล่าว นำเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติของร่างรูปแบบการบริหารวิชาการ ปฐมวัย ในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ ลีเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

- 4.51–5.00 มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51–4.50 มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
- 2.51–3.50 มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51–2.50 มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย
- 1.00–1.50 มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินมาจัดประเด็นสำคัญเพื่อทำการวิเคราะห์ บันทึกความเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ผู้วิจัยนำสรุปข้อมูลที่ได้ในแบบประเมินเสนอต่อคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา และผู้วิจัยทำการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ออกหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์แนบไปพร้อมกับประเด็นคำถามเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การประเมินว่า รูปแบบสามารถนำไปใช้ได้ ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ควรมิต่ำเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ได้รูปแบบการบริหารวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่เหมาะสม

สรุปสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้โปรแกรมที่คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังต่อไปนี้

1. สถิติเพื่อการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความในแบบวัดซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item-objective congruence)

1.2 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยง (ความเชื่อมั่น) ของแบบวัด โดยหาค่า Item-total correlation และค่า Alpha Coefficient (α) ของ Cronbach

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามงานวิจัย

2.1 สถิติพื้นฐาน/สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 สถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) เพื่อตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ 4 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

ผลวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 ประเมินร่างรูปแบบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

ผลวิเคราะห์ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 1 คือ ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยได้เข้าสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน และผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศไทย จำนวน 1 โรงเรียน สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัย เนื่องจากการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นนั้นจะเป็นระบบเหมือนกันทั้งหมด ผู้วิจัยจึงเลือกสัมภาษณ์เพียงโรงเรียนเดียวเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ทั้ง 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 คน และผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศไทย จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก 2 คน ปริญญาโท 3 คน ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ต่ำกว่า 5 ปี 1 คน 5-10ปี 3 คน มากกว่า 15 ปี 1 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ใน 5 ด้าน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของไทยและของญี่ปุ่น ดังนี้

ด้านที่หนึ่ง การบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งของผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลตรงกัน เกี่ยวกับแนวทางการวางแผนในจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการระดับปฐมวัย คือมีการรวบรวมข้อมูลและกำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของงาน มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการเผยแพร่แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคน ผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ และจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำแผนงานวิชาการ มีการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ และรวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายร่วมกัน และจัดทำแผนโดยผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

และหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย ประชุมเขียนแผนร่วมกัน การติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย ผู้อำนวยการสถานศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ขั้นตอนการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย ได้แก่ ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ และมีการประชุมสรุปผลงานในรอบเดือน

ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลในข้อที่แตกต่าง ได้แก่ ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย ของญี่ปุ่นจะมีกลุ่มผู้ปกครองเข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัยด้วย และข้อที่แตกต่างอีกข้อ คือ วิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย สถานศึกษาระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น มีการประชุมสรุปผลงานทุกวัน ประชุมทุกเดือน และประชุมทุกภาคการศึกษา

ด้านที่สอง การบริหารการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งของผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลตรงกัน เกี่ยวกับ แนวทางในการวางแผนในการดำเนินการบริหารการจัดการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย มีแนวทางดังนี้ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ครูทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียนสำรวจสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน และสำรวจความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แนวทางในการดำเนินการบริหารการจัดการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่ จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพ อบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้รู้จักเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเวลาเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนด กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเวลาเรียนแต่ละวิชาให้สัมพันธ์กัน และพิจารณากำหนดการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ส่วนผู้รับผิดชอบในการจัดครูเข้าสอน คือ หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่ ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเป็นรายบุคคล แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่ ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัย วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม สื่อการสอน การประเมินผล มีการนิเทศติดตามผลการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนระดับปฐมวัย โดยมีวิธีการติดตาม ดังนี้ ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา ผู้ได้รับมอบหมายให้ติดตามการปฏิบัติรายงานขึ้นมา มีการประชุมสรุปผลงานในรอบเดือน ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ มีการรายงานการตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้รับทราบ และมีการนำผลการจัดการการเรียน การสอนระดับปฐมวัยไปปรับปรุงแก้ไข ครั้งต่อไป

ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลในข้อที่แตกต่าง ได้แก่ ในการ ติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย สถานศึกษาระดับปฐมวัย ของญี่ปุ่นมีการประชุมสรุปผลงานประจำวัน

ด้านที่สาม การวัดผลประเมินผลการเรียน ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งของผู้ผู้อำนวยการ สถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน และผู้อำนวยการ โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลตรงกัน เกี่ยวกับ แนวทางในการวางแผนการ ดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัย การกำหนด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัย ของโรงเรียน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผล จัดหาเอกสารคู่มือการ วัดผลและประเมินผลให้ครูศึกษา จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยเรื่องแนวปฏิบัติ ในการวัดผล และประเมินผล ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการ ของนักเรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย และผู้ที่มีหน้าที่สร้าง เครื่องมือในการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัย และรับผิดชอบ ในงานทะเบียนนักเรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่ ครูผู้สอน โดยกำหนดแนวปฏิบัติในการ ดำเนินงานทะเบียนนักเรียน ดังนี้ ดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนักเรียน จัดทำหลักฐาน เกี่ยวกับนักเรียน และรับรองและบันทึกผลการเรียน นอกจากนี้ แนวปฏิบัติในการพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัยให้มีความ เหมาะสม มีดังนี้ ส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือการวัดผลตามวัตถุประสงค์การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้พัฒนาการครบทุกด้าน ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการ มีการวิเคราะห์ และปรับปรุงเครื่องมือการประเมินผลพัฒนาการในปีที่ผ่านมา และมีการกำกับ ติดตามการวัด และประเมินพัฒนาการเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พ.ศ. 2560 (ไทย) / หลักสูตรมาตรฐานปฐมวัย ปี ค.ศ. 2008 (ญี่ปุ่น)

ด้านที่สี่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งของผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลตรงกัน เกี่ยวกับ กระบวนการการ วางแผนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ มีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของครู วางแผนในการผลิต และจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูมีส่วนร่วม

ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่โรงเรียนจัดหาให้ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้จัดทำเป็นคู่มือเพื่อความสะดวกในการศึกษาวิธีการใช้ สำหรับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน แนวทางในการบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้เพียงพอต่อผู้เรียน กระทำโดย ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง และจัดงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้ออย่างเพียงพอ โรงเรียนมีแนวทางในการส่งเสริมครูให้ผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน โดย ผู้บริหารส่งเสริมและจัดหาเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้มาไว้บริการครูภายในสถานศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี และครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเป็นรายบุคคล การตรวจสอบและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กระทำโดยมีการตรวจสอบและประเมินผลโดยสังเกตการสอนของครูว่ามีการใช้สื่อ สม่่าเสมอหรือไม่ มีการตรวจสอบและประเมินผลโดยสำรวจข้อมูลจากบันทึกการขอใช้สื่อของครู มีการตรวจสอบและประเมินผลโดยประเมินจากผลพัฒนาการของนักเรียน

ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลในข้อที่แตกต่าง คือ แนวทางในการบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา ให้เพียงพอต่อผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น คือ จะไม่เน้นในประเด็นการส่งเสริมและจัดให้มีคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านที่ห้า ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งของผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลตรงกันเกี่ยวกับการวางแผนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยมีการมอบหมายให้ผู้ปกครองนำเสนอตัวแทน หรือผู้นำชุมชนและมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับชุมชน ในด้านมีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลในข้อที่แตกต่าง คือ สถานศึกษาระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น จะไม่ได้มีการดำเนินการขอการให้ความรู้และบริการชุมชน

สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของไทยและของญี่ปุ่น ทั้ง 5 ด้าน ส่วนใหญ่มีประเด็นที่เหมือนกัน แต่มีประเด็นที่ญี่ปุ่นแตกต่างจากของไทย ได้แก่

1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย ในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย ของญี่ปุ่น กลุ่มผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัยด้วย และวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย มีการประชุมสรุปผลงานทุกวัน ประชุมทุกเดือน และประชุมทุกภาคการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นไม่เน้นในประเด็นการส่งเสริมและจัดให้มีคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย ดังตาราง 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นในประเทศไทย

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ใหญ่ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ใหญ่ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ใหญ่ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ใหญ่ข้อมูล คนที่ 4		
1. ดานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา							
1.1 แนวทางการวางแผนในจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการระดับปฐมวัย							
	- มีการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ	✓	✓		✓	3	✓
	- รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดแนวปฏิบัติ	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- กำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของงาน	✓	✓	✓	✓	4	✓
1.2 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการระดับปฐมวัย							
	- คู่มือครู		✓	✓	✓	3	✓
	- คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง		✓	✓	✓	3	✓
	- คู่มือปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ	✓	✓	✓	✓	4	✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
1.3	การเผยแพร่ระเบียบและแนวปฏิบัติ						
	- เผยแพร่ โดยจัดพิมพ์เป็นคู่มือ แจกครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- เผยแพร่ ทางสื่อออนไลน์ เช่นในเวปไซต์ของโรงเรียน		✓	✓		2	
1.4	ผู้รับผิดชอบในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ						
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา			✓	✓	2	
	- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ			✓	✓	2	
	- หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย		✓	✓	✓	3	✓
	- คณะกรรมการบริหารงาน	✓	✓			2	
	- ครูปฐมวัย				✓	1	
1.5	การดำเนินการจัดทำแผนงานวิชาการ						
	- มีการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายการจัดทำแผน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย ประชุมเขียนแผนร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย และครูปฐมวัยประชุมเขียนแผนร่วมกัน				✓	1	

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
1.6	ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย						
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา		✓	✓	✓	3	✓
	- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ		✓	✓	✓	3	
	- หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ครูปฐมวัย		✓		✓	2	
	- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ			✓	✓	2	
	- คณะผู้ปกครอง						✓
1.7	การติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย						
	- ครูปฐมวัย	✓	✓	✓	✓	4	✓
1.8	ผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย						
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ		✓	✓	✓	3	
	- หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย		✓	✓	✓	3	✓
	- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ		✓			1	
1.9	วิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย						
	- ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ผู้ได้รับมอบหมายให้ติดตามการปฏิบัติรายงาน ขึ้นมา		✓		✓	2	✓
	- มีการประชุมสรุปผลงานในรอบเดือน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- มีการประชุมสรุปผลงานประจำวัน						✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
2. ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้							
2.1 แนวทางในการวางแผนในการดำเนินงานการบริหารจัดการการเรียนรู้ระดับปฐมวัย							
	- วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน	✓	✓		✓	3	✓
	- ส่งเสริมให้ครูทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓	✓		✓	3	✓
	- ส่งเสริมให้ครูทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- สำรวจสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- สำรวจความพร้อมด้านอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- สถานศึกษาจัดกระบวนการการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	✓	✓	✓	✓	4	✓
2.2 แนวทางในการดำเนินงานการบริหารจัดการการเรียนรู้ระดับปฐมวัย							
	- จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพ	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- อบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้รู้จักเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเวลาเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนด	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเวลาเรียนแต่ละวิชาให้สัมพันธ์กัน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- พิจารณากำหนดการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ	✓	✓	✓	✓	4	✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
2.3	ผู้รับผิดชอบในการจัดครูเขาสอน						
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา				✓	2	✓
	- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ				✓	2	
	- หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย		✓		✓	2	✓
	- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ	✓	✓			2	
2.4	ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่						
	- ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเป็นรายบุคคล	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ			✓	✓	2	✓
	- กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำ						
2.5	แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่						
	- ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- มีการประชุมสรุปผลงานประจำวัน	✓	✓	✓	✓	4	✓
2.6	การนิเทศติดตามผลการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนระดับปฐมวัย						
	- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ	✓	✓	✓	✓	4	✓
2.7	ในการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ท่านมีวิธีการติดตามการปฏิบัติอย่างไรบ้าง						
	- ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ผู้ได้รับมอบหมายให้ติดตามการปฏิบัติรายงานขึ้นมา			✓	✓	2	✓
	- มีการประชุมสรุปผลงานในรอบเดือน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- มีการประชุมสรุปผลงานประจำวัน						✓
	- ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ	✓	✓	✓	✓	4	✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
2.8	การรายงานการตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการเรียนรู้อัตโนมัติ						
	- มีการรายงานผล	✓	✓	✓	✓	4	✓
2.9	การนำผลการจัดการการเรียนการสอนระดับปฐมวัยไปปรับปรุงแก้ไข ครั้งต่อไป						
	- มีการนำไปปรับปรุงแก้ไข	✓	✓	✓	✓	4	✓
3. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน							
3.1	ท่านมีแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัยอย่างไรบ้าง						
	- กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัยของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- จัดให้มีเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเก็บคะแนนและประเมินผล		✓	✓	✓	3	✓
	- จัดหาเอกสารคู่มือการวัดผลและประเมินผลให้ครูศึกษา	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยเรื่องแนวปฏิบัติในการวัดผล และประเมินผล	✓	✓	✓	✓	4	✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
3.2	ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่						
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา			✓	✓	2	
	- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ			✓	✓	2	
	- หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย			✓	✓	2	✓
	- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ						
	- ครูผู้สอนประเมินผลด้วยตนเอง	✓	✓		✓	3	
3.3	ผู้ที่มีหน้าที่สร้างเครื่องมือในการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่						
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา			✓		1	✓
	- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ			✓	✓	2	
	- หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย			✓	✓	2	✓
	- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ			✓		1	
	- ครูผู้สอน	✓	✓	✓	✓	4	✓
3.4	แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่						
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา			✓		1	
	- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ			✓	✓	2	
	- หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย			✓	✓	2	✓
	- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ		✓	✓		2	
	- ครูผู้สอน	✓	✓	✓	✓	4	✓
3.5	แนวปฏิบัติในการดำเนินงานทะเบียนนักเรียน ได้แก่						
	- ดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนักเรียน	✓	✓		✓	3	✓
	- จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับนักเรียน	✓	✓		✓	3	✓
	- รับรองและบันทึกผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	4	✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
3.6	ท่านมีแนวปฏิบัติในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัยให้มีความเหมาะสมอย่างไรบ้าง						
	- ส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นตามวัตถุประสงค์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้		✓	✓	✓	3	✓
	- ส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือการวัดผลตามวัตถุประสงค์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้พัฒนาการครบทุกด้าน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการ	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- มีการวิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือการประเมินผลพัฒนาการในปีที่ผ่านมา	✓	✓	✓	✓	4	✓
3.7	การกำกับ ติดตามการวัดและประเมินพัฒนาการเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 (ไทย) / หลักสูตรมาตรฐานปฐมวัย ปี ค.ศ. 2008 (ญี่ปุ่น)						
	- มีการรายงานผล	✓	✓	✓	✓	4	✓
4.	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา						
4.1	กระบวนการวางแผนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา						
	- มีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของครู	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- วางแผนในการผลิต และจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการผลิต จัดหาพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม	✓	✓		✓	3	✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
4.2	สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้แก่						
	- สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่โรงเรียนจัดหาให้	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ได้รับบริจาคจากหน่วยงาน ภายนอก	✓	✓		✓	3	✓
	- สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดหา ผลิต	✓	✓		✓	3	
4.3	ระเบียบและแนวปฏิบัติในการนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้						
	- จัดทำเป็นคู่มือเพื่อความสะดวกในการศึกษา วิธีการใช้		✓	✓	✓	3	✓
	- มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบควบคุมและอำนวยความสะดวก	✓	✓	✓	✓	4	
4.4	ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้						
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา		✓	✓	✓	3	✓
	- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ			✓	✓	2	
	- หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย			✓	✓	2	
	- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ครูผู้สอน	✓	✓	✓	✓	4	✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
4.5	แนวทางในการบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้เพียงพอต่อผู้เรียน						
	- ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ นวัตกรรม	✓	✓	✓	✓	4	
	- ได้รับบริจาคจากหน่วยงานภายนอก หรือท้องถิ่น	✓	✓			2	
	- จัดงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้ออย่างเพียงพอ		✓	✓	✓	3	✓
	- เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สาคิตการใช้สื่อ นวัตกรรม		✓		✓	2	✓
	- ส่งเสริมและจัดให้มีคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย	✓	✓		✓	3	
4.6	ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมครูให้ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างไร						
	- ผู้บริหารส่งเสริมและจัดหาเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้มาไว้บริการครูภายในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเป็นรายบุคคล	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ			✓	✓	2	✓
	- สำนักพิมพ์หรือเอกชนจัดมาให้	✓			✓	2	✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
4.7	การตรวจสอบและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง						
	- มีการตรวจสอบและประเมินผลโดย สังเกต การสอนของครูว่ามีการใช้สื่อสม่ำเสมอหรือไม่	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- มีการตรวจสอบและประเมินผลโดยสำรวจข้อมูล จากบันทึกการขอใช้สื่อของครู	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- มีการตรวจสอบและประเมินผลโดยประเมิน จากผลพัฒนาการของนักเรียน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- มีการตรวจสอบและประเมินผลโดยการนำเสนอ สื่อและการรายงานสื่อของครูทุกคน		✓			1	✓
5.	ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ						
5.1	ท่านมีการวางแผนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างไรบ้าง						
	- มีการมอบหมายให้ผู้ปกครองนำเสนอตัวแทน หรือผู้นำชุมชน		✓		✓	2	✓
	- มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- โรงเรียนจัดให้ชุมชนใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น เป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ		✓	✓		2	
	- โรงเรียนจัดให้ชุมชนใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น ใช้จัดกิจกรรมของชุมชน	✓	✓		✓	3	

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
5.2	สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับชุมชนด้านใดบ้าง เช่นการจัดหลักสูตร การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมในด้าน						
	- สนับสนุนให้แสวงหาผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน และใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด	✓	✓	✓	✓	4	
	- มีการนำวัสดุท้องถิ่นมาผลิตสื่อการเรียนการสอน และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนการสอน		✓			1	✓
	- มีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่เหมาะสมสามารถเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการและจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน	✓	✓			2	✓
	- มีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	4	✓
	- มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้	✓	✓	✓		3	✓
	- ผู้ปกครองและชุมชนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาาร่วมกับสถาบันอื่น ๆ		✓		✓	2	✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร				ความถี่	โรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
		ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 3	ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 4		
5.3	สถานศึกษาให้บริการชุมชนด้านใดบ้าง เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชนหรือไม่ มีลักษณะการปฏิบัติอย่างไร						
	- ระบุเป้าหมายในการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน		✓	✓	✓	3	
	- จัดทำแผนส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	✓		✓	✓	3	
	- ปฏิบัติงานส่งเสริมด้านวิชาการแก่ชุมชน	✓	✓		✓	3	
	- ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	✓		✓	✓	3	
	- การรายงานผลดำเนินงานส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง	✓	✓		✓	3	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 ชั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 150 โรงเรียน แบบสอบถามมี 2 ชุด ชุดที่ 1 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา 2) หัวหน้ากลุ่มปฐมวัย 3) ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1 และ 4) ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 ชุดที่ 2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 1 และ 2) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือการหาความถี่ (Frequency) คำนวณค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ผลการศึกษานำเสนอได้ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ทางสถิติ และความหมายของสัญลักษณ์ ค่าสถิติ และอักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ทางสถิติ และความหมายของสัญลักษณ์ ค่าสถิติ

M	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบซึ่งมีการแจกแจงแบบ t
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
ρ_c	แทน	ความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct Reliability)
ρ_v	แทน	ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted)
χ^2	แทน	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)
df	แทน	ค่าองศาความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Coefficient of Determination)
p-value	แทน	โอกาสความน่าจะเป็น
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (P<.01)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P<.05)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
CMIN- ρ	แทน	ค่าระดับความน่าจะเป็นของไคสแควร์
CMIN/DF	แทน	ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน
TE	แทน	อิทธิพลรวม
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง

หมายเหตุ: สัญลักษณ์ M และ SD เป็นการอ้างตามหลักเกณฑ์ APA (American Association)

2. อักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปร

2.1 FAC แทน ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (X1)

SEM	แทน	สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
CRE	แทน	ผู้ปกครองและชุมชน
TCH	แทน	ครูผู้สอน
AMT	แทน	ผู้บริหาร
BGM	แทน	งบประมาณ
TFE	แทน	สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา

2.2 MNM แทน ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X2)

MSC	แทน	การบริหารจัดการหลักสูตร
LNМ	แทน	การบริหารจัดการเรียนรู้
ALO	แทน	การวัดและประเมินผลพัฒนาการ
DIL	แทน	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา
ICE	แทน	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.3 YAF แทน ผลสำเร็จ

2.3.1 ACM แทน ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย (Y1)

PDM	แทน	พัฒนาการด้านร่างกาย
EMD	แทน	พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ
SDM	แทน	พัฒนาการด้านสังคม
IDM	แทน	พัฒนาการด้านสติปัญญา

2.3.2 PSF แทน ความพึงพอใจของผู้ปกครอง (Y2)

TLM	แทน	การจัดการเรียนการสอน
ASE	แทน	การจัดบริการเด็ก
PBR	แทน	ประชาสัมพันธ์
PMS	แทน	อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
OPDM	แทน	การจัดประสบการณ์พัฒนาการด้านร่างกาย
OEMD	แทน	การจัดประสบการณ์พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
PSDM	แทน	การจัดประสบการณ์พัฒนาการด้านสังคม
PIDM	แทน	การจัดประสบการณ์พัฒนาการด้านสติปัญญา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาระยะที่ 1 ชั้นตอนที่ 2 นี้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ การวิจัยข้อ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผ่านการ ตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัย 2 ข้อ คือข้อ 1 ที่ว่า “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีอย่างน้อย 5 ปัจจัย” และข้อที่ 2 ที่ว่า “รูปแบบเชิงทฤษฎีของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์”

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาระยะที่ 1 นี้ ที่จะนำเสนอต่อไป มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และตอนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ ตรวจสอบสมมติฐานและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารงานวิชาการ 4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับผล พัฒนาการของเด็ก ทั้ง 4 ด้าน 5) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 6) ความ พึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่ 35 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.33 โรงเรียนขนาดกลาง 38 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 25.33 และโรงเรียนขนาดเล็ก 77 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.33 ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามชุดที่ 1 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา (ฝ่ายวิชาการ) 150 คน คิดเป็นร้อยละ 100 หัวหน้ากลุ่มปฐมวัย 138 คน คิดเป็นร้อยละ 92 ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ครูผู้สอนชั้น อนุบาล 1 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 คือผู้ปกครอง นักเรียนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล (n=150)

กลุ่มตัวอย่าง แยกตามขนาดของ โรงเรียน	ผู้ให้ข้อมูลที่ 1								ผู้ให้ข้อมูลที่ 2							
	ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการ สถานศึกษา (ฝ่ายวิชาการ)		หัวหน้ากลุ่มปฐมวัย		ครูผู้สอนชั้น อนุบาล 1		ครูผู้สอนชั้น อนุบาล 2		ผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาล 1		ผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาล 2					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ขนาดใหญ่ (นักเรียนกว่า 800 คนขึ้นไป)	35	23.3	35	23.3	35	23.3	35	23.3	35	23.3	35	23.3	35	23.3		
ขนาดกลาง (นักเรียน 400-800 คน)	38	25.3	38	25.3	38	25.3	38	25.3	38	25.3	38	25.3	38	25.3		
ขนาดเล็ก (นักเรียน 1-400 คน)	77	51.3	77	51.3	65	43.3	77	51.3	77	51.3	77	51.3	77	51.3		
รวม	150	100	150	100	138*	92	150	100	150	100	150	100	150	100		

หมายเหตุ: * เนื่องจากมีบางโรงเรียนครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มปฐมวัยด้วย และได้ให้ข้อมูลในสถานะครูผู้สอน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) ด้านผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านผู้บริหาร 5) ด้านงบประมาณ และ 6) ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา โดยรวม พบว่าระดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.31$, $SD=0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ($M=4.63$, $SD=0.32$) ด้านผู้บริหาร ($M=4.63$, $SD=0.36$) ด้านการจัดงบประมาณ ($M=4.43$, $SD=0.36$) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ($M=4.31$, $SD=0.37$) ด้านผู้ปกครองและชุมชน ($M=4.23$, $SD=0.37$) และด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา ($M=4.22$, $SD=0.41$) ตามลำดับ ดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าคะแนนและระดับตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (n=150)

ตัวแปรปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.31	0.37	มาก	4
2. ด้านผู้ปกครองและชุมชน	4.23	0.37	มาก	5
3. ด้านครูผู้สอน	4.63	0.32	มากที่สุด	1
4. ด้านผู้บริหาร	4.63	0.36	มากที่สุด	2
5. ด้านงบประมาณ	4.43	0.39	มาก	3
6. ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา	4.22	0.41	มาก	6
รวมเฉลี่ย	4.41	0.30	มาก	

ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก (M=4.31, SD=0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีอาคารเรียน และอาคารประกอบเพียงพอกับจำนวนนักเรียน (M=4.55, SD=0.46) มีระบบป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ หรืออันตรายต่าง ๆ (M=4.41, SD=0.42) และการวางแผนใช้ อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม (M=4.40, SD=0.42) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ได้แก่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาห่างไกลจากอบายมุข (M=4.09, SD=0.59) ดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150)

ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาห่างไกลจาก อบายมุข	4.09	0.59	มาก	9
2. การวางแผนใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม	4.40	0.42	มาก	3
3. มีอาคารเรียน และอาคารประกอบเพียงพอกับ จำนวนนักเรียน	4.55	0.46	มากที่สุด	1
4. มีสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการ อย่างเพียงพอ	4.34	0.48	มาก	5
5. สภาพภายในอาคารเหมาะสมแก่การจัดกิจกรรม ระดับปฐมวัย	4.23	0.53	มาก	7
6. การกำหนดระเบียบการใช้ครุภัณฑ์และ การจัด เจ้าหน้าที่ดูแลพัสดุครุภัณฑ์	4.24	0.47	มาก	6
7. การดำเนินการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน	4.39	0.44	มาก	4
8. สถานศึกษาจัดผู้ตรวจสอบเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพ ใช้งานได้ตลอดเวลา	4.17	0.58	มาก	8
9. มีระบบป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ หรืออันตรายต่าง ๆ	4.41	0.42	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.31	0.37	มาก	

ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ในภาพรวมมีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M=4.23$, $SD=0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ มีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน ($M=4.61$, $SD=0.36$) การประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน ($M=4.51$, $SD=0.40$) และผู้ปกครองมีการติดตาม และเอาใจใส่นักเรียนอยู่เสมอ ($M=4.19$, $SD=0.49$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้าน ให้ความรู้แก่นักเรียน ($M=4.07$, $SD=0.52$) ดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150)

ด้านผู้ปกครองและชุมชน	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. การจัดตั้งสมาคม ชมรมผู้ปกครอง และศิษย์เก่า การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน	4.15	0.54	มาก	6
2. มีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน	4.61	0.36	มากที่สุด	1
3. สถานศึกษาจัดกิจกรรมความรู้ชุมชน	4.12	0.50	มาก	7
4. สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการแก่ ผู้ปกครองและชุมชน	4.15	0.51	มาก	5
5. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อ ผู้ปกครองและชุมชน	4.51	0.40	มากที่สุด	2
6. สถานศึกษาเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาถ่ายทอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้าน ให้ความรู้ แก่นักเรียน	4.07	0.52	มาก	9
7. สถานศึกษาอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้หลากหลายเหมาะ แก่การให้นักเรียนไปศึกษาหาประสบการณ์นอก สถานที่	4.18	0.55	มาก	4
8. ผู้ปกครองมีการติดตาม และเอาใจใส่นักเรียนอยู่ เสมอ	4.19	0.49	มาก	3
9. การมีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการ ศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็นของผู้ปกครอง	4.09	0.55	มาก	8
รวมเฉลี่ย	4.23	0.37	มาก	

ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับปัจจัยด้านครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านครูผู้สอนพบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอนในภาพรวมมีค่าคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.63, SD=0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ครูผู้สอนมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามวิชาชีพ (M=4.78, SD=0.30) ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน (M=4.73, SD=0.32) และครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

($M=4.72$, $SD=0.33$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ จำนวนครูมีปริมาณเพียงพอในสถานศึกษา ($M=4.22$, $SD=0.80$) ดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150)

ด้านครูผู้สอน	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. ครูประจำชั้นมีวุฒิการศึกษาตามปฐมวัย	4.63	0.62	มากที่สุด	6
2. จำนวนครูมีปริมาณเพียงพอในสถานศึกษา	4.22	0.80	มาก	9
3. ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.61	0.44	มากที่สุด	8
4. ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.73	0.32	มากที่สุด	2
5. ครูผู้สอนมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามวิชาชีพ	4.78	0.30	มากที่สุด	1
6. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.72	0.33	มากที่สุด	3
7. ครูผู้สอนวัดประเมินผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.68	0.34	มากที่สุด	4
8. ครูผู้สอนนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	4.66	0.35	มากที่สุด	5
9. ครูผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ	4.61	0.38	มากที่สุด	7
รวมเฉลี่ย	4.63	0.32	มากที่สุด	

ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.63$, $SD=0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ($M=4.70$, $SD=0.37$) การกำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน และนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ($M=4.66$, $SD=0.37$) และสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาครู การเรียน การสอน และการศึกษาดูงาน ($M=4.64$, $SD=0.41$)

ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การมีความมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ($M=4.61$, $SD=0.41$) ดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน
วิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150)

ด้านผู้บริหาร	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. การมีความรู้ความสามารถด้านบริหารจัดการ สถานศึกษา	4.62	0.41	มากที่สุด	6
2. การมีความมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาปฐมวัยเพื่อ ให้เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด	4.61	0.41	มากที่สุด	5
3. การมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตาม จรรยาบรรณวิชาชีพ	4.70	0.37	มากที่สุด	1
4. การวางแผนงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.62	0.43	มากที่สุด	7
5. การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานวิชาการอย่างมี ระบบและชัดเจน	4.62	0.39	มากที่สุด	4
6. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และ นิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง	4.66	0.37	มากที่สุด	2
7. การนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน วิชาการ	4.61	0.39	มากที่สุด	8
8. สนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาครู การเรียน การสอน และการศึกษาดูงาน	4.64	0.41	มากที่สุด	3
9. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนอผลงานเกี่ยวกับวิชาชีพ	4.62	0.39	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย	4.63	0.36	มากที่สุด	

ผลวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านงบประมาณ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณในภาพรวม มีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M=4.43$, $SD=0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การควบคุมบัญชีงบประมาณเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ($M=4.53$, $SD=0.42$) การรายงานผลการใช้เงินต่อคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดอย่างชัดเจน ($M=4.51$,

SD=0.42) และการเบิกจ่ายงบประมาณด้านวิชาการเป็นไปตามแผนงบประมาณประจำปี (M=4.50, SD=0.40) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การแสวงหาเงินสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (M=4.25, SD=0.48) ดังตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการงบประมาณ (n=150)

ด้านงบประมาณ	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสม	4.43	0.44	มาก	7
2. การจัดสรรงบประมาณมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก	4.48	0.46	มาก	4
3. การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับสภาพความต้องการด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.46	0.44	มาก	6
4. การแสวงหาเงินสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.25	0.48	มาก	9
5. ครู บุคลากร และชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณทุกขั้นตอน	4.26	0.48	มาก	8
6. การเบิกจ่ายงบประมาณด้านวิชาการเป็นไปตามแผนงบประมาณประจำปี	4.50	0.40	มาก	3
7. การอนุมัติงบประมาณตรงตามประเภทและรายการงบประมาณ	4.47	0.43	มาก	5
8. การควบคุมบัญชีงบประมาณเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	4.53	0.42	มากที่สุด	1
9. การรายงานผลการใช้เงินต่อคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดอย่างชัดเจน	4.51	0.42	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.43	0.39	มาก	

ผลวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในภาพรวมมีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก (M=4.22, SD=0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเข้ารับการพัฒนารูปแบบในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ($M=4.41$, $SD=0.46$) สถานศึกษามีการวางแผนจัดหาอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน ($M=4.40$, $SD=0.46$) และสถานศึกษามีสื่อพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตรที่ทันสมัย และเพียงพอ ($M=4.43$, $SD=0.47$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่นการใช้ E-book เป็นต้น ($M=3.95$, $SD=0.56$) ดังตาราง 11

ตาราง 11 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยด้านด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี การศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150)

ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. สถานศึกษามีการวางแผนจัดหาอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน	4.40	0.46	มาก	2
2. สถานศึกษามีสื่อพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตรที่ทันสมัย และเพียงพอ	4.35	0.47	มาก	3
3. สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอน	4.07	0.54	มาก	8
4. สถานศึกษามีนวัตกรรมทางการศึกษา หรือมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.17	0.49	มาก	7
5. ห้องสมุดจัดหนังสือเป็นหมวดหมู่พร้อมต่อการศึกษาค้นคว้า	4.20	0.49	มาก	6
6. สถานศึกษาบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพใช้การได้เป็นอย่างดี	4.22	0.47	มาก	4
7. สถานศึกษาส่งเสริมการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่นการใช้ E-book เป็นต้น	3.95	0.56	มาก	9
8. สถานศึกษาส่งเสริมและจัดหาเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้มาไว้บริการครูภายในสถานศึกษา	4.22	0.51	มาก	5
9. สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเข้ารับการพัฒนารูปแบบในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	4.41	0.46	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.22	0.41	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับการบริหารงานวิชาการ

ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับการบริหารงานระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้อยู่ 3) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ พบว่าการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.52$, $SD=0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.63$, $SD=0.31$) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($M=4.63$, $SD=0.33$) อยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.58$, $SD=0.36$) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($M=4.41$, $SD=0.43$) และ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($M=4.34$, $SD=0.34$) ตามลำดับดังตาราง 12

ตาราง 12 ค่าคะแนนและระดับของปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=150)

การบริหารงานวิชาการ	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. การบริหารจัดการหลักสูตร	4.58	0.36	มากที่สุด	3
2. การบริหารการจัดการเรียนรู้อยู่	4.63	0.31	มากที่สุด	1
3. การวัดและประเมินผลพัฒนาการ	4.63	0.33	มากที่สุด	2
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา	4.41	0.43	มาก	4
5. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.34	0.45	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.52	0.34	มากที่สุด	

ผลวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับของการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารจัดการ หลักสูตร ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีค่าคะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.58, SD=0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ มีสถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของกระทรวงศึกษาธิการ (M=4.68, SD=0.36) สถานศึกษาจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน (M=4.65, SD=0.36) และสถานศึกษาบริหารการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง (M=4.61, SD=0.38) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาเปิด โอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองของนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ (M=4.47, SD=0.41) ดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าคะแนน การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านบริหารจัดการหลักสูตร (n=150)

ด้านบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของ กระทรวงศึกษาธิการ	4.68	0.36	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหาร หลักสูตร และงานวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครอง นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.61	0.40	มากที่สุด	4
3. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนและ ผู้เรียน	4.56	0.41	มากที่สุด	7
4. สถานศึกษาบริหารการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.61	0.38	มากที่สุด	3
5. สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมตามวัยของ ผู้เรียน	4.65	0.36	มากที่สุด	2
6. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองของ นักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	4.47	0.41	มาก	9

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
7. สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.58	0.40	มากที่สุด	6
8. สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลต่อชุมชนได้รับทราบ	4.51	0.44	มากที่สุด	8
9. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	4.59	0.39	มากที่สุด	5
รวมเฉลี่ย	4.58	0.36	มากที่สุด	

ผลวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับของการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีค่าคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.63, SD=0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการผ่านการเรียนการเล่นจากประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน (M=4.69, SD=0.34) การอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้รู้จักเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย (M=4.66, SD=0.34) และครูจัดประสบการณ์เรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียน (M=4.65, SD=0.35) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก (M=4.59, SD=0.35) ตาราง 14

ตาราง 14 ค่าคะแนน การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ (n=150)

ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน	4.60	0.36	มากที่สุด	8
2. จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพ	4.60	0.35	มากที่สุด	7
3. การส่งเสริมให้ครูทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.59	0.35	มากที่สุด	9
4. การอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้รู้จักเทคนิค และวิธีการสอนอย่างหลากหลาย	4.66	0.34	มากที่สุด	2
5. ครูจัดประสบการณ์เรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียน	4.65	0.35	มากที่สุด	3
6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการผ่านการเรียนการเล่นจากประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน	4.69	0.34	มากที่สุด	1
7. ครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ปลูกฝังให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม	4.62	0.37	มากที่สุด	6
8. มีการกำกับ ติดตามและนิเทศ ให้ครูดำเนินการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ	4.64	0.36	มากที่สุด	4
9. มีการรายงานผลการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบแล้วนำผลการจัดกิจกรรมไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป	4.63	0.35	มากที่สุด	5
รวมเฉลี่ย	4.63	0.31	มากที่สุด	

ผลวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับของการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ในภาพรวมมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.63, SD=0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ส่งเสริมให้ครูประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนตามมาตรฐานของการศึกษาปฐมวัย คือ พัฒนาการ 4 ด้าน มาตรฐานคุณลักษณะ

12 มาตรฐาน (M=4.67, SD=0.35) การวัดผล ประเมินผล เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน (M=4.65, SD=0.39) และสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนวัดและประเมินผลพัฒนาการให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย (M=4.64, SD=0.36) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดและประเมินผลพัฒนาการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานปฐมวัย ครู มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบการวัดผลและประเมินผลพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยของสถานศึกษา (M=4.59, SD=0.37) ดังตาราง 15

ตาราง 15 ค่าคะแนน การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ (n=150)

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. มีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดและประเมินผลพัฒนาการ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานปฐมวัย	4.59	0.37	มากที่สุด	8
2. สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนวัดและประเมินผลพัฒนาการให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	4.64	0.36	มากที่สุด	4
3. ครู มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบการวัดผลและประเมินผลพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยของสถานศึกษา	4.59	0.37	มากที่สุด	8
4. ส่งเสริมให้ครูประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ	4.67	0.35	มากที่สุด	1
5. การวัดผล ประเมินผล เน้นการประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน	4.65	0.36	มากที่สุด	3
6. สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการของเด็กตามมาตรฐานของการศึกษาปฐมวัย คือ พัฒนาการ 4 ด้าน มาตรฐานคุณลักษณะ 12 มาตรฐาน	4.67	0.35	มากที่สุด	1
7. สถานศึกษาใช้เครื่องมือวัดผลพัฒนาการของเด็กหลากหลาย	4.63	0.37	มากที่สุด	6

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
8. สถานศึกษามีระบบการรายงานผลพัฒนาการของเด็กต่อผู้ปกครองเด็ก และชุมชนตามมาตรฐานการศึกษาาระดับปฐมวัย	4.63	0.35	มากที่สุด	5
9. สถานศึกษานำผลพัฒนาการของเด็กไปพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาหลักสูตร	4.61	0.36	มากที่สุด	7
รวมเฉลี่ย	4.63	0.33	มากที่สุด	

ผลวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับของการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาในภาพรวมมีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M=4.41$, $SD=0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ มีให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($M=4.53$, $SD=0.42$) สถานศึกษา สนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ($M=4.52$, $SD=0.43$) และสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ($M=4.45$, $SD=0.51$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ($M=4.19$, $SD=0.59$) ดังตาราง 16

ตาราง 16 ค่าคะแนน การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (n=150)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. ให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้	4.53	0.42	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ ในการผลิต จัดหา พัฒนาการใช้ สื่อและนวัตกรรม	4.39	0.46	มาก	6
3. สถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ระบบ เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITC)	4.34	0.51	มาก	8
4. สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเอง ในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.43	มากที่สุด	2
5. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับการ พัฒนา	4.45	0.44	มาก	3
5. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา ให้สอดคล้องกับการ พัฒนา	4.45	0.44	มาก	3
6. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงสื่อ และนวัตกรรม และการใช้สื่อนวัตกรรมการศึกษา	4.43	0.48	มาก	5
7. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.45	0.51	มาก	4
8. สถานศึกษาจัดให้มีคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อจำนวน นักเรียน	4.19	0.59	มาก	9
9. สถานศึกษามีการบำรุงรักษาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้	4.34	0.49	มาก	7
รวมเฉลี่ย	4.41	0.43	มาก	

ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนและระดับของการบริหารงานวิชาการ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการในภาพรวมมีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M=4.34$, $SD=0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในงานของโรงเรียน ตลอดทั้งให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการพัฒนาโรงเรียน จากการร่วมระดมความคิดที่หลากหลาย รายงานผลสรุปให้ผู้ปกครองได้รับทราบและขอความร่วมมือด้านการดูแลของผู้ปกครองต่อนักเรียน ($M=4.46$, $SD=0.46$) สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลต่อชุมชนได้รับทราบและการรายงานการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ($M=4.42$, $SD=0.46$) และสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวิชาการปฐมวัยและกรรมการเครือข่ายของโรงเรียน ได้แก่ ศิษย์เก่า ครู และหน่วยงาน สถานศึกษามีการมอบหมายให้ผู้ปกครองนำเสนอตัวแทนหรือผู้นำชุมชน ($M=4.40$, $SD=0.50$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ จัดทำแผนส่งเสริมความรู้ การศึกษาปฐมวัยแก่ชุมชน การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานส่งเสริมความรู้ การศึกษาปฐมวัยแก่ชุมชน ($M=4.19$, $SD=0.58$) ดังตาราง 17

ตาราง 17 ค่าคะแนนการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (n=150)

ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. ประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในงานของโรงเรียน ตลอดจนให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการพัฒนาโรงเรียน จากการร่วมระดมความคิดที่หลากหลาย	4.46	0.46	มาก	1
2. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวิชาการ ปฐมวัยและกรรมการเครือข่ายของโรงเรียน ได้แก่ คิษย์เก่า ครู และหน่วยงาน สถานศึกษามีการมอบหมายให้ผู้ปกครองนำเสนอตัวแทนหรือผู้นำชุมชน	4.40	0.50	มาก	4
3. จัดทำแผนส่งเสริมความรู้ การศึกษาปฐมวัยแก่ชุมชน	4.19	0.58	มาก	8
4. การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานส่งเสริมความรู้ การศึกษาปฐมวัยแก่ชุมชน	4.19	0.58	มาก	8
5. สนับสนุนให้แสวงหาผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน และใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด	4.28	0.53	มาก	7
6. สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน	4.28	0.51	มาก	6
7. สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านการเรียนของนักเรียน ด้านการสอนของครู และด้านการดูแลของผู้ปกครองต่อนักเรียน	4.37	0.47	มาก	5
8. รายงานผลสรุปให้ผู้ปกครองได้รับทราบและขอความร่วมมือด้านการดูแลของผู้ปกครองต่อนักเรียน	4.46	0.46	มาก	1
9. สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลต่อชุมชนได้รับทราบและการรายงานการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา	4.42	0.46	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.34	0.45	มาก	

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย

ด้านผลสัมฤทธิ์ของเด็กระดับชั้นปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา พบว่า ผลพัฒนาการของเด็กระดับชั้นปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.58, SD=0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย (M=4.64, SD=0.32) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ (M=4.62, SD=0.31) พัฒนาการด้านสังคม (M=4.60, SD=0.31) และพัฒนาการด้านสติปัญญา (M=4.44, SD=0.38) ตามลำดับโดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 18

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (n=150)

ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. พัฒนาการด้านร่างกาย	4.64	0.32	มากที่สุด	1
2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ	4.62	0.31	มากที่สุด	2
3. พัฒนาการด้านสังคม	4.60	0.31	มากที่สุด	3
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา	4.44	0.38	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.58	0.31	มากที่สุด	

ผลวิเคราะห์ ผลพัฒนาการของเด็กระดับชั้นปฐมวัย พบว่า ผลพัฒนาการของเด็กระดับชั้นปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.58, SD=0.31) โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย (M=4.64, SD=0.32) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ (M=4.62, SD=0.31) พัฒนาการด้านสังคม (M=4.60, SD=0.31) และพัฒนาการด้านสติปัญญา (M=4.44, SD=0.38) ตามลำดับ รายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

พัฒนาการด้านร่างกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.64, SD=0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า เด็กมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี (M=4.69, SD=0.32) และเด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยตนเองได้ (M=4.59, SD=0.36)

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M=4.62, SD=0.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (M=4.62, SD=0.35) เด็กมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่ว มี (M=4.62, SD=0.36) และเด็กมี

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้ (M=4.61, SD=0.35) ตามลำดับ

พัฒนาการด้านสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.60, SD=0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ เด็กมีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข (M=4.67, SD=0.32) เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (M=4.60, SD=0.36) และการวางแผนใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม (M=4.59, SD=0.36) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ เด็กสามารถทำงานจนสำเร็จ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (M=4.59, SD=0.37)

พัฒนาการด้านสติปัญญา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M=4.44, SD=0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้ (M=4.49, SD=0.38) เด็กมีความสนใจใฝ่เรียน ใฝ่รู้และรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง (M=4.45, SD=0.43) และเด็กมีทักษะในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (M=4.40, SD=0.41) ตามลำดับ ดังตาราง 19

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (n=150)

ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
พัฒนาการด้านร่างกาย				
1. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง เจริญ เต็มโต ตามวัย และดูแลความปลอดภัยตนเองได้	4.59	0.36	มากที่สุด	2
2. เด็กมีสุขนิสัยที่ดี รักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน	4.69	0.32	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.64	0.32	มากที่สุด	
พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ				
3. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้	4.61	0.35	มากที่สุด	3
4. เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	4.62	0.35	มากที่สุด	1
5. เด็กมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่ว	4.62	0.36	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.62	0.31	มากที่สุด	

ตาราง 19 (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
พัฒนาการด้านสังคม				
6. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	4.60	0.36	มากที่สุด	2
7. เด็กมีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติ อย่างมีความสุข	4.67	0.32	มากที่สุด	1
8. เด็กมีจิตสำนึกจะร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ พัฒนาสิ่งแวดล้อม	4.56	0.37	มากที่สุด	4
9. เด็กสามารถทำงานจนสำเร็จ และทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.59	0.36	มากที่สุด	3
รวมเฉลี่ย	4.60	0.31	มากที่สุด	
พัฒนาการด้านสติปัญญา				
10. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้	4.49	0.38	มาก	1
11. เด็กมีทักษะในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	4.40	0.41	มาก	3
12. เด็กมีความสนใจใฝ่เรียน ใฝ่รู้และรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง	4.45	0.43	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.44	0.38	มาก	
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	4.58	0.31	มากที่สุด	

5. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการจัด บริการนักเรียน 3) ด้านประชาสัมพันธ์ และ 4) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการ จัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M=4.30, S.D.=0.33) โดยเรียงตามลำดับจาก มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน (M=4.42, S.D.=0.31) ด้านการจัดบริการ

เด็ก ($M=4.32$, $S.D.=0.41$) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($M=4.27$, $S.D.=0.44$) และด้านประชาสัมพันธ์ ($M=4.20$, $S.D.=0.45$) ตามลำดับ ดังตาราง 20

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ($n=150$)

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.42	0.31	มาก	1
2. ด้านการจัดบริการเด็ก	4.32	0.41	มาก	2
3. ด้านประชาสัมพันธ์	4.20	0.44	มาก	4
4. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	4.27	0.44	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.30	0.33	มาก	

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.30$, $S.D.=0.33$) โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($M=4.42$, $S.D.=0.31$) ด้านการจัดบริการเด็ก ($M=4.32$, $S.D.=0.41$) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($M=4.27$, $S.D.=0.44$) และด้านประชาสัมพันธ์ ($M=4.20$, $S.D.=0.45$) ตามลำดับ รายละเอียดรายด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.42$, $S.D.=0.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอน ($M=4.44$, $S.D.=0.45$) สถานศึกษามีการวางแผนจัดหาอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน ($M=4.41$, $S.D.=0.49$) และสถานศึกษามีนวัตกรรมทางการศึกษา หรือมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($M=4.39$, $S.D.=0.48$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ห้องสมุดจัดหนังสือเป็นหมวดหมู่พร้อมต่อการศึกษาค้นคว้า ($M=4.25$, $S.D.=0.58$)

ด้านการจัดบริการเด็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.32$, $S.D.=0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความปลอดภัยทั้งในและนอกอาคาร ($M=4.29$, $S.D.=0.49$) จัดให้มีระบบตรวจสอบรายชื่อ/จำนวนเด็กที่มาถึงโรงเรียน และกลับบ้าน อย่างรัดกุมละเอียด

ถี่ถ้วนและเข้มงวด ($M=4.29$, $S.D.=0.51$) และจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุให้นักเรียน ตลอด 24 ชั่วโมง ($M=4.23$, $S.D.=0.60$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ จัดบริการรถรับ – ส่งให้ความสะดวกปลอดภัย เวนลาร์รับ ส่งเด็กขึ้นรถ ลงรถ มีการขานชื่อเด็ก ตรวจสอบเด็กให้แน่นอนว่าลงจากรรถทุกคน ($M=3.39$, $S.D.=0.63$)

ด้านประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.20$, $S.D.=0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ครูสามารถแจ้งข่าวสารข้อมูลให้ผู้ปกครองได้อย่างชัดเจน ($M=4.40$, $S.D.=0.51$) การจัดประชาสัมพันธ์ให้เด็กได้รับข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ ($M=4.31$, $S.D.=0.48$) และผู้ปกครองได้ทราบผลการเรียนและพัฒนาการของนักเรียน อย่างต่อเนื่อง ($M=4.27$, $S.D.=0.58$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่น กีฬาสี เป็นต้น ($M=4.14$, $S.D.=0.53$)

ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.30$, $S.D.=0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การรักษาความสะอาดของอาคาร และการจัดเก็บขยะ สะอาดเป็น ระเบียบ ($M=4.45$, $S.D.=0.47$) แสงสว่างในห้องเรียนและบริเวณโดยรอบอาคาร เพียงพอ ($M=4.32$, $S.D.=0.45$) และการจัดพื้นที่การเรียนการสอนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($M=4.27$, $S.D.=0.47$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณห้องน้ำดีมาก ($M=4.19$, $S.D.=0.58$) ดังตาราง 21

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง
ที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช
2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รายด้าน (n=150)

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
ด้านการจัดการเรียนการสอน				
1. สถานศึกษามีการวางแผนจัดหาอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน	4.41	0.49	มาก	2
2. สถานศึกษามีสื่อพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ	4.34	0.51	มาก	4
3. สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอน	4.44	0.45	มาก	1
4. สถานศึกษามีนวัตกรรมทางการศึกษา หรือมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.39	0.48	มาก	3
5. ห้องสมุดจัดหนังสือเป็นหมวดหมู่พร้อมต่อการศึกษาค้นคว้า	4.25	0.58	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.42	0.31	มาก	
ด้านการจัดบริการเด็ก				
1. โรงอาหารสะอาดถูกหลักอนามัย ภาชนะใส่อาหารสะอาด	4.22	0.45	มาก	3
2. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความปลอดภัยทั้งในและนอกอาคาร	4.29	0.49	มาก	1
3. จัดให้มีการประกันอุบัติเหตุให้เด็กตลอด 24 ชั่วโมง	4.23	0.60	มาก	2
4. จัดให้มีระบบตรวจสอบรายชื่อ/จำนวนเด็กที่มาถึงโรงเรียน และกลับบ้าน อย่างรัดกุมละเอียดถี่ถ้วนและเข้มงวด	4.29	0.51	มาก	1
5. จัดบริการรถรับ – ส่งให้ความสะดวกปลอดภัยเวลารับ ส่งเด็กขึ้นรถ ลงรถ มีการขานชื่อเด็ก ตรวจสอบเด็กให้แน่นอนว่าลงจากรถทุกคน	3.92	0.63	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.32	0.41	มาก	

ตาราง 21 (ต่อ)

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
ด้านประชาสัมพันธ์				
1. จัดแสดงผลงานของเด็กให้ผู้ปกครองได้รับทราบ	4.23	0.53	มาก	4
2. การจัดประชาสัมพันธ์ให้เด็กได้รับข่าวสารอย่าง สม่ำเสมอ	4.31	0.48	มาก	2
3. ครูสามารถแจ้งข่าวสารข้อมูลให้ผู้ปกครองได้อย่าง ชัดเจน	4.40	0.51	มาก	1
4. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมของโรงเรียน เช่น กีฬาสี เป็นต้น	4.14	0.53	มาก	5
5. ผู้ปกครองได้ทราบผลการเรียนและพัฒนาการของ เด็ก อย่างต่อเนื่อง	4.27	0.58	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.62	0.31	มากที่สุด	
ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม				
1. การจัดพื้นที่การเรียนการสอนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้	4.27	0.47	มาก	3
2. การปรับปรุงทัศนและการพัฒนาสุนทรียภาพ โดยรอบของโรงเรียน	4.21	0.48	มาก	4
3. แสงสว่างในห้องเรียนและบริเวณโดยรอบอาคาร เพียงพอ	4.32	0.45	มาก	2
4. การรักษาความสะอาดของอาคาร และการจัดเก็บ ขยะ สะอาดเป็น ระเบียบ	4.35	0.47	มาก	1
5. การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณห้องน้ำดีมาก	4.19	0.58	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.27	0.44	มาก	
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	4.30	0.33	มาก	

6. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย 2) การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์และจิตใจ 3) การจัดประสบการณ์ด้านสังคม และ 4) การจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา โดยรวมและรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.34$, $S.D.=0.42$) โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย ($M=4.38$, $S.D.=0.43$) การจัดประสบการณ์ด้านสังคม ($M=4.34$, $S.D.=0.44$) การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์และจิตใจ ($M=4.34$, $S.D.=0.48$) และการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา ($M=4.30$, $S.D.=0.44$) ตามลำดับ ดังตาราง 22

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยภาพรวม (n=150)

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
1. พัฒนาการด้านร่างกาย	4.38	0.43	มาก	1
2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ	4.34	0.48	มาก	2
3. พัฒนาการด้านสังคม	4.34	0.44	มาก	2
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา	4.30	0.44	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.34	0.42	มาก	

ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.34$, $S.D.=0.42$) โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย ($M=4.38$, $S.D.=0.43$) การจัดประสบการณ์ด้านสังคม ($M=4.34$, $S.D.=0.44$) การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์และจิตใจ ($M=4.34$, $S.D.=0.48$) และการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา ($M=4.30$, $S.D.=0.44$) ตามลำดับ รายละเอียดรายด้านดังต่อไปนี้

การจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.38$, $S.D.=0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหารกลางวันที่ครบถ้วน และการนอนกลางวัน ($M=4.42$, $S.D.=0.46$) ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการใช้

กล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหวที่ และกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเคลื่อนไหว อยู่กับที่ ($M=4.39$, $S.D.=0.45$) และครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ การเล่นเกมเล่นสัมพันธ์ การเขียนภาพและการเล่นกับสี การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยวัสดุอุปกรณ์ การต่อของและแยก ($M=4.37$, $S.D.=0.46$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์การเล่นเครื่องเล่นสนาม ($M=4.33$, $S.D.=0.47$)

การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ จิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.34$, $S.D.=0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเล่น การปรับตัว เช่น ให้เด็กได้เล่นอิสระ และเล่นเป็นกลุ่ม ($M=4.37$, $S.D.=0.48$) ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสนับสนุนให้เด็ก ได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้ร้องเพลง เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์ ($M=4.36$, $S.D.=0.50$) และครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท ($M=4.35$, $S.D.=0.52$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมมีอัตลักษณ์เฉพาะตน การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง และเชื่อว่าตนเอง มีความสามารถ ($M=4.27$, $S.D.=0.55$)

การจัดประสบการณ์ด้านสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.34$, $S.D.=0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กรู้จักการทำความเคารพผู้ใหญ่ ($M=4.38$, $S.D.=0.45$) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติตาม กฎระเบียบของโรงเรียน การมีวินัยในตนเอง ($M=4.35$, $S.D.=0.46$) และจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น ($M=4.35$, $S.D.=0.47$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ($M=4.29$, $S.D.=0.50$)

การจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.30$, $S.D.=0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการจินตนาการและความคิด เช่น การสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย ($M=4.33$, $S.D.=0.45$) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักสิ่งของด้วยการมอง สัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น ($M=4.32$, $S.D.=0.47$) และจัดกิจกรรม

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการการใช้ภาษา เช่น การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ($M=4.32$, $S.D.=0.49$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการตัดสินใจและแก้ปัญหา โดยการเล่นและการมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน การแก้ปัญหาในการเล่น ($M=4.26$, $S.D.=0.47$) ดังตาราง 23

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย (n=150)

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
การจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย				
1. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหวที่ และกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเคลื่อนไหวอยู่กับที่	4.39	0.45	มาก	2
2. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์การเล่นเครื่องเล่นสนาม	4.33	0.47	มาก	4
3. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การเขียนภาพและการเล่นกับสี การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยวัสดุอุปกรณ์ การต่อของและแยก	4.37	0.46	มาก	3
4. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้รักษาสุขภาพปฏิบัติตนตามสุขอนามัย ได้แก่ ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ทำความสะอาดหลังจากใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม	4.37	0.48	มาก	3
5. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหารกลางวันที่ครบห้าหมู่ และการนอนกลางวัน	4.42	0.46	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.38	0.43	มาก	

ตาราง 23 (ต่อ)

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ จิตใจ				
1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสนับสนุนให้เด็ก ได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ที่เหมาะสมกับวัย เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้ ร้องเพลง เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์	4.36	0.50	มาก	2
2. ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเล่น การปรับตัว เช่น ให้เด็กได้เล่นอิสระ และเล่นเป็นกลุ่ม	4.37	0.48	มาก	1
3. ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีอัตลักษณ์เฉพาะ ตน การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถ ของตนเอง และเชื่อว่าตนเอง มีความสามารถ	4.27	0.55	มาก	5
4. ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม	4.34	0.54	มาก	4
5. ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการเห็นอกเห็น ใจผู้อื่น เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท	4.35	0.52	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.34	0.48	มาก	
การจัดประสบการณ์ด้านสังคม				
1. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบของโรงเรียน การมีวินัยในตนเอง	4.35	0.46	มาก	2
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กรู้จักการทำความเคารพ ผู้ใหญ่	4.38	0.45	มาก	1
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีน้ำใจในการช่วยเหลือ ผู้อื่น	4.35	0.47	มาก	3
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน	4.32	0.51	มาก	4
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน	4.29	0.50	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.34	0.44	มาก	

ตาราง 23 (ต่อ)

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	ค่าคะแนน		ระดับ	ลำดับที่
	M	SD		
การจัดประสบการณ์สติปัญญา				
1. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักสิ่งของด้วยการมอง สัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น	4.32	0.47	มาก	2
2. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการการใช้ภาษา เช่น การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ	4.32	0.49	มาก	3
3. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการการใช้ภาษา เช่น การเล่นเกมทางภาษา	4.29	0.49	มาก	4
4. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการจินตนาการและความคิด เช่น การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย	4.33	0.45	มาก	1
5. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการตัดสินใจและแก้ปัญหา โดยการเล่นและการมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน การแก้ปัญหาในการเล่น	4.26	0.47	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.30	0.44	มาก	
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	4.34	0.42	มาก	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วย 1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ Multiple Regression Analysis (MRA) และ 2) ผลการวิเคราะห์รูปแบบ (Model) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ Model Fit โดยการใช้การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) โดยจะนำเสนอตามลำดับ

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ Multiple Regression Analysis (MRA)

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่าศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และพิสูจน์สมมติฐาน ข้อ 1 คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีอย่างน้อย 5 ปัจจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกรอบแนวคิด ดังนั้น การวิเคราะห์เพื่อให้เห็นระดับและทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา จึงจำเป็นต้อง ตรวจสอบเบื้องต้นก่อนทำการวิเคราะห์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นลำดับต่อไป

1.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในกรอบแนวคิดการวิจัย จากจำนวนตัวแปรทั้งหมด 12 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทุกคู่ในระดับปานกลาง ถึงระดับสูง ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน ระหว่าง .337-.756 ตัวแปรคู่ที่สัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมแล (เทคโนโลยี (DIL) กับการวัดผลและประเมินผลการเรียน (ALO) ($R=.134$) และคู่ที่สัมพันธ์กัน มากที่สุด คือ การจัดการงบประมาณ (BGM) กับความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัย (YAF) ($R=.756$) รองลงมา คือ ครูผู้สอน (TCH) กับ ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ปฐมวัย (YAF) ($R=.754$) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (MSC) กับความสำเร็จในการ บริหารงานวิชาการปฐมวัย (YAF) ($R=.745$) และผู้บริหาร กับ ความสำเร็จในการบริหารงาน วิชาการปฐมวัย(YAF) ($R=.722$) ตามลำดับ ดังตาราง 24

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย และความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	YAF	ICE	TEF	MSC	LMN	ALO	DIL	SEM	CRE	TCH	AMT	BGM	Y2	Y1
1. ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย (YAF)	1													
2. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (ICE)	.617**	1												
3. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TEF)	.694**	.401**	1											
4. การบริหารจัดการหลักสูตร (MSC)	.745**	.539**	.484**	1										
5. การบริหารจัดการเรียนรู้ (LMN)	.717**	.403**	.465**	.609*	1									
6. การวัดและประเมินผลพัฒนาการ (ALO)	.722**	.405**	.469**	.490**	.471**	1								
7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (DIL)	.711**	.399**	.462**	.483**	.464**	.337**	1							
8. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SEM)	.703**	.406**	.455**	.490**	.472**	.475**	.468**	1						
9. ผู้ปกครองและชุมชน (CRE)	.711**	.411**	.461**	.496**	.477**	.480**	.474**	.467**	1					
10. ครูผู้สอน (TCH)	.754**	.436**	.489**	.526**	.613**	.509**	.502**	.495**	.501**	1				
11. ผู้บริหาร (AMT)	.722**	.417**	.468**	.504**	.484**	.488**	.481**	.474**	.480**	.509**	1			
12. งบประมาณ (BGM)	.756**	.436**	.489**	.527**	.507**	.510**	.503**	.397**	.502**	.532**	.589**	1		
13. ความพึงพอใจของผู้ปกครอง (Y2)	.766**	.473**	.531**	.571**	.549**	.553**	.545**	.538**	.545**	.578**	.553**	.579**	1	
14. ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย (Y1)	.914**	.564**	.634**	.681**	.655**	.660**	.650**	.642**	.650**	.689**	.660**	.691**	.700**	1

หมายเหตุ: **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

ในการสร้างสมการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน ด้วยวิธี Stepwise พบว่า มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ (ALO) ปัจจัยด้านงบประมาณ (BGM) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (CRE) ปัจจัยด้านผู้บริหาร (AMT) ปัจจัยด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TFE) ปัจจัยด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (DIL) และปัจจัยด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (MSC) ร่วมกันส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย (Y1) ได้ร้อยละ 81.5 ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่แล้ว (Adjusted R2) เท่ากับ .815 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Stand Error) เท่ากับ 234

ดังนั้น ทั้ง 7 ปัจจัย ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดังตาราง 25)

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอย ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y1' = .205 + .208(\text{ALO}) + .154(\text{BGM}) + .113(\text{CRE}) + .081(\text{TCH}) + .124(\text{AMT}) + .091(\text{TFE}) + .095(\text{DIL}) + .091(\text{MSC})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score) ได้ดังนี้

$$Z1 = .227(\text{ALO}) + .183(\text{BGM}) + .145(\text{CRE}) + .101(\text{TCH}) + .156(\text{AMT}) + .118(\text{TFE}) + .116(\text{DIL}) + .111(\text{MSC})$$

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ด้วยวิธี STEPWISE

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-values
	B	Std.error	β		
1. การวัดและประเมินผล พัฒนาการ (ALO)	.208	.037	.277	5.640	.000
2. งบประมาณ (BGM)	.154	.043	.183	3.626	.000
3. ผู้ปกครองและชุมชน (CRE)	.113	.037	.145	3.081	.002
4. ครูผู้สอน (TCH)	.081	.043	.101	1.901	.059
6. ผู้บริหาร (AMT)	.124	.039	.156	3.185	.002
7. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และ เทคโนโลยีการศึกษา (TFE)	.091	.036	.118	2.544	.012
8. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (DIL)	.095	.038	.116	2.487	.014
9. การบริหารจัดการหลักสูตร (MSC)	.091	.040	.111	2.258	.025
a (Constant)	.205	.150	-	1.361	.176
R=.908	Std.error=.234		F=83.02		
R ² Total= .825	Adjusted R ² =.815		a=.205		

a Dependent Variable: ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย (Y1)

หมายเหตุ: **p < .01

1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ในการสร้างสมการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจของผู้ปกครองโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ (BGM) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (CRE) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SEM) ปัจจัยด้านผู้บริหาร (AMT) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (MSC) ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TFE) และปัจจัยด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (DIL) ร่วมกันส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับ

ปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจของผู้ปกครอง ร้อยละ 76.2 ค่าสัมประสิทธิ์การถ่วงน้ำหนักที่แล้ว (Adjusted R2) เท่ากับ .762 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Stand Error) เท่ากับ 255

ดังนั้น ทั้ง 7 ปัจจัย สามารถทำนายความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดังตาราง 26) ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y1 = .620 + .203(BGM) + .139(CRE) + .149(SEM) + .141(AMT) + .113(MSC) + .098(TFE) + .089(DIL)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z1 = .252(BGM) + .177(CRE) + .183(SEM) + .186(AMT) + .144(MSC) + .133(TFE) + .113(DIL)$$

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจของผู้ปกครอง ด้วยวิธี STEPWISE

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-values
	B	Std.error	β		
1. งบประมาณ (BGM)	.203	.046	.252	4.466	.000
2. ผู้ปกครองและชุมชน (CRE)	.132	.040	.177	3.295	.001
3. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SEM)	.149	.040	.183	3.727	.000
4. ผู้บริหาร (AMT)	.141	.041	.186	3.455	.001
5. การบริหารจัดการหลักสูตร (MSC)	.113	.043	.144	2.634	.009
6. สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TFE)	.098	.037	.133	2.615	.010
7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา (DIL)	.089	.040	.113	2.210	.029
a (Constant)	.320	.171	-	1.869	.064
R=.880	Std.error=.225		F=69.33		
R ² Total = .774	Adjusted R ² =.762		α =.320		

a Dependent Variable: ด้านความพึงพอใจของผู้ปกครอง (Y2)

หมายเหตุ: **p < .01

1.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการสร้างสมการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ (BGM) ปัจจัยด้านครูผู้สอน (TCH) ปัจจัยด้านผู้บริหาร (AMT) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (CRE) ปัจจัยด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ (ALO) ปัจจัยด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (DIL) ปัจจัยด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TFE) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (MSC) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SEM) ร่วมกันส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ร้อยละ 85.4 ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่แล้ว (Adjusted R2) เท่ากับ .854 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 178

ดังนั้น ทั้ง 9 ปัจจัย สามารถทำนายความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดังตาราง 27) ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอย ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y1' = .601 + .145(BGM) + .089(TCH) + .136(AMT) + .101(CRE) + .097(ALO) + 080(DIL) + .062(TFE) + .082(MSC) + .069(SEM)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z1 = .201(BGM) + .130(TCH) + .200(AMT) + .152(CRE) + .150(ALO) + .114(DIL) + .093(TFE) + .117(MSC) + .095(SEM)$$

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธี STEPWISE

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-values
	B	Std.error	β		
1. การจัดการงบประมาณ (BGM)	.145	.032	.201	4.459	.000
2. ครูผู้สอน (TCH)	.089	.033	.130	2.682	.008
3. ผู้บริหาร (AMT)	.136	.030	.200	4.577	.000
4. ผู้ปกครองและชุมชน (CRE)	.101	.028	.152	3.596	.000
5. การวัดและประเมินพัฒนาการ (ALO)	.097	.028	.150	3.427	.001
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา (DIL)	.080	.029	.114	2.732	.007
7. สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TFE)	.062	.028	.093	2.232	.027
8. การบริหารจัดการหลักสูตร (MSC)	.082	.031	.117	2.666	.009
9. ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SEM)	.069	.029	.095	2.377	.019
a (Constant)	.601	.120	-	4.991	.000
R=.929	Std.error=.178	F=97.526			
R ² Total = .862	Adjusted R ² =.854	α =.601			

a Dependent Variable: ดานความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย (YAF)

หมายเหตุ: **p < .01

2. ผลการวิเคราะห์รูปแบบ (Model) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ Model Fit โดยการใช้การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยวิเคราะห์ตัวแปร ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (FAC) ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SEM) 2) ผู้ปกครองและชุมชน (CRE) 3) ครูผู้สอน (TCH) 4) ผู้บริหาร (AMT) 5) งบประมาณ (BGM) และ 6) สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TFE) ตัวแปรการบริหารงานวิชาการ (MNM) ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร (MSC) 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ (LNM) 3) การวัดผลและประเมินผลการเรียน (ALO) 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (DIL) และ 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (ICE)

เกณฑ์การตรวจสอบโมเดล

ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดลเป็นค่าสถิติที่ใช้วัดระดับความกลมกลืนของโมเดล (Goodness of measures) เพื่อทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุภมาศ อังสุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนีกุล ภิญญานานวัฒน์, 2557) โดยผู้วิจัยใช้ค่าสถิติที่จะตรวจสอบและใช้เกณฑ์การตรวจสอบโมเดล ดังนี้

1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square statistics: χ^2) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำ หรือ เข้าใกล้ ศูนย์มากเท่าใดพบว่าข้อมูลโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2 ไม่ Sig.)

2. ค่าสัดส่วน (χ^2/df) เนื่องจากเมื่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากค่าสถิติไค-สแควร์ก็ยิ่งสูงมาก จนอาจทำให้สรุปผลได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้น จึงแก้ไขโดยพิจารณาค่า (χ^2/df) ควรค่าไม่เกิน 2.00

3. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit index: GFI) คือ ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน เป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากตัวแบบก่อนและหลังปรับตัวแบบฟังก์ชัน ค่า GFI ควรค่ามากกว่า 0.90 พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index: AGFI) คือค่าที่ได้จากการปรับแก้ดัชนี GFI เมื่อคำนึงถึงขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตัวแปรและองศาความอิสระ ค่าดัชนี AGFI ควรค่ามากกว่า 0.90 ซึ่งพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative fit index: CFI) คือค่าดัชนีที่บ่งบอกว่าโมเดลที่นำมาตรวจสอบดีกว่าโมเดลที่ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันเลย หรือ รูปแบบอิสระ CFI ควรค่าที่ 0.90 ขึ้นไป พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

6. ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root mean square error of approximation: RMSEA) เป็นค่าที่แสดงถึงความไม่สอดคล้องกลมกลืนของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ซึ่งค่า RMSEA ควรค่าต่ำกว่า 0.08 จึงถือว่าใช้ได้และโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

7. ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root mean square residual: RMR) ค่าดัชนีควรค่าน้อยกว่า 0.08 ซึ่งพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลอง (รูปแบบ) ที่พัฒนาขึ้นจะต้องผ่านเกณฑ์อย่างน้อย 5 ประการใน 7 ประการโดยในข้อที่ 1 และ 2 ต้องผ่านอย่างน้อย 1 ข้อ ข้อที่ 3-7 ต้องผ่านอย่างน้อย 4 ข้อ

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ทั้ง 11 ตัว รายละเอียด ดังนี้ ตัวแปรแฝงภายนอกของการวิจัยครั้งประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (FAC) มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SEM) 2) ผู้ปกครองและชุมชน (CRE) 3) ครูผู้สอน (TCH) 4) ผู้บริหาร (AMT) 5) งบประมาณ (BGM) และ 6) สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TFE) และตัวแปรการบริหารงานวิชาการ (MNM) มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 7) การบริหารจัดการหลักสูตร (MSC) 8) การบริหารการจัดการเรียนรู้ (LNM) 9) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ (ALO) 10) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (DIL) และ 11) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (ICE) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ทั้ง 11 ตัว พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 11 ตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดความสัมพันธ์ระหว่าง 0.26 – 0.62 นอกจากนี้ ยังพบว่า ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Bartlett's test of sphericity ได้ค่า Chi-Square=781.25, df=55, p=0.00 ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ไม่ใช่เมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Matrix) และตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันมากพอที่จะสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้พิจารณาจากค่าดัชนี Kaiser–Mayer–Olkin (KMO)=0.93 ดังตาราง 28

ตาราง 28 แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้โมเดลการวัดตัวแปรปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (FAC) และการบริหารงานวิชาการ (MNM) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (YAF)

ตัวแปร	SEM	CRE	TCH	AMT	BGM	TFE	MSC	LNM	ALO	DIL	ICE
1. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SEM)	1.00										
2. ผู้ปกครองและชุมชน (CRE)	0.47**	1.00									
3. ครูผู้สอน (TCH)	0.54**	0.53**	1.00								
4. ผู้บริหาร (AMT)	0.39**	0.45**	0.47**	1.00							
5. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (BGM)	0.34**	0.48**	0.50**	0.61**	1.00						
6. สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TFE)	0.49**	0.48**	0.58**	0.39**	0.43**	1.00					
7. การบริหารจัดการหลักสูตร (MSC)	0.37**	0.53**	0.56**	0.54**	0.57**	0.46**	1.00				
8. การบริหารการจัดการเรียนรู้ (LNM)	0.42**	0.50**	0.62**	0.45**	0.47**	0.54**	0.62**	1.00			
9. การวัดและประเมินผลพัฒนาการ (ALO)	0.45**	0.44**	0.58**	0.55**	0.52**	0.50**	0.46**	0.47**	1.00		
10. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา (DIL)	0.39**	0.52**	0.55**	0.42**	0.51**	0.41**	0.48**	0.43**	0.35**	1.00	
11. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (ICE)	0.26**	0.47**	0.46**	0.45**	0.53**	0.32**	0.56**	0.47**	0.43**	0.43**	1.00
M	4.05	3.83	3.99	3.91	3.95	3.95	3.93	3.98	3.94	4.00	3.99
SD	0.64	0.70	0.68	0.69	0.65	0.71	0.67	0.68	0.73	0.67	0.69

Bartlett's test of sphericity Chi-Square=781.25, df=55, p=0.00, KMO=0.93

หมายเหตุ: **p < .01

ผลการประเมินความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร หลังการปรับโมเดล

จากการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ในรอบแรก ๆ ไม่พบความสอดคล้องของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดล กล่าวคือ ไม่พบว่า Model fit ผู้วิจัยจึงทำการปรับรูปแบบโดยพิจารณาจากดัชนีปรับรูปแบบและจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผลจากการปรับรูปแบบทำให้รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาค่าสถิติ/ดัชนีเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ถือว่ารูปแบบซึ่งปรับแล้วนั้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตาราง 30 และแสดงเป็นรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังภาพ 5 และภาพ 6

ตาราง 29 สรุปผลค่าสถิติ/ดัชนีในการวิเคราะห์โมเดลเทียบกับเกณฑ์การพิจารณา

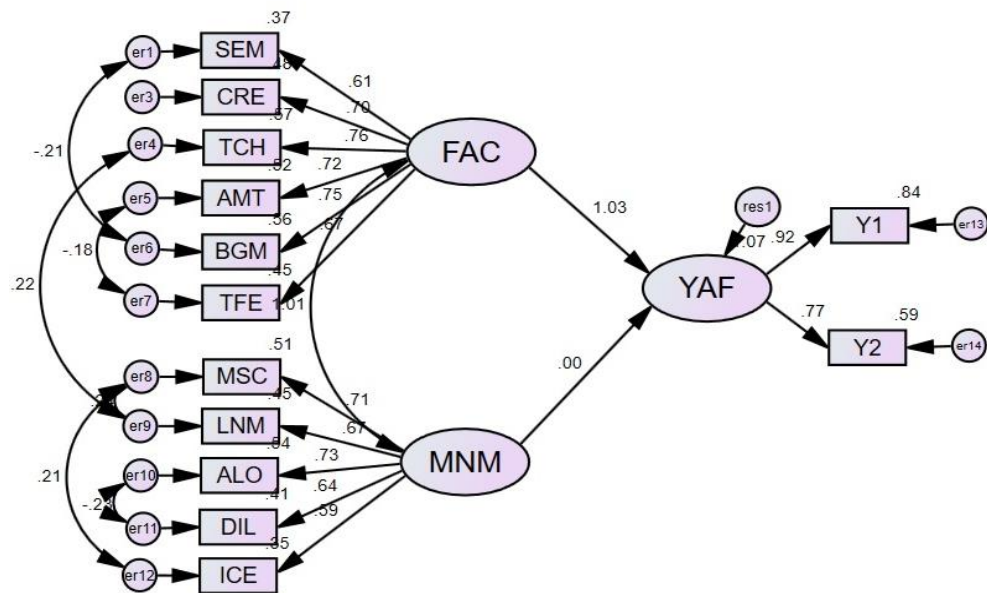
	ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์	Model	
			ค่าที่ได้	ผล
1	ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-square statistics: χ^2)	ค่า p-value ต้องสูงกว่า 0.05 พบว่า รูปแบบ มีความเหมาะสม (Goodness of fit index) และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	65.06	✓
2	ค่าสถิติไคสแควร์ต่อองศาความเป็นอิสระ (χ^2/df)	น้อยกว่า 2 ดีมาก น้อยกว่า 5 ยอมรับได้	1.14	✓
3	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit index: GFI)	ควรมีค่ามากกว่า 0.90	0.94	✓
4	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index: AGFI)	ควรมีค่ามากกว่า 0.90	0.91	✓
5	ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative fit index: CFI)	ควรมีค่าที่ 0.90 ขึ้นไป	0.99	✓
6	ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root mean square error of approximation: RMSEA)	น้อยกว่า 0.05 ดีมาก น้อยกว่า 0.05 – 0.08 ยอมรับได้	0.03	✓
7	ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root mean square residual : RMR)	ค่าน้อยกว่า 0.08	0.018	✓

ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัดได้ค่า Chi-Square=65.06, df=57, p=0.22, CMIN/DF=1.14, GFI = 0.94, RMSEM = 0.03 แสดงให้เห็นว่าโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (FAC) และปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (MNM) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (YAF) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 11 ตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเรียงลำดับน้ำหนักความสำคัญจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ 1) ผู้ปกครองและชุมชน (CRE) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.79 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.37 2) ครูผู้สอน (TCH) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.76 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.48 3) งบประมาณ (BGM) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.75 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.56 4) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ (ALO) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.73 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.84 5) ผู้บริหาร (AMT) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.72 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.52 6) การบริหารจัดการหลักสูตร (MSC) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.71 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.51 7) สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา (TFE) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.67 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.45 8) การบริหารการจัดการเรียนรู้ (LNM) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.67 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.45 (9) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (DIL) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.64 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.41 (10) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SEM) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.61 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.37 และ (11) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (ICE) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.59 มีค่าความผันแปรร่วม (R2) เท่ากับ 0.35 ตามลำดับ (ดังตาราง 29) และแสดงเป็นรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังภาพ 5 และภาพ 6

ตาราง 30 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (FAC) และการบริหารงานวิชาการ (MNM) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (YAF)

Variables	Estimate		R ²	Variance	C.R.	P
	Unstandardized	Standardized				
YAF	0.74	0.84	1.00	0.02	1.90	***
SEM	0.76	0.61	0.37	0.26	8.40	***
CRE	0.95	0.79	0.48	0.25	8.87	***
TCH	1.00	0.76	0.57	0.20	7.64	***
AMT	0.96	0.72	0.52	0.23	9.19	***
BGM	0.94	0.75	0.56	0.19	9.60	***
TFE	0.98	0.67	0.45	0.27	7.64	***
MSC	0.89	0.71	0.51	0.22	8.15	***
LNМ	0.85	0.67	0.45	0.25	8.35	***
ALO	1.00	0.73	0.84	0.24	8.92	***
DIL	0.80	0.64	0.41	0.26	7.19	***
ICE	0.76	0.59	0.35	0.30	7.32	***

Chi-Square = 65.06, df = 57, p=0.22, CMIN/DF = 1.14, GFI = 0.94, RMSEM = 0.03

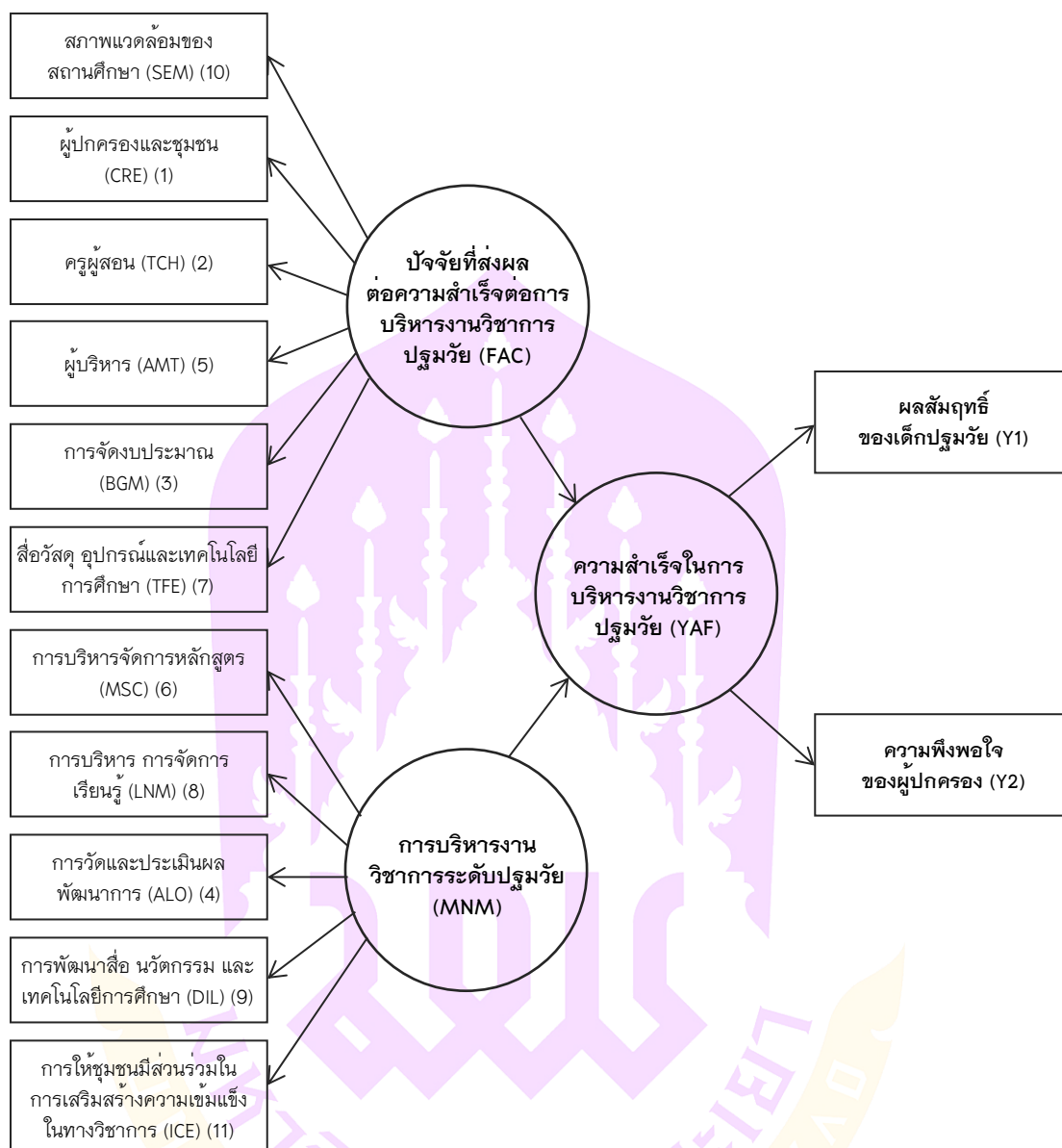

หมายเหตุ Standardized Estimate

Chi-square = 65.06, df = 57, p = 0.22

CMIN/DF = 1.14, GFI = 0.94, RMSEM = 0.03

ภาพ 6 แสดงโมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (FAC) และการบริหารงานวิชาการ (MNM) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (YAF)

ภาพ 7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 ผลประเมินร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในข้อที่ 3 คือ เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และพิสูจน์สมมติฐานข้อ 3 คือ รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัย และงานวิชาการปฐมวัย โดย MRA และ Model ปัจจัยเชิงสาเหตุ เมื่อบูรณาการกัน ได้ปัจจัย

ที่ส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และได้ดำเนินการต่อโดยการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กระบวนการบริหาร PIE

องค์ประกอบของรูปแบบ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรูปแบบประเภท รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาเพื่อให้เห็นแนวความคิด อธิบายให้เห็นถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับปฐมวัย ตามกระบวนการหลักการบริหารตามทฤษฎี PIE Model (Newby et al., 2000) รูปแบบมี องค์ประกอบ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป็นแนวทางสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำรูปแบบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาการบริหารงานวิชาการ และจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับปฐมวัย สังกัด กรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษา คือ พัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ และมีพัฒนาการสมวัย

2. ตัวแปรหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม คือ

2.1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 1) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 1) ด้านผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านครูผู้สอน
- 4) ด้านผู้บริหาร 5) ด้านงบประมาณ และ 6) ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา

2.1.2 ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การบริหาร การจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสำเร็จของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย และความพึงพอใจของ ผู้ปกครอง

3. กระบวนการทำงาน ใช้กระบวนการบริหารแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman and Russell, 2000) เป็นกระบวนการที่ประยุกต์มาจากรูปแบบการบริหารของ นักวิชาการที่สนใจศึกษาด้านการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วย ให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ PIE Model ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

3.1 การวางแผน (Planning-P) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงาน เพื่อการดำเนินงานที่เป็นระบบใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation-I) หมายถึงการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ จริง ดำเนินการบริหารงานเพื่อสู่เป้าหมายที่องค์การตั้งไว้

3.3 การประเมินผล (Evaluation-E) หมายถึงการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่ได้วางแผนและลงมือปฏิบัติ การดำเนินงานทางวิชาการว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ และสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่

รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แสดงได้ดังภาพ และตารางเนื้อหา โดยจัดเรียงลำดับปัจจัยตามค่าน้ำหนักที่ส่งผลกระทบต่อ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย (ดังภาพ 8 และตาราง 31)

ภาพ 8 รูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตาราง 31 รูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การบริหารงาน วิชาการปฐมวัย	P – Plan	I – Implement	E – Evaluation
1. ดานผู้ปกครอง และชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางแผนการจัดประชุมผู้ปกครองเด็ก - มีการวางแผนการประชุมสัมพันธกิจกรรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน - ผู้บริหารและครูสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีการติดตามและเอาใจใส่เด็กอยู่เสมอ - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดกิจกรรมพาเด็กออกไปศึกษาหาประสบการณ์นอกสถานศึกษาในแหล่งเรียนรู้หลากหลาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการจัดประชุมตามแผนกิจกรรม - ประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน - ผู้บริหารและครูกำกับและติดตามผู้ปกครองในการติดตามและเอาใจใส่เด็กอยู่เสมอ - จัดกิจกรรมพาเด็กออกไปศึกษาหาประสบการณ์นอกสถานศึกษาในแหล่งเรียนรู้หลากหลายในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการสรุปผล และประเมินผลจากการประชุมผู้ปกครอง - มีการสรุปผล และประเมินผลจากการประชุมสัมพันธกิจกรรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน - มีการสรุปผล และประเมินผลจากการที่ผู้ปกครองมีการติดตามและเอาใจใส่เด็กอยู่เสมอ - มีการสรุปผล และประเมินผลในการจัดกิจกรรมพาเด็กออกไปศึกษาหาประสบการณ์นอกสถานศึกษาในแหล่งเรียนรู้หลากหลาย
2. ดานครูผู้สอน	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารมีการจัดทำส่งเสริมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร เพื่อให้ครูได้ตระหนักรู้ถึงการสร้างจิตสำนึกให้มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามวิชาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต - ผู้บริหารมีการจัดโครงการส่งเสริมการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และชุมชน เพื่อให้ครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารจัดโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อส่งเสริมครูผู้สอนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามวิชาชีพ - ครูผู้สอนประพฤติตนเหมาะสมกับสถานภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก - ครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน - ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร และเน้นเด็กเป็นสำคัญ - ครูผู้สอนออกแบบวัดประเมินผลพัฒนาการ 4 ด้าน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารมีการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลพฤติกรรมครูผู้สอนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามวิชาชีพ - ผู้บริหารมีการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลพฤติกรรมครูผู้สอนเพื่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน - ครูผู้สอนสรุปผลผลตัวชี้วัดที่ช่วยประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับหลักสูตร และเน้นเด็กเป็นสำคัญ

ตาราง 31 (ต่อ)

การบริหารงาน วิชาการปทุมวัน	P – Plan	I – Implement	E – Evaluation
2. ดานครูผู้สอน (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสอดคล้องกับหลักสูตร และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนวัดประเมินผลการเรียนการสอน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 		<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอนจัดทำรายงานสรุปการวัดประเมินผลการเรียนการสอน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
3. ดานงบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดประชุมวางแผนการควบคุมบัญชีงบประมาณเป็นระบบโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดประชุมจัดสรรงบประมาณ จัดทำแผนงานหรือโครงการวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปทุมวัน พุทธศักราช 2560 - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดประชุมวางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณด้านโครงการสนับสนุนแผนงานวิชาการเป็นไปตามแผนงบประมาณประจำปี - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดประชุมวางแผนการจัดสรรงบประมาณมุ่งพัฒนาการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร การประสานงานและให้บริการสนับสนุน ส่งเสริมให้ฝ่ายบริหารงบประมาณต่าง ๆ ในโรงเรียนสามารถบริหารจัดการ และดำเนินการตามบทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่ด้วยความเรียบร้อย - มีการดำเนินงานจัดทำโครงการวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปทุมวัน 2560 - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติการเบิกจ่ายงบประมาณด้านโครงการสนับสนุนแผนงานวิชาการเป็นไปตามแผนงบประมาณประจำปี - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณมุ่งพัฒนาการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการควบคุมบัญชีงบประมาณเป็นระบบ เป็นไปตามแผนงบประมาณประจำปี - มีการประเมินผล สรุปผลการจัดทำโครงการวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร - มีการประเมินผล สรุปผลการจัดทำด้านโครงการสนับสนุนแผนงานวิชาการ - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการจัดสรรงบประมาณมุ่งพัฒนาการเรียนการสอน

ตาราง 31 (ต่อ)

การบริหารงาน วิชาการปฐมวัย	P – Plan	I – Implement	E – Evaluation
4. ด้านการวัดและ ประเมินผล พัฒนาการ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้ครูประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ - โรงเรียนมีเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการของเด็กตามมาตรฐานของการศึกษาปฐมวัย คือ พัฒนาการ 4 ด้าน มาตรฐานคุณลักษณะ 12 มาตรฐาน - ครูวางแผนและออกแบบการวัดผล ประเมินผล เน้นการประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน ครูวางแผนและออกแบบการวัดผลทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนวัดและประเมินผลพัฒนาการให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ - ครูประเมินผลพัฒนาการของเด็กตามมาตรฐานของการศึกษาปฐมวัย คือ พัฒนาการ 4 ด้าน มาตรฐานคุณลักษณะ 12 มาตรฐาน - ครูวัดและประเมินผลเด็กทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีแบบแผน - ครูใช้การวัดและประเมินผลโดยการสังเกต การสนทนาพูดคุย การใช้แฟ้มสะสมผลงานและตรวจสอบผลงาน ให้มีความสำคัญกับกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูจัดทำรายงานสรุปการวัดประเมินผลพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ - ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้การประเมินผลพัฒนาการของเด็กตามมาตรฐานของการศึกษาปฐมวัย คือ พัฒนาการ 4 ด้าน มาตรฐานคุณลักษณะ 12 มาตรฐาน - ครูจัดทำรายงานสรุปการวัดประเมินผลเด็กทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีแบบแผน - ครูนำผลการวัดและประเมินของเด็กมาแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการเด็กให้ดีขึ้น
5. ด้านผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาและของเพื่อนร่วมงาน มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ - ผู้บริหารมีการวางแผนกำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน และนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องโดยการวางแผนจัดทำตารางปฏิทินการนิเทศตลอดปี 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหาร มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามวิชาชีพ - ผู้บริหารกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง - ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาครู การเรียน การสอน และการศึกษาดูงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ - ผู้บริหารมีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ - ครูนำผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาครู การเรียน การสอน และการศึกษาดูงาน มาพัฒนาการสอน

ตาราง 31 (ต่อ)

การบริหารงาน วิชาการปฐมวัย	P – Plan	I – Implement	E – Evaluation
5. ด้านผู้บริหาร (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาครู การเรียน การสอน และการศึกษาดูงาน - ผู้บริหารวางแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง - ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนอผลงานเกี่ยวกับวิชาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง - ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณให้ครูและบุคลากรได้ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนอผลงานเกี่ยวกับวิชาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องมีการประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง - ครูนำผลจากการที่ได้ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนอผลงานเกี่ยวกับวิชาชีพมาพัฒนาการสอน
6. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายให้ชัดเจน และจัดทำเกณฑ์ตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นที่การพัฒนาความพร้อมให้กับเด็ก - ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตร ปรับเนื้อหาให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนและชุมชน รวมถึงสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 - ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง - ผู้บริหารมีการวางแผนการประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรต่อคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามแผนที่วางไว้ โดยเน้นไปที่การพัฒนาความพร้อมให้กับเด็ก รวมถึงปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนและชุมชน และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 - ผู้บริหารจัดอบรมให้กับครูและบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา - โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน - โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา แล้วนำผลของการประเมินมาปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา - โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน อย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา - ผู้บริหารมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง - โรงเรียนมีการสรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลต่อชุมชนได้รับทราบ

ตาราง 31 (ต่อ)

การบริหารงาน วิชาการปฐมวัย	P – Plan	I – Implement	E – Evaluation
7. ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และ เทคโนโลยีการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง - ผู้บริหารกำหนดให้ครูผลิตสื่อเองอย่างน้อยภาคละชั้น - ผู้บริหารและส่วนงานที่เกี่ยวข้องมีการวางแผนจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน - ผู้บริหารกำหนดให้ครูสำรวจความต้องการการใช้สื่อ และอุปกรณ์ เพื่อให้สามารถจัดหาสื่อ อุปกรณ์ อย่างพอเพียงและครบถ้วน - โรงเรียนมีสื่อพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ - ทั้งผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมกันคัดเลือกสื่อ - โรงเรียนมีการวางแผนบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เป็นอย่างดี 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และเลือกผลิตสื่อที่เหมาะสมตรงความต้องการของเด็ก - ครูสำรวจความต้องการการใช้สื่อ และอุปกรณ์ และเลือกสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียงและครบถ้วน - ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอและครบถ้วน - ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เป็นอย่างดี 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูประเมินสื่อการเรียนการสอนของตนเองและปรับปรุงสื่อให้เหมาะสมกับเด็ก - ครูจัดทำรายงานความต้องการการใช้สื่อ และอุปกรณ์ และเลือกสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียงและครบถ้วน - ผู้บริหารติดตามและตรวจสอบการใช้งบประมาณในการจัดหาสื่อพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ - ผู้บริหารร่วมกับครูติดตามและตรวจสอบติดตามการบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เป็นอย่างดี
8. ด้านการบริหาร จัดการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการผ่านการเรียนการเล่นจากประสบการณ์ตรงให้แก่เด็ก - ผู้บริหารส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้รู้จักเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นบูรณาการผ่านการเรียนการเล่นจากประสบการณ์ตรงให้แก่เด็ก - ผู้บริหารจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้รู้จักเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย โดยผู้เชี่ยวชาญ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูจัดทำตัวบ่งชี้ที่ช่วยประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการผ่านการเรียนการเล่นจากประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน

ตาราง 31 (ต่อ)

การบริหารงาน วิชาการปฐมวัย	P – Plan	I – Implement	E – Evaluation
8. ด้านการบริหาร จัดการเรียนรู้ (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัด ประสบการณ์เรียนรู้ส่งเสริม พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญาของเด็ก - ผู้บริหารวางแผนการ กำกับ ติดตามและนิเทศ ให้ครูดำเนินการจัด ประสบการณ์ตามแผนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอนอย่างสม่ำเสมอ และ การประเมินพัฒนาการเด็ก อย่างสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูจัดประสบการณ์เรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของ ผู้เรียน - มีการกำกับ ติดตามและ นิเทศ ให้ครูดำเนินการจัด ประสบการณ์ตามแผนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอนอย่างสม่ำเสมอ และ การประเมินพัฒนาการเด็ก อย่างสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารติดตาม และ ประเมินผลการจัดการอบรม เชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้ รู้จักเทคนิคและวิธีการสอน อย่างหลากหลาย - ครูประเมินผลจัด ประสบการณ์เรียนรู้ส่งเสริม พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญาของผู้เรียน - ผู้บริหารกำกับ ติดตาม และนิเทศ ให้ครูดำเนินการ จัดประสบการณ์ตาม แผนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้การสอนอย่าง สม่ำเสมอ และการประเมิน พัฒนาการเด็กอย่าง สม่ำเสมอ
9. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมี ส่วนร่วมในการเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีให้ สอดคล้องกับการจัดประสบ การณ์การเรียนรู้ - สถานศึกษาสนับสนุนให้ครู เข้ารับการพัฒนาตนเองใน การผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง - สถานศึกษามีวางแผนการ ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา ให้สอดคล้อง กับการพัฒนา - สถานศึกษามีการส่งเสริม ให้ครูได้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุครูมีส่วนร่วมในการ เลือกใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับ การจัดประสบ การณ์การเรียนรู้ - สถานศึกษาสนับสนุนให้ครู เข้ารับการพัฒนาตนเองใน การผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง - สถานศึกษามีการวางแผน ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา ให้สอดคล้อง กับการพัฒนา - สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณให้ครู ได้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูทำรายงานสรุปการ เลือกใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับ การจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ - โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริม ติดตามครูเข้ารับการพัฒนา ตนเองในการผลิตและพัฒนา สื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง - ผู้บริหารติดตามให้ครู ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา ให้สอดคล้อง กับการพัฒนา - ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริม ติดตามครูได้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา

ตาราง 31 (ต่อ)

การบริหารงาน วิชาการปฐมวัย	P – Plan	I – Implement	E – Evaluation
10. ดานสภาพแวดล้อม ของสถานศึกษา	<p>– ผู้บริหารวางแผนร่วมกับ แผนงานโรงเรียน พัสดู โรงเรียน เพื่อเสนอขอ งบประมาณจัดสร้างอาคาร เรียน และอาคารประกอบ เช่น ห้องเรียน ห้องบริการ ห้องพิเศษให้เพียงพอ กับ การใช้บริการของโรงเรียน</p> <p>– ผู้บริหารและส่วนงานที่ เกี่ยวข้องมีการวางแผนระบบ ป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ หรืออันตรายต่าง ๆ</p> <p>ผู้บริหารและส่วนงานที่ เกี่ยวข้องมีการวางแผนใช้ อาคารสถานที่อย่าง เหมาะสม</p> <p>– ผู้บริหารและส่วนงานที่ เกี่ยวข้องมีการวางแผนการ กำหนดระเบียบการใช้ ครุภัณฑ์และ การจัด เจ้าหน้าที่ดูแลพัสดุครุภัณฑ์</p>	<p>– ใช้ประโยชน์อาคารเรียน อาคารประกอบให้เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน</p> <p>– มีระบบป้องกันมิให้เกิด อุบัติเหตุ หรืออันตรายต่าง ๆ และติดตั้งในที่ที่ใช้งานได้ สะดวกใช้งานได้ทันที</p> <p>– ใช้อาคารสถานที่ตามแผน และตารางกำหนด ฝ่าย อาคารอำนวยความสะดวก ในการใช้อาคารสถานที่แก่ ครู บุคลากร จัดทำสถิติการ ใช้อาคารและรวบรวมข้อมูล การใช้อาคารสถานที่อย่าง เหมาะสม</p> <p>– กำหนดระเบียบการใช้ ครุภัณฑ์และจัดเจ้าหน้าที่ ดูแลพัสดุครุภัณฑ์ และดูแล รักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี</p>	<p>– ผู้บริหารติดตามและ ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ อาคารเรียน และอาคาร ประกอบให้เพียงพอกับ จำนวนเด็ก</p> <p>– มีการตรวจสอบระบบ ป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ หรืออันตรายต่าง ๆ</p> <p>– ผู้บริหารติดตามและ ตรวจสอบการใช้อาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน เพื่อให้เกิด ความคุ้มค่าและเอื้อ ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม</p> <p>– เจ้าหน้าที่ดูแลพัสดุ ครุภัณฑ์จัดทำรายงานผล การใช้ครุภัณฑ์</p>
11. ดานการให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการ เสริมสร้างความ เข้มแข็งทาง วิชาการ	<p>– ผู้บริหารวางแผนประชุม ผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในงานของ โรงเรียน ตลอดจนให้เข้าใจ วัตถุประสงค์ของการพัฒนา โรงเรียน จากการร่วมระดม ความคิดที่หลากหลาย</p> <p>– ผู้บริหารวางแผนรายงาน ผลสรุปให้ผู้ปกครองได้รับ ทราบและขอความร่วมมือ ด้านการดูแลของผู้ปกครอง ต่อนักเรียน</p>	<p>– ผู้บริหารจัดประชุม ผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในงานของ โรงเรียน ตลอดจนให้เข้าใจ วัตถุประสงค์ของการพัฒนา โรงเรียน จากการร่วมระดม ความคิดที่หลากหลาย</p> <p>– ผู้บริหารจัดประชุม รายงานผลสรุปให้ผู้ปกครอง ได้รับทราบและขอความ ร่วมมือด้านการดูแลของ ผู้ปกครองต่อนักเรียน</p>	<p>– ผู้บริหารติดตามและ ประเมินผลการจัดประชุม ผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในงานของ โรงเรียน ตลอดจนให้เข้าใจ วัตถุประสงค์ของการพัฒนา โรงเรียน จากการร่วมระดม ความคิดที่หลากหลาย</p> <p>– ผู้บริหารติดตามและ ประเมินผลรายงานผลสรุป ให้ผู้ปกครองได้รับทราบและ ขอความร่วมมือด้านการดูแล ของผู้ปกครองต่อนักเรียน</p>

ตาราง 31 (ต่อ)

การบริหารงาน วิชาการปฐมวัย	P – Plan	I – Implement	E – Evaluation
11. ด่านการให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการ เสริมสร้างความ เข้มแข็งทาง วิชาการ (ต่อ)	<p>– สถานศึกษามีการวาง แผนการสรุปผลการ ดำเนินงาน และรายงานผล ต่อชุมชนได้รับทราบและ พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน อย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา</p> <p>– สถานศึกษามีการวาง แผนการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหาร วิชาการปฐมวัยและ กรรมการเครือข่ายของ โรงเรียน ได้แก่ คิษย์เก่า ครู และหน่วยงาน สถานศึกษามี การมอบหมายให้ผู้ปกครอง นำเสนอตัวแทนหรือผู้นำ ชุมชน</p>	<p>– สถานศึกษามีการสรุปผล การดำเนินงาน และรายงาน ผลต่อชุมชนได้รับทราบและ พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน อย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา</p> <p>– สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหาร วิชาการปฐมวัยและ กรรมการเครือข่ายของ โรงเรียน ได้แก่ คิษย์เก่า ครู และหน่วยงาน สถานศึกษามี การมอบหมายให้ผู้ปกครอง นำเสนอตัวแทนหรือผู้นำ ชุมชน</p>	<p>– ผู้บริหารติดตามและ ประเมินผลการสรุปผลการ ดำเนินงาน และรายงานผล ต่อชุมชนได้รับทราบและ พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน อย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา</p> <p>– ผู้บริหารติดตามและ ประเมินผลการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหาร วิชาการปฐมวัยและ กรรมการเครือข่ายของ โรงเรียน ได้แก่ คิษย์เก่า ครู และหน่วยงาน สถานศึกษามี การมอบหมายให้ผู้ปกครอง นำเสนอตัวแทนหรือผู้นำ ชุมชน</p>

ในการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความเหมาะสม และความ เป็นไปได้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน

ผลประเมินระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ดังนี้

ผลการประเมินระดับความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัยมีความเหมาะสมในภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.68$, $SD = 0.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปดังนี้ ด้านครูผู้สอน มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($M = 4.75$, $SD = 0.07$) รองลงมา ได้แก่ ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา ($M = 4.74$, $SD = 0.08$) ส่วนการบริหารงาน วิชาการมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.68$, $SD = 0.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีระดับความเหมาะสม มากที่สุด ($M = 4.86$, $SD = 0.07$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีการศึกษา ($M = 4.84$, $SD = 0.08$)

ผลการประเมินระดับความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัย มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.67, SD = 0.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปดังนี้ ด้านการจัดการงบประมาณ มีระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($M = 4.84, SD = 0.19$) รองลงมา ได้แก่ ด้านได้แก่ผู้ปกครองและชุมชน ($M = 4.73, SD = 0.14$) ส่วนการบริหารงานวิชาการ มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.81, SD = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการมีระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($M = 4.86, SD = 0.16$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ($M = 4.84, SD = 0.07$) ดังตาราง 32

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ($n = 7$)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับความเหมาะสม				ระดับความเป็นไปได้			
	M	SD	ค่าระดับ	ลำดับที่	M	SD	ค่าระดับ	ลำดับที่
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัย								
ผู้ปกครองและชุมชน	4.70	0.14	มากที่สุด	3	4.73	0.14	มากที่สุด	2
ครูผู้สอน	4.75	0.07	มากที่สุด	1	4.60	0.13	มากที่สุด	5
งบประมาณ	4.58	0.18	มากที่สุด	6	4.84	0.19	มากที่สุด	1
ผู้บริหาร	4.64	0.14	มากที่สุด	5	4.58	0.22	มากที่สุด	6
สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี	4.74	0.08	มากที่สุด	2	4.63	0.18	มากที่สุด	4
การศึกษา								
สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.70	0.14	มากที่สุด	3	4.65	0.18	มากที่สุด	3
เฉลี่ย	4.68	0.10	มากที่สุด		4.67	0.20	มากที่สุด	

ตาราง 32 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับความเหมาะสม				ระดับความเป็นไปได้			
	M	SD	ค่าระดับ	ลำดับที่	M	SD	ค่าระดับ	ลำดับที่
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัย								
ผู้ปกครองและชุมชน	4.70	0.14	มากที่สุด	3	4.73	0.14	มากที่สุด	2
ครูผู้สอน	4.75	0.07	มากที่สุด	1	4.60	0.13	มากที่สุด	5
งบประมาณ	4.58	0.18	มากที่สุด	6	4.84	0.19	มากที่สุด	1
ผู้บริหาร	4.64	0.14	มากที่สุด	5	4.58	0.22	มากที่สุด	6
สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี	4.74	0.08	มากที่สุด	2	4.63	0.18	มากที่สุด	4
การศึกษา								
สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.70	0.14	มากที่สุด	3	4.65	0.18	มากที่สุด	3
เฉลี่ย	4.68	0.10	มากที่สุด		4.67	0.20	มากที่สุด	
การบริหารงานวิชาการ								
การวัดและประเมินผลพัฒนาการ	4.86	0.07	มากที่สุด	1	4.86	0.16	มากที่สุด	1
การบริหารจัดการหลักสูตร	4.80	0.07	มากที่สุด	5	4.79	0.12	มากที่สุด	4
การบริหารจัดการเรียนรู้	4.84	0.08	มากที่สุด	2	4.80	0.07	มากที่สุด	3
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม	4.84	0.08	มากที่สุด	2	4.75	0.14	มากที่สุด	5
เทคโนโลยีการศึกษา								
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ	4.84	0.08	มากที่สุด	2	4.84	0.07	มากที่สุด	2
เสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ								
เฉลี่ย	4.83	0.07	มากที่สุด		4.81	0.11	มากที่สุด	

ผลการประเมิน ระดับความเหมาะสม ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กระบวนการบริหาร PIE Model เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านผู้ปกครองและชุมชน มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79$, 4.71 , 4.61) ตามลำดับ

ด้านครูผู้สอน มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.75$, $SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79$, 4.75 , 4.71) ตามลำดับ

ด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.58$, $SD = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล และด้านการปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64$, 4.60 , 4.51) ตามลำดับ

ด้านผู้บริหาร มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.64$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.68$, 4.71 , 4.54) ตามลำดับ

ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.74$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการวางแผน และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79$, 4.71 , 4.71) ตามลำดับ

ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79$, 4.68 , 4.64) ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86$, $SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80$, 4.80 , 4.80) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80$, $SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86$, 4.82 , 4.71) ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86$, $SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80$, 4.80 , 4.80) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86$, 4.86 , 4.79) ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86$, 4.86 , 4.79) ตามลำดับ

ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน และด้านการลงมือปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79$, 4.67 , 4.64) ตามลำดับ

ผลการประเมิน ระดับความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปทุมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กระบวนการบริหาร PIE Model เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปดังนี้

ด้านผู้ปกครองและชุมชน มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79$, 4.71 , 4.61) ตามลำดับ

ด้านครูผู้สอน มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.75$, $SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79$, 4.75 , 4.71) ตามลำดับ

ด้านงบประมาณ มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.58$, $SD = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล และด้านการปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64$, 4.60 , 4.51) ตามลำดับ

ด้านผู้บริหาร มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.64$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.68, 4.71, 4.54$) ตามลำดับ

ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.74$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการวางแผน และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.71, 4.71$) ตามลำดับ

ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.68, 4.64$) ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86$, $SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80, 4.80, 4.80$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80$, $SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, 4.82, 4.71$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, 4.86, 4.79$) ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, 4.86, 4.79$) ตามลำดับ

ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน และด้านการลงมือปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79$, 4.67 , 4.64) ตามลำดับ (ดังตาราง 33)

ตาราง 33 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญ รายด้าน ($n = 7$)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	ค่าระดับ	M	SD	ค่าระดับ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัย						
ผู้ปกครองและชุมชน						
ด้านการวางแผน (P)	4.61	0.07	มากที่สุด	4.68	0.14	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.71	0.12	มากที่สุด	4.80	0.14	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.79	0.14	มากที่สุด	4.72	0.14	มากที่สุด
รวม	4.70	0.11	มากที่สุด	4.73	0.14	มากที่สุด
ครูผู้สอน						
ด้านการวางแผน (P)	4.71	0.07	มากที่สุด	4.60	0.12	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.79	0.08	มากที่สุด	4.60	0.12	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.75	0.07	มากที่สุด	4.59	0.14	มากที่สุด
รวม	4.75	0.07	มากที่สุด	4.60	0.13	มากที่สุด
งบประมาณ						
ด้านการวางแผน (P)	4.64	0.18	มากที่สุด	4.89	0.27	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.51	0.18	มากที่สุด	4.85	0.23	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.60	0.18	มากที่สุด	4.82	0.07	มากที่สุด
รวม	4.58	0.18	มากที่สุด	4.84	0.19	มากที่สุด
ผู้บริหาร						
ด้านการวางแผน (P)	4.54	0.14	มากที่สุด	4.56	0.16	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.71	0.16	มากที่สุด	4.61	0.27	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.68	0.14	มากที่สุด	4.58	0.24	มากที่สุด
รวม	4.64	0.14	มากที่สุด	4.58	0.22	มากที่สุด
สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา						
ด้านการวางแผน (P)	4.71	0.08	มากที่สุด	4.56	0.18	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.79	0.08	มากที่สุด	4.67	0.18	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.71	0.08	มากที่สุด	4.67	0.18	มากที่สุด
รวม	4.74	0.08	มากที่สุด	4.63	0.18	มากที่สุด

ตาราง 33 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	ค่าระดับ	M	SD	ค่าระดับ
สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา						
ด้านการวางแผน (P)	4.64	0.08	มากที่สุด	4.57	0.18	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.68	0.14	มากที่สุด	4.72	0.17	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.79	0.08	มากที่สุด	4.65	0.18	มากที่สุด
รวม	4.75	0.10	มากที่สุด	4.65	0.18	มากที่สุด
การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย						
การวัดและประเมินผลพัฒนาการ						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.07	มากที่สุด	4.88	0.15	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.07	มากที่สุด	4.87	0.16	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.07	มากที่สุด	4.84	0.16	มากที่สุด
รวม	4.86	0.07	มากที่สุด	4.86	0.16	มากที่สุด
การบริหารจัดการหลักสูตร						
ด้านการวางแผน (P)	4.71	0.07	มากที่สุด	4.70	0.13	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.82	0.07	มากที่สุด	4.88	0.10	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.86	0.07	มากที่สุด	4.79	0.12	มากที่สุด
รวม	4.80	0.07	มากที่สุด	4.79	0.12	มากที่สุด
การบริหารจัดการเรียนรู้						
ด้านการวางแผน (P)	4.86	0.08	มากที่สุด	4.85	0	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.86	0.08	มากที่สุด	4.83	0.07	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.79	0.08	มากที่สุด	4.74	0.07	มากที่สุด
รวม	4.84	0.08	มากที่สุด	4.80	0.07	มากที่สุด
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา						
ด้านการวางแผน (P)	4.79	0.07	มากที่สุด	4.68	0.14	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.86	0.07	มากที่สุด	4.85	0.14	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.86	0.07	มากที่สุด	4.73	0.14	มากที่สุด
รวม	4.84	0.07	มากที่สุด	4.75	0.14	มากที่สุด
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ						
ด้านการวางแผน (P)	4.67	0.08	มากที่สุด	4.84	0.13	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.64	0.08	มากที่สุด	4.89	0.07	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.79	0.08	มากที่สุด	4.78	0.02	มากที่สุด
รวม	4.84	0.08	มากที่สุด	4.84	0.07	มากที่สุด

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 ผลประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 ผลประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ
สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 3 คือ สร้างรูปแบบ
และประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
และพิสูจน์สมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ใน
ระดับมาก

ในการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน ความเป็นไปได้และความ
เป็นประโยชน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตามรายละเอียด ดังนี้

ผลประเมินระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงาน
วิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

ผลการประเมินระดับความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปัจจัย
ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัยมีความเหมาะสมในภาพรวม
อยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.68.$, $SD = 0.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปดังนี้ ด้าน
ครูผู้สอน มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($M = 4.75$, $SD = 0.07$) รองลงมา ได้แก่ ด้านสื่อ
วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา ($M = 4.74$, $SD = 0.08$) ส่วนการบริหารงานวิชาการ
มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.68.$, $SD = 0.10$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านแล้ว ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด
($M = 4.86$, $SD = 0.07$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
การศึกษา ($M = 4.84$, $SD = 0.08$)

ผลการประเมินระดับความเป็นประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปัจจัย
ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัย มีความเป็นประโยชน์ในภาพรวมอยู่
ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.67.$, $SD = 0.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปดังนี้ ด้านการ
จัดการงบประมาณ มีระดับความเป็นประโยชน์มากที่สุด ($M = 4.84.$, $SD = 0.19$) รองลงมา
ได้แก่ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ($M = 4.73.$, $SD = 0.14$) ส่วนการบริหารงานวิชาการ มีความ
เป็นไปในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.81.$, $SD = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
แล้ว ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการมีระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($M = 4.86.$,

SD = 0.16) รองลงมา ได้แก่ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (M = 4.84., SD = 0.07) ตามตาราง 34

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับความเหมาะสม n=5				ระดับความเป็นไปได้ n=5			
	M	SD	ค่าระดับ	ลำดับที่	M	SD	ค่าระดับ	ลำดับที่
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการปฐมวัย								
ผู้ปกครองและชุมชน	4.70	0.14	มากที่สุด	3	4.73	0.14	มากที่สุด	2
ครูผู้สอน	4.75	0.07	มากที่สุด	1	4.60	0.13	มากที่สุด	5
งบประมาณ	4.58	0.18	มากที่สุด	6	4.84	0.19	มากที่สุด	1
ผู้บริหาร	4.64	0.14	มากที่สุด	5	4.58	0.22	มากที่สุด	6
สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี	4.74	0.08	มากที่สุด	2	4.63	0.18	มากที่สุด	4
การศึกษา								
สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.70	0.14	มากที่สุด	3	4.65	0.18	มากที่สุด	3
เฉลี่ย	4.68	0.10	มากที่สุด		4.67	0.20	มากที่สุด	
การบริหารงานวิชาการ								
การวัดและประเมินผลพัฒนาการ	4.86	0.07	มากที่สุด	1	4.86	0.16	มากที่สุด	1
การบริหารจัดการหลักสูตร	4.80	0.07	มากที่สุด	5	4.79	0.12	มากที่สุด	4
การบริหารจัดการเรียนรู้	4.84	0.08	มากที่สุด	2	4.80	0.07	มากที่สุด	3
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม	4.84	0.08	มากที่สุด	2	4.75	0.14	มากที่สุด	5
เทคโนโลยีการศึกษา								
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.84	0.08	มากที่สุด	2	4.84	0.07	มากที่สุด	2
เฉลี่ย	4.83	0.07	มากที่สุด	4.81	4.81	0.11	มากที่สุด	

ผลการประเมิน ระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กระบวนการบริหาร PIE Model เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปดังนี้

ด้านผู้ปกครองและชุมชน มีความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (M = 4.70, SD = 0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.79, 4.71, 4.61) ตามลำดับ

ด้านครูผู้สอน มีความเป็นไปได้อันมากที่สุดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.75, SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.75, 4.71$) ตามลำดับ

ด้านงบประมาณ มีความเป็นไปได้อันมากที่สุดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.58, SD = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล และด้านการปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64, 4.60, 4.51$) ตามลำดับ

ด้านผู้บริหาร มีความเป็นไปได้อันมากที่สุดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64, SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.68, 4.71, 4.54$) ตามลำดับ

ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา มีความเป็นไปได้อันมากที่สุดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.74, SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการวางแผน และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.71, 4.71$) ตามลำดับ

ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความเป็นไปได้อันมากที่สุดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70, SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.68, 4.64$) ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีความเป็นไปได้อันมากที่สุดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล มีความเป็นไปได้อันมากที่สุดในระดับมากที่สุด ($M = 4.80, 4.80, 4.80$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีความเป็นไปได้อันมากที่สุดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80, SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, 4.82, 4.71$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ มีความเป็นไปได้อันมากที่สุดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84, SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, 4.86, 4.79$) ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา มีความเป็นไปได้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการ ประเมินผล และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, 4.86, 4.79$) ตามลำดับ

ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ มีความ เป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน และด้านการลงมือปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.67, 4.64$) ตามลำดับ

ผลการประเมิน ระดับความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับ ปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กระบวนการบริหาร PIE Model เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน สรุปดังนี้

ด้านผู้ปกครองและชุมชน มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.71, 4.61$) ตามลำดับ

ด้านครูผู้สอน มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.75$, $SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการ ประเมินผล และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.75, 4.71$) ตามลำดับ

ด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.58$, $SD = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการ ประเมินผล และด้านการปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.64, 4.60, 4.51$) ตามลำดับ

ด้านผู้บริหาร มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.64$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.68, 4.71, 4.54$) ตามลำดับ

ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = 4.74, SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการวางแผน และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.71, 4.71$) ตามลำดับ

ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70, SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.68, 4.64$) ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80, 4.80, 4.80$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80, SD = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, 4.82, 4.71$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84, SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, 4.86, 4.79$) ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84, SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.86, 4.86, 4.79$) ตามลำดับ

ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84, SD = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน และด้านการลงมือปฏิบัติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.79, 4.67, 4.64$) ตามลำดับ (ดังตาราง 35)

ตาราง 35 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสม และการใช้ประโยชน์ (n=5)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	M	SD	ค่าระดับ	M	SD	ค่าระดับ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร						
ผู้ปกครองและชุมชน						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
ครูผู้สอน						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
งบประมาณ						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ผู้บริหาร						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา						
ด้านการวางแผน (P)	4.75	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.78	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

ตาราง 35 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	ค่าระดับ	M	SD	ค่าระดับ
การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย						
การวัดและประเมินผลพัฒนาการ						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
การบริหารจัดการหลักสูตร						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
การบริหารจัดการเรียนรู้						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ						
ด้านการวางแผน (P)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (I)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล (E)	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
รวม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1) สามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของไทยและของญี่ปุ่น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานหลักสูตรปฐมวัย 2) การบริหารจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล พัฒนาการ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา และ 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในทางวิชาการ ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นให้ข้อมูลตรงกัน ในเกือบทุกประเด็น คือ 1) การบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย สำหรับแนวทางการวางแผนในจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการระดับปฐมวัย มีการรวบรวมข้อมูลและกำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของงาน มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการระดับปฐมวัย ผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ และจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำแผนงานวิชาการ มีการศึกษาสภาพปัญหา

ในฝ่ายวิชาการ และรวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายร่วมกัน และจัดทำแผนโดยผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย ประชุมเขียนแผนร่วมกัน การติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย ผู้อำนวยการสถานศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ขั้นตอนการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย ได้แก่ ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ และมีการประชุมสรุปผลงานในรอบเดือน 2) การบริหารจัดการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูทำแผนจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียน สำนวณสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน และสำรวจความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แนวทางในการดำเนินงานการบริหารจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่ จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพ อบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้รู้จักเทคนิค และวิธีการสอนอย่างหลากหลาย กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเวลาเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนด กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเวลาเรียนแต่ละวิชาให้สัมพันธ์กัน ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อัตนระดับปฐมวัย ได้แก่ ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเป็นรายบุคคล แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อัตนระดับปฐมวัย ได้แก่ ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัย วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม สื่อการสอน การประเมินผล มีการนิเทศติดตามผลการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนระดับปฐมวัย 3) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีการจัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยเรื่องแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย และผู้ที่มีหน้าที่สร้างเครื่องมือในการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และรับผิดชอบในงานทะเบียนเด็กปฐมวัย ได้แก่ ครูผู้สอน โดยกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินงานทะเบียนเด็ก ดังนี้ ดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและจัดทำหลักฐานเกี่ยวกับเด็ก และรับรองและบันทึกผลการเรียน นอกจากนี้ แนวปฏิบัติในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัยให้มีความเหมาะสม มีดังนี้ ส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือการวัดผลตามวัตถุประสงค์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้พัฒนาการครบทุกด้าน ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือการประเมินผลพัฒนาการในปีที่ผ่านมา และมีการกำกับ ติดตามการวัดและประเมินพัฒนาการเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 (ไทย) / หลักสูตรมาตรฐานปฐมวัย ปี ค.ศ. 2008 (ญี่ปุ่น) 4) การพัฒนาสื่อ

นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา มีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของครู วางแผนในการผลิต และจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่โรงเรียนจัดหาให้ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้จัดทำเป็นคู่มือเพื่อความสะดวกในการศึกษาวิธีการใช้ สำหรับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน แนวทางในการบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้เพียงพอต่อผู้เรียน กระทำโดย ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง และจัดงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้ออย่างเพียงพอ โรงเรียนมีแนวทางในการส่งเสริมครูให้ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสอนเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และ 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในทางวิชาการเกี่ยวกับ การวางแผนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยมีการมอบหมายให้ผู้ปกครอง นำเสนอตัวแทน หรือผู้นำชุมชนและมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับชุมชน ในด้านมีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ส่วนประเด็นที่แตกต่าง ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย ในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย ของญี่ปุ่น กลุ่มผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย และวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย มีการประชุมสรุปผลงานทุกวัน ประชุมทุกเดือน และประชุมทุกภาคการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา สถานศึกษาระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นไม่เน้นในประเด็นการส่งเสริมและจัดให้มีคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัย

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และรูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2)

2.1 ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ Multiple Regression Analysis (MRA)

ผลวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Multiple Regression Analysis (MRA)) สร้างสมการทำนายความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มี 9 ปัจจัย โดยเรียงลำดับ ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านงบประมาณ 2) ปัจจัยด้านครูผู้สอน 3) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 4) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 5) ปัจจัยด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ 6) ปัจจัยด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 7) ปัจจัยด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา 8) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และ 9) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีอย่างน้อย 5 ตัวแปร

2.2 ผลการตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์ Model Fit โดยการใช้การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) สามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลของค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุ พบว่า โมเดลปัจจัยเชิงเหตุ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผ่านเกณฑ์ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความกลมกลืนของแบบจำลองโครงสร้างสนับสนุนตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 คือ รูปแบบเชิงทฤษฎีของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ

บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 11 ตัวเรียงลำดับ คำนวณน้ำหนักการส่งผลจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ผู้ปกครองและชุมชน 2) ครูผู้สอน 3) งบประมาณ 4) การวัดผลและประเมินผลการเรียน 5) ผู้บริหาร 6) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 7) สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 8) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 9) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การบริหารการจัดการเรียนรู้ 10) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และ 11) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

3. ผลการสร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร(ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2)

3.1 จากผลวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ โดย Multiple Regression Analysis (MRA) และ Model ปัจจัยเชิงสาเหตุ โดยการใช้การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) เมื่อบูรณาการกันได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยสร้างรูปแบบการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยในระยะที่ 2 (ขั้นตอนที่ 1) โดยใช้กระบวนการ PIE คือ P – Plan (การวางแผน), I – Implement (การปฏิบัติ), E – Evaluation (การประเมินผล)

3.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยในระยะที่ 2 (ขั้นตอนที่ 2) ในการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกิจกรรมการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ประเมิน 2 รอบ ดังนี้ รอบที่หนึ่ง ผลประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรอบที่สอง ผลประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น และของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของไทยและของญี่ปุ่น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานหลักสูตรปฐมวัย 2) การบริหารจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล พัฒนาการ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา และ 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในทางวิชาการ จะตรงกันเกือบทุกประเด็น เนื่องจาก หน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยของญี่ปุ่นคือ 2 กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงสุขภาพ สวัสดิการและแรงงาน ส่วนหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยของไทยมี 4 กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่คล้ายคลึงกันคือ การให้เด็กได้รับ ประสบการณ์ที่มีความสุข สนุกสนาน แต่อาจจะแตกต่างกันในระดับความสำคัญ ขึ้นอยู่กับ บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ การบริหารวิชาการปฐมวัยของไทยและของ ญี่ปุ่น มีประเด็นที่แตกต่างกัน ได้แก่

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย การบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาลญี่ปุ่น กลุ่มผู้ปกครองเข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัยด้วย อาจจะเนื่องจาก เป้าหมายของหลักสูตรปฐมวัยของญี่ปุ่น ซึ่งมี 4 ประเด็นคือ 1) พัฒนาพื้นฐาน ในการดำรงชีวิต 2) ประสบการณ์สนุกสนาน 3) ทำงานร่วมกับครอบครัว และ 4) พื้นฐาน การเรียน ส่วนเป้าหมายของหลักสูตรปฐมวัยของไทยได้แก่ มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล จะเห็นได้ว่าเป้าหมายของหลักสูตรปฐมวัยของญี่ปุ่น ในข้อที่ 3 ทำงานร่วมกับครอบครัว เน้นการมีส่วนร่วมกับครอบครัว กลุ่มผู้ปกครองจึงเข้ามา เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัยด้วย การศึกษาในระดับอนุบาลมีความสำคัญมากในแง่ที่จะเป็นการวางรากฐานของบุคลิกภาพ การให้การศึกษาในช่วงนี้ ต้องกระทำควบคู่ไปกับการประสานความร่วมมือกับครอบครัวอย่างใกล้ชิด โรงเรียนอนุบาลมี หน้าที่จะพัฒนาฐานพลังในการดำรงชีวิตของเด็ก เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอนุบาลตามพระราชบัญญัติการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภา

การศึกษาแห่งชาติ (2563) ที่ได้ทำวิจัยเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศ ไทยและประเทศญี่ปุ่น พบว่า บทบาทของพ่อแม่และชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการและใช้อุปกรณ์หรือทรัพยากรในสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ โรงเรียนอนุบาลจะ จัดห้องสำหรับผู้ปกครองได้มาพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ปกครองสามารถเข้าไปนั่งในห้องเรียนเพื่อดูการเรียนการสอน สังเกตพัฒนาการของเด็ก ในห้องเรียน และวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย สถานศึกษาระดับ ปฐมวัยของญี่ปุ่น มีการประชุมสรุปผลงานทุกวัน ทุกเดือน และทุกภาคการศึกษา ซึ่งก็ สอดคล้องกับผลวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ (2563) ดังกล่าว พบว่า เด็กจะได้รับการประเมินเป็นรายบุคคลผ่านการจดบันทึก การสังเกตของครูในแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์ เพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และมีบันทึกที่เป็น การแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็กจากพ่อแม่และครู ครูอนุบาลจะจดบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ รับผิดชอบ วางแผนและเตรียมการสอน การดูแลเด็ก และเมื่อสิ้นสุด จะมีการประชุมและสรุป วิธีสอนและดูแลเด็ก มีการประชุมครูเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในการพัฒนาเด็กทุกสัปดาห์ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหมวดปฐมวัยจะให้คำแนะนำแก่ครู มีการสังเกต อภิปราย บันทึกวิดีโอ เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับการดูแลเด็ก

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับสถานศึกษา ระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น จะไม่เน้นในประเด็นการส่งเสริมและจัดให้มีคอมพิวเตอร์สำหรับเด็ก ปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลญี่ปุ่นไม่จัดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำหรับเด็กเล่น เนื่องจาก โรงเรียนมีสื่อ อุปกรณ์ ของเล่น ทั้งในและนอกห้องเรียนซึ่งมีความหลากหลายและเพียงพอ กับ เด็ก มีของเล่นช่วยกระตุ้นการเคลื่อนไหว การทำงานของกล้ามเนื้อต่าง ๆ ในร่างกาย ครูใช้เวลา เด็กในการเล่นอย่างอิสระและเล่นอย่างมีเป้าหมาย มีกิจกรรมศิลปะ ดนตรี สอดคล้องกับ หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอรี คือเด็กได้มีโอกาสศึกษาด้วย ตนเองอย่างอิสระจากสิ่งแวดล้อมที่จัดให้อย่างมีจุดมุ่งหมาย วัสดุอุปกรณ์ทุกอย่างมีขนาด เหมาะกับวัยของเด็กและเป็นสิ่งที่เด็กต้องการศึกษา เมื่อเด็กทำงาน เด็กจะสงบ มีสมาธิ มีความรับผิดชอบในการที่จะทำงานให้สำเร็จ สามารถคิดแก้ปัญหาและแก้ไขข้อบกพร่อง ในการทำงานได้ด้วยตนเอง (จีระพันธ์ พูลพัฒน์, 2558, หน้า 1) และแนวคิดการสอนตาม แนวคิดวอลดอร์ฟ ที่เชื่อว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการเลียนแบบ ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี กับเด็ก จุดมุ่งหมายของวอลดอร์ฟ คือ ช่วยให้มีมนุษย์บรรลุ ศักยภาพสูงสุดที่ตนมี พัฒนามนุษย์ ให้เป็นมนุษย์ที่ดี มีสังคมที่สมบูรณ์ โดยเน้นในเรื่องจิตวิญญาณความรู้สึก เน้นการสร้างเจตคติ ในตัวเด็ก เน้นสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทำจากธรรมชาติ (สุวิมล สุขบรรเทิง, ม.ป.ป., ออนไลน์)

และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ (วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, 2559, อ้างถึงใน เชิญตะวัน สุวรรณพานิช, ม.ป.ป., ออนไลน์) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่าหลักสูตรของอนุบาลญี่ปุ่นยังไม่เน้นวิชาการหนัก ๆ แต่เน้นความสำคัญที่จินตนาการและการเล่น ของเล่นในชั้นเรียนก็เน้นให้เด็กเล่นแต่ชิ้นที่เรียบง่ายและกระตุ้นให้เกิดจินตนาการ การที่พยายามให้เด็กอ่านหนังสือให้ได้ จำให้ได้เพื่อสอบเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ได้ นักวิชาการมองว่าเป็นการปิดกั้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ในประเทศญี่ปุ่น เด็กเมื่อจบชั้นอนุบาล สามารถที่จะต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลับบ้านได้โดยไม่ต้องสอบ

2. ผลการตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์ Model Fit โดยการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis)

ผลการตรวจสอบรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุทั้ง 11 ตัวแปร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยผ่านเกณฑ์ค่าสถิติ ที่ใช้ในการตรวจสอบความกลมกลืนของแบบจำลองสมการโครงสร้างตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาปัจจัยเชิงสาเหตุทั้ง 11 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักในการส่งผลสูงอันดับแรก คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน อันดับสอง คือด้านครูผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยนี้ มีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย

ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน พบว่ามีค่าน้ำหนักในการส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สูงอันดับแรก เนื่องจากว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน และเพื่อช่วยบุตรหลานศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) กล่าวถึง บทบาทของพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู ต่อเด็กในช่วงอายุ 3-6 ปี ดังนี้ 1) ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาสองระดับ 2) จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก 3) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลาน ให้ความรักความเอาใจใส่ ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด 4) จัดเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน 5) ร่วมมือกับผู้สอนและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวบุตรหลาน เพื่อช่วยให้บุตรหลานของตนปรับตัวได้ดีขึ้น

ทั้งนี้ ในส่วนของชุมชนก็มีบทบาทในการสนับสนุนการศึกษาในระดับปฐมวัย ดังนี้
 1) สนับสนุนทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 2) มีส่วนร่วมจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ตามศักยภาพและความพร้อม 3) ติดตามและดูแล ป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหาต่าง ๆ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

หลักสูตรปฐมวัยควรมุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างครบถ้วน ควรเพิ่มเติมการเปิดการอบรมเพื่อฝึกพัฒนาผู้ปกครองเพิ่มเติมในเรื่องพัฒนาบุตรหลาน ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็ก เนื่องจากพบว่าเด็กบางส่วนขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ทำให้เด็กไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาทักษะอย่างเหมาะสม

ปัจจัยด้านครูผู้สอนมีค่าน้ำหนักในการส่งผลสูง ทั้งนี้เนื่องจากครูมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการสอน การวิจัย การให้บริการแก่ชุมชนและเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนการสอน ผลการเรียนการสอนจะดีมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ขึ้นกับผู้สอนเป็นสำคัญส่วนใหญ่ครูจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนและผู้ปกครองเป็นอย่างดี อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนปฐมวัยต่างตระหนักดีว่าการจัดการศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน

เด็กปฐมวัยต้องการการอบรมเลี้ยงดูและต้องการการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยจะผ่านการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว การอบรมปลูกฝังรวมไปถึงการสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กปฐมวัยได้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพในช่วงอายุนี้อาจเป็นรากฐานที่ดีสำหรับการเติบโตต่อไปในอนาคต โดยจะต้องมีครูปฐมวัย เป็นผู้เกี่ยวข้อง ดูแล และส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้พัฒนาไปตามเป้าหมายอย่างที่ดีควรจะเป็นคุณครูปฐมวัย ถือได้ว่ามีบทบาทหรือเรียกได้ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในทุก ๆ ด้าน เพราะจะต้องคอยหล่อหลอม ชัดเกลา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กออกจากพ่อแม่และผู้ปกครอง บุคลิกภาพ พฤติกรรม การปฏิบัติต่าง ๆ ของคุณครูปฐมวัยจะเป็นต้นแบบการเรียนรู้ที่ดีของเด็กซึ่งมาจากสภาพแวดล้อมเด็กที่แตกต่างกัน (รัฐกุล, 2563, สืบออนไลน์)

เป็นหน้าที่สำคัญของครูปฐมวัยที่จะต้องเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี เพื่อที่สามารถจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กแต่ละคน อันจะทำให้พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นไปตามเป้าหมายและตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้

การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย สำคัญมาก ควรจัดครูที่รักเด็ก ๆ มีความอดทน มีจิตเมตตาและมีจิตวิทยาสูง ควรเป็นครูที่จบเอกปฐมวัย จะพัฒนานักเรียนทุกคนได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อเป็นพื้นฐานแข็งแรงแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป

บทบาทหน้าที่ของครูปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอายุ 3-6 ปี ได้แก่ 1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม อย่างสมดุลและต่อเนื่อง 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก 4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัด ประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาอย่างเด็กอย่างต่อเนื่อง 5) ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 41) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรขา ศรีวิชัย (2554) เรื่องรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดนนทบุรี จากแบบสอบถาม ครู และ บุคลากรทางการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้าที่มีความคิดเห็นอยู่ระดับสูงสุด คือ ผู้เรียน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร และ ครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของศตพร ทับชนะ, จรัส อติวิทยากรณ์, และรุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ (2556) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง ที่พบว่า ปัจจัยด้านครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกวิท โกเสนตอ, จินตนา จันทร์เจริญ, และคำนึ่ง ทองเกตู (2557) เรื่อง ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนตามแนวชายแดนไทย-พม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านชุมชน และงบประมาณ ตามลำดับ

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากผลวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ (โดย MRA) และ Model ปัจจัยเชิงสาเหตุ เมื่อบูรณาการกันได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยสร้างรูปแบบการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยใน

ระยะที่ 2 (ขั้นตอนที่ 1) ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 2 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการมี 6 องค์ประกอบย่อย และปัจจัยการบริหารงานวิชาการ มี 5 องค์ประกอบย่อย ซึ่งขับเคลื่อนด้วยองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร PIE ด้านการวางแผน (P-Plan) ด้านการปฏิบัติ (I-Implement) และด้านการประเมินผล (E-Evaluation)

ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกิจกรรมการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ทำการพัฒนารูปแบบโดยศึกษาจากวรรณกรรมและงานวิจัยการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการปฐมวัย และได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสร้างและพัฒนา รูปแบบ จึงสรุปได้ว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกิจกรรมการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยโดยผู้เชี่ยวชาญ ผ่านตามเกณฑ์ คือมาก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทดสอบรูปแบบตามการทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนดการประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง 2) มาตรฐานด้านความประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในดานกฎหมายและศีลธรรมจรรยา 4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง (สุวิมล ว่องวานิช, 2549 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2553, หน้า 10) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการตรวจสอบรูปแบบซ้ำอีกครั้งโดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านตามเกณฑ์ คือมาก จึงสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ผ่านเกณฑ์ตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรณิอร อินทราเวช (2560) ได้ทำวิจัย

เรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษาโดยแต่ละด้านแบ่งเป็นขั้นตอน ตามหลัก PIE MODEL มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ผลเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครกับและของญี่ปุ่น พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย การบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาลญี่ปุ่น กลุ่มผู้ปกครองเข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัยด้วย และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีค่าสูงอันดับแรก คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของไทย ในประเด็น ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย ควรมีการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยให้กลุ่มผู้ปกครองเข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย และการติดตามประเมินผลการจัดประสบการณ์ และประเมินผลพัฒนาการของเด็ก

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง สามารถนำตัวแปรปัจจัยจากผลการวิจัย ที่มีลักษณะปฏิบัติน้อย ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำไปพัฒนาให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยเป็นไปอย่างสมบูรณ์ ตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
2. ควรทำการศึกษาวิจัย และพัฒนาต่อยอดโดยพัฒนารูปแบบทำคู่มือการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ในโรงเรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2555). **การบริหารวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพรสซีสเท็ม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **รายงานการศึกษาไทย 2561 (Education in Thailand)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤตธัตถุณณ์ ตู๋หมาด. (2560). **การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย**. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2561, จาก <https://www.pre-school102.blogspot.com/2017/02/lesson-6-pre-school-administration-2560.html>
- การศึกษาปฐมวัยกับศึกษานิเทศน์ปฐมวัย. (2560). **การจัดการศึกษาปฐมวัยในสังกัดกรุงเทพมหานคร**. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2563 จาก <https://www.facebook.com/1901228863442471/posts/>
- เกลิณี ชิวปรีชา และชญาพิมพ์ อุสาโห. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล. **วารสารครุศาสตร์**, 41(3).
- โกวิท โกลเสนตอ, จินตนา จันทรเจริญ และคำนึ่ง ทองเกตู. (2557). ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนตามแนวชายแดน ไทย-พม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**, 2(2), 24-33.
- ชนิษฐา บุนนาค. (2561). **การจัดการเรียนการสอนแบบ มอนเตสซอรี สำหรับเด็กปฐมวัย ตอนที่ 1**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://www.youngciety.com/article/journal/montessori-1.html>
- ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ และกิริติ คุวสานนท์. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. **OJED An online Journal of Education**, 13(2).
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2549). **รายงานการวิจัยการได้รับสิทธิการศึกษาขั้นพื้นฐานจากรัฐ**. กรุงเทพฯ: รวบรวมจากการพิมพ์.
- จรัส อติวิทยากรณ์. (2556). **หลักการและทฤษฎีการบริหารทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: เทมการพิมพ์.
- จันทร์นภาเพ็ญ ทินราช. (2560). **การยกระดับมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแวง อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น**. ดุษฎีนิพนธ์ ศษ.ด., มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊ค พอยท์.
- จิราพร ทิพย์มณี และคณะ. (2560). **โครงสร้างขององค์กรและการจัดระบบบริหารงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การจัดการและบริหารสถานศึกษาปฐมวัย**. สืบค้นเมื่อ 31 ธันวาคม 2560, จาก <http://ec.reru.ac.th/Course/Reflect/19pdf>
- จิระพันธ์ พูลพัฒน์. (2558). **การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยสิทธิ์ ตั้งธงทองกุล. (2558). **การศึกษาที่จัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย**. นครปฐม, มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ชีรวัดณ์ นิจนตร. (2560). **การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี**, 4(2).
- เชิญตะวัน สุวรรณพานิช. (ม.ป.ป.). **ญี่ปุ่น-สอนเด็กให้มีคุณภาพต้องเริ่มตั้งแต่-“อนุบาล”**. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2563 จาก <https://th.theasianparent.com/ญี่ปุ่น-สอนเด็กให้มีคุณภาพต้องเริ่มตั้งแต่-“อนุบาล”>
- ดรุณี ไธเปียม. (2558). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างมหานครน่าอยู่อย่างยั่งยืน**. ดุษฎีนิพนธ์ ค.ต., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ทิตนา แชมมณี. (2560). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ** (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). **การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร**, 2(1). 68-74.
- นฤมล เนียมหอม, กันตวรรณ มีสมสาร และราตรี ทองสวัสดิ์. (2561). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาปฐมวัย ในประมวลสาระชุดวิชาการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย** (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2561). **นโยบายจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย**. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2561, จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=51448&Key=news_act
- บุญชม ศรีสะอาด. (ม.ป.ป.). **การวิจัยโดยใช้รูปแบบ**. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2561, จาก <http://www.watpon.com/boonchom/development.pdf>
- บุญเชิด ชำนิศาสตร์. (2556). **การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษา ปฐมวัยของสถานศึกษาเพชรบุรี**. ดุษฎีนิพนธ์ ป.ร.ด., มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พรธนิอร อินทราเวช. (2560). **แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร

- การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน. (2559). **การศึกษาไทย 4.0: ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรวี วี เทพพิทักษ์. (2555). **ระบบการศึกษาในประเทศไทย**. สืบค้นเมื่อ 31 ธันวาคม 2560, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/202442>
- ภารดี อนันต์นาวี. (2551). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มนตรี.
- ภาวิณี โสมานะสิน. (2558). **การศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2560). **ใส่ใจการศึกษา “ปฐมวัย”**. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2561, จาก <https://www.chula.ac.th/cuinside/2335/>
- รัฐกุล. (2563). **หน้าที่ของคุณครูปฐมวัย...บทบาทที่ยิ่งใหญ่ เป็นมากกว่าอาชีพ**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://www.rathakun.com/teacher-action/>
- รัตนะ บัวสนธ์. (2554). **การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครสวรรค์: หจก.ริมปิงการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- เรขา ศรีวิชัย. (2554). **รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ในจังหวัดนนทบุรี**. ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญาตรี, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.
- วรินทร์ วุรงค์. (2559). **การศึกษาปฐมวัยของญี่ปุ่น**. วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา, 6(2).
- วัฒนา ปุญญฤทธิ์ และอารมณ สุวรรณपाल. (2555). **แนวการศึกษาชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 1-7**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัฒนา มัคคสมัน และอมรชัย ตันติเมธ. (2561). **หลักการและกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย ในประมวลสาระชุดวิชา การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย** (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). **การวิจัยพัฒนารูปแบบ**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(4).
- ศตพร ทัษณะ, จรัส อติวิทยาภรณ์ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2556). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพัทลุง**. บทความวิจัยเสนอในการประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 วันที่ 10 พฤษภาคม 2556.
- ศศิพันธ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ. (2561). **เอกสารประกอบการเรียนการศึกษาปฐมวัย** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิคไซท์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ลัมมา รณินธ์. (2556). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2554). **แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร การบริหารวิชาการ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2558). **คู่มือปฏิบัติงานฝ่ายการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2564). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.** กรุงเทพฯ: ฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร.

สำนักการศึกษา. (2564). **รายงานสถิติการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปการศึกษา 2564.** สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564 จาก <https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000116/PTay/EbookStat64.pdf>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **รายงานการวิจัย เรื่องการกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **รายงานผลการศึกษากการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ.** กรุงเทพฯ: 21 เซนจูรี จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564–2569)** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560–2563) (ฉบับปรับปรุง).** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579.** กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). **รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทยและต่างประเทศกรณีศึกษาประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2558). **เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัย พบปรากฏการณ์เร่งเรียนตั้งแต่วัยอนุบาล.** สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2562, จาก <http://www.qlf.or.th/Home/Contents/1009#.VRlihp8uz7c.facebook>

สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2563). **แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2564.** สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2563, จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFCENTER9/DRAWER019/GENERAL/DATA0001/00001450.PDF>

สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2563). **แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ.**

2563. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562, จาก
<http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000130/planing/BMAPLAN/BMAplan63.pdf>
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล: School Management in Digital Era**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุณี บุญพิทักษ์. (2557). **วิจัยชั้นเรียนปฐมวัย หลักปฏิบัติจากประสบการณ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- สุทธิชัย ปัญญาโรจน์. (2562). จงพัฒนาตนเองและการตลาดด้วยมิติ “การจัดการ PDCA”.
วารสาร TPA NEWS, 23(274).
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). **การบริหารการศึกษา: หลักการและทฤษฎี** (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุภมาส อังคุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2557). **สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL**. พิมพ์ครั้งที่ 4 (ฉบับปรับปรุง) กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุภาพร กำภู ณ อยุธยา และสืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2561). การพัฒนากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนภัทราวดี หัวหินและการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 13(3).
- สุริยา ซ่องเสนาะ. (2558). **การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2562, จาก
http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/more_news.php.?offset=3402&cid=3362&filename=index
- สุริยา ซ่องเสนาะ. (2561). **การจัดการศึกษาปฐมวัยประเทศไทยปี**. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2562, จาก
http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2561/Nov2561-3.pdf
- Collins, H. (2006). **Collins English Dictionary** (Vol. 9). UK: Harper Collins Publishers.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Testing**. (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill.
- March and Simon. (1958). **Organizations**. Illinois: University of Illinois at Urbana-Champaign's Academy for Entrepreneurial Leadership Historical Research Reference in Entrepreneurship.
- Mashraky Mustary. (2018). **Comparative Analysis of Educational Systems in Japan and Bangladesh**. Education in Modern Society BCES Conference Book. Retrieved January 20, 2019, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED586140.pdf>.
- MEXT. (2006). **Japan's Education at a Glance 2006**. Retrieved March 12, 2020, from <https://www.mext.go.jp/en/publication/statistics/title04/detail04/1373658.htm>
- MEXT. (2009). **Course of study for Kindergarden**. Retrieved March 1, 2017, from <https://www.mext.go.jp/en/policy/education/elsec/title02/detial02/1373859.htm>

Miskel, C. G. (2008). **Educational Administration: Theory, Research and Practice** (Vol. 6). New York: McGraw–Hill.

Newby et al. (2000). **Educational Technology for Teaching and Learning** (Vol. 2). New Jersey: Prentice–Hall.

Tomoyoshi Yokomatsu. (2019). **Developing a Procedure for Cooperation between a Researcher and Kindergarten Staff to Carry Out the Plan–Do–Check–Act Cycle in Standard Curriculum Management**. Okayamadaigaku daigakuin kyouikukenkkyuka kenkyushuuroku. Retrieved January 20, 2019, from <https://www.ousar.lib.okayama-u.ac.jp./files/public/5/56925/>.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก เอกสารรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO HUMAN ETHICS COMMITTEE

19 หมู่ 2 ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000 เบอร์โทรศัพท์ 05446 6666

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากลได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

- ชื่อโครงการ : รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
: The Model of Academic Administration of Early Childhood Education under Bangkok Metropolitan Administration
- เลขที่โครงการวิจัย : UP-HEC 2.2/055/65
- ผู้วิจัยหลัก : นางสาวชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ
สังกัดหน่วยงาน : วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
- ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล
สังกัดหน่วยงาน : วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
- วิธีทบทวน : แบบเร่งรัด (Expedited)
- รายงานความก้าวหน้า : ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี หรือส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ หากดำเนินโครงการเสร็จสิ้นก่อน 1 ปี

ลงนาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ เสมอเชื้อ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วันที่รับรอง : 20 ตุลาคม 2565

วันหมดอายุ : 20 ตุลาคม 2566

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

นักวิจัยทุกท่านที่ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
2. ใช้เอกสารแนะนำอาสาสมัคร ใบยินยอม (และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัยหรือใบโฆษณาถ้ามี) แบบสัณฐาน และหรือแบบสอบถาม เฉพาะที่มีตราประทับของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เท่านั้น
3. รายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมวิจัยใดๆ ต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา ภายในระยะเวลาที่กำหนด ในวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs)
4. ส่งรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ตามเวลาที่กำหนดหรือเมื่อได้รับการร้องขอ
5. การรับรองโครงการวิจัยของคณะกรรมการฯ มีกำหนด 1 ปี หลังจากวันที่คณะกรรมการมีมติให้การรับรอง ถ้าโครงการวิจัยยังไม่สิ้นสุด หรือดำเนินการไม่ทันตามกำหนด ผู้วิจัยสามารถเสนอขอยกการรับรองโครงการวิจัยต่อไปได้ ตามแบบเสนอขอต่ออายุการรับรองโครงการที่ได้กำหนดไว้ก่อนอย่างน้อย 1 เดือน ก่อนวันหมดอายุตามที่กำหนดไว้ในหนังสือรับรอง
6. หากการวิจัยเสร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยต้องแจ้งปิดโครงการตามแบบฟอร์มของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

*รายชื่อของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ชื่อและตำแหน่ง) ที่เข้าร่วมประชุม ณ วันที่พิจารณารับรองโครงการวิจัย (หากร้องขอล่วงหน้า)

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
งานรับเข้า
เลขรับที่ 0966 วันที่ 30 พ.ย. 65
เวลา 09.07 น. เจ้าหน้าที่ ก

ที่ กท ๐๘๐๕/๓๑๕๑๑

สำนักงานการศึกษา
๘๖๔ ถนนลาดหญ้า กทม. ๑๐๖๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
เรียน คณบดีวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
อ้างถึง หนังสือวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ อว ๗๓๒๗/๐๓๐๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕
สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศสำนักงานการศึกษา ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการขอข้อมูลเพื่อการวิจัย
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตามหนังสือที่อ้างถึง วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ขออนุญาตให้นางสาวชฎาภรณ์
จันทร์ประเสริฐ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เข้าเก็บข้อมูลวิจัยเรื่อง “รูปแบบ
การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นข้อมูลประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์ โดยจะใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานการศึกษา มีความยินดีให้การสนับสนุนการวิจัยด้านการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
ระดับปฐมวัย โดยขอให้ดำเนินการตามประกาศสำนักงานการศึกษา ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการขอ
ข้อมูลเพื่อการวิจัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล
โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

น.อ.ก.

(นางสาวน้ำฝน อยุศิริ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา

โทร. ๐ ๒๔๓๗ ๖๖๓๑ - ๕ ต่อ ๓๔๗๘

โทรสาร ๐ ๒๔๓๗ ๒๗๐๒

THAILAND ประเทศไทย
3839149 4 71 10604 - 10330
25/11/2022 10:42:00
POSTAGE 0.048 kg
E ED222120102TH

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักการศึกษา (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา โทร./โทรสาร ๐ ๒๔๓๗ ๒๗๐๒ หรือโทร. ๓๔๗๘)

ที่ กท ๐๘๐๕/ค๒๒๖ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขต

ด้วยวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา มีหนังสือที่ อว ๗๓๒๗/๐๓๐๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” ของนางสาวชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยจะเก็บข้อมูลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ๑) ผู้บริหารสถานศึกษา ๒) ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ๓) ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล ๑ และ ๔) ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล ๒ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ

สำนักการศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยนี้จะทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการและการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงเห็นควรให้การสนับสนุนข้อมูลประกอบการทำวิจัย โดยขอให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๑๖๔ ๐๐๖๙

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

น.อ.

(นางสาวน้ำฝน อยู่ดี)

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักการศึกษา

ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองเครื่องมือ และรายชื่อโรงเรียนที่เก็บข้อมูล

รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองเครื่องมือ (7 โรงเรียน)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เขต
1	วัดพระยาสุเรนทร์ (บุญมีอนุกุล)	คลองสามวา
2	วัดประชาราษฎร์บพิธ	ดุสิต
3	วัดบึงทองหลาง (พิทักษ์วิทยาคาร)	บางกะปิ
4	แกมทองอุปถัมภ์	ประเวศ
5	วัดตะกล้า	ประเวศ
6	สวัสดีวิทยา	วัฒนา
7	วัดทรัพย์สโมสร	หนองจอก

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง (150 โรงเรียน)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เขต
1	วัดสะพาน	คลองเตย
2	วัดสุทธาราม	คลองสาน
3	วัดพิชัยญาติ	คลองสาน
4	วัดเศวตฉัตร	คลองสาน
5	บางชัน (ปल्लीวิทยานุสรณ์)	คลองสามวา
6	สุเหร่าสามวา (ชุมชน เวทย์สถิตย์อุทิศ)	คลองสามวา
7	สุเหร่าคลองสี	คลองสามวา
8	คันทนายาว(ธารินเจริญสงเคราะห์)	คันทนายาว
9	เสนานิคม	จตุจักร
10	รัตนโกสินทร์สมโภช (ราชทัณฑ์อุปถัมภ์)	จตุจักร
11	บ้านลาดพร้าว (สาคร-สุน พานิชเฮง)	จตุจักร
12	วัดเทวสุนทร	จตุจักร
13	วัดไทร (ถาวรพรหมานุกูล)	จอมทอง
14	วัดนางนอง (พิพัฒน์)	จอมทอง
15	วัดบางขุนเทียนนอก	จอมทอง
16	วัดโพธิ์ทอง	จอมทอง
17	วัดสี่ลูก	จอมทอง
18	วัดมงคลวราราม (สมพรพสกสรรค์)	จอมทอง

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เขต
19	วัดบางประทุนนอก	จอมทอง
20	บำรุงรวิวรรณวิทยา	ดอนเมือง
21	เปรมประชา (สายหยุด-เกษม สงเคราะห์)	ดอนเมือง
22	วิชูทิศ	ดินแดง
23	วัดจันทรสโมสร	ดุสิต
24	สุโขทัย	ดุสิต
25	ฉิมพลี	ตลิ่งชัน
26	วัดพิบูล	ตลิ่งชัน
27	วัดมะกอก (วิสุทธิวิทยาคาร)	ตลิ่งชัน
28	วัดช่างเหล็ก	ตลิ่งชัน
29	คลองทวีวัฒนา (ทองนวมอนุสรณ์)	ทวีวัฒนา
30	คลองตันไทร (สุขลอมอุทิศ)	ทวีวัฒนา
31	คลองมหาสวัสดิ์	ทวีวัฒนา
32	นาหลวง	ทุ่งครุ
33	วัดทุ่งครุ (พึงสายอนุสรณ์)	ทุ่งครุ
34	สามัคคีบำรุง	ทุ่งครุ
35	คลองรางจาก	ทุ่งครุ
36	วัดบางสะแกใน	ธนบุรี
37	วัดขุนจันทร์	ธนบุรี
38	วัดประยูรวงศ์	ธนบุรี
39	วัดใหม่ยายนุ้ย	ธนบุรี
40	วัดดงมูลเหล็ก	บางกอกน้อย
41	วัดยางสุทธาราม	บางกอกน้อย
42	วัดปฐมบุตรอิศราราม	บางกอกน้อย
43	วัดพระยาทำ	บางกอกน้อย
44	วัดศรีสุทธาราม	บางกอกน้อย
45	วัดเจ้าอาวม	บางกอกน้อย
46	วัดบางขุนนนท์	บางกอกน้อย
47	วัดโพธิ์เรียง	บางกอกน้อย
48	วัดวิเศษการ	บางกอกน้อย
49	วัดสุวรรณคีรี	บางกอกน้อย
50	วัดสุวรรณาราม	บางกอกน้อย
51	วัดนาคกลาง	บางกอกใหญ่

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เขต
52	บ้านบางกะปิ	บางกะปิ
53	สุเหร่าวังใหญ่	บางกะปิ
54	สุเหร่าวังใหญ่	บางกะปิ
55	บางขุนเทียนศึกษา	บางขุนเทียน
56	วัดท่าข้าม	บางขุนเทียน
57	วัดสะแกงาม	บางขุนเทียน
58	วัดเสม็ดคำ	บางขุนเทียน
59	วัดกก	บางขุนเทียน
60	วัดกำแพง	บางขุนเทียน
61	แก้วข้าทັບอุปัถุม์	บางขุนเทียน
62	วัดไตรรัตนาราม (ชินชูใจราษฎร์อุทิศ)	บางเขน
63	วัดไฟเงินโชตนาราม	บางคอแหลม
64	วัดบางโคล่นอก	บางคอแหลม
65	วัดจันทร์นอก	บางคอแหลม
66	วัดจันทร์ใน	บางคอแหลม
67	วัดม่วง	บางแค
68	หมู่บ้านเศรษฐกิจ	บางแค
69	วัดพรหมสุวรรณสามัคคี	บางแค
70	บางแคเหนือ	บางแค
71	วัดบุญประดิษฐ์	บางแค
72	วัดมัสฌินติการาม	บางซื่อ
73	วัดเลียบราษฎร์บำรุง	บางซื่อ
74	ศรีเยี่ยมอนุสรณ์	บางนา
75	รุ่งเรืองอุปัถุม์	บางนา
76	บ้านนายเหรียญ	บางบอน
77	พรหมราษฎร์รังสรรค์	บางบอน
78	บางยี่ขันวิทยาคม	บางพลัด
79	วัดเปาโรหิตย์	บางพลัด
80	วัดสามัคคีสุทธาวาส	บางพลัด
81	วัดแก้วแจ่มฟ้า	บางรัก
82	วัดสวนพลู	บางรัก
83	พิชัยพัฒนา	ปทุม
84	วัดบางเตย	ปทุม

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เขต
85	ปลุกจิต	ปทุมวัน
86	สวนลุมพินี	ปทุมวัน
87	วัดกระทุ่มเสือปลา	ประเวศ
88	คลองปักหลัก	ประเวศ
89	สุวิทย์เสรีอนุสรณ์	ประเวศ
90	สุहरาจรเชชบ (กลางกรุงอุปถัมภ์)	ประเวศ
91	สุहरาทางควาย	ประเวศ
92	คชเพ็ชฌอนุสรณ์	ประเวศ
93	สุहरาบึงหนองบอน	ประเวศ
94	วัดคณิกาผล	ป้อมปราบศัตรูพ่าย
95	วัดศิลาทุการาม	ป้อมปราบศัตรูพ่าย
96	วัดพระเชตุพน	พระนคร
97	วัดมหาธาตุ	พระนคร
98	วัดใหม่อมตรส	พระนคร
99	วัดอินทรวิหาร	พระนคร
100	วัดชัยนิมพลี	ภาษีเจริญ
101	วัดตะลอม	ภาษีเจริญ
102	วัดนิมมานรดี	ภาษีเจริญ
103	วัดวิจิตรการนิมิตร	ภาษีเจริญ
104	วัดทองสัมฤทธิ์	มีนบุรี
105	บ้านเกาะ	มีนบุรี
106	วัดใหม่ลำนงแขวก	มีนบุรี
107	คลองสองต้นนุ่น	มีนบุรี
108	บึงขวาง (มหาดไทยอุปถัมภ์)	มีนบุรี
109	วังเล็กวิทยานุสรณ์	มีนบุรี
110	สุहरาบางชัน	มีนบุรี
111	มีนบุรี	มีนบุรี
112	วัดของนนทรี	ยานนาวา
113	วัดดอกไม้	ยานนาวา
114	วัดศิลาทุการาม	ราชเทวี
115	วัดพระยายัง	ราชเทวี
116	วัดแจ้งรอน	ราษฎร์บูรณะ
117	วัดราชโกษา	ลาดกระบัง

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	เขต
118	วิจิตรวิทยา	วัฒนา
119	สุเทรียบานคอน	วัฒนา
120	นาคนาวาอุปถัมภ์	สวนหลวง
121	วัดปากบ่อ	สวนหลวง
122	คลองก้านตัน (มีสุวรรณอนุสรณ์)	สวนหลวง
123	วัดใต้ (ราษฎร์นिरมิต)	สวนหลวง
124	สุเทราชีรช (ราษฎร์สามัคคี)	สะพานสูง
125	สุเทราลาดบัวขาว	สะพานสูง
126	สุเทราทับช้างคลองบน	สะพานสูง
127	วัดปทุมคงคา	สัมพันธวงศ์
128	วัดเกาะสุวรรณาราม	สายไหม
129	วัดราษฎร์นิยมธรรม (พิบูลสงคราม)	สายไหม
130	วัดหนองใหญ่	สายไหม
131	ประชาชนกุล (ข้าสนิทอนุเคราะห์)	สายไหม
132	พรพระรวงประสิทธิ์	สายไหม
133	ออเงิน (ออเงิน-เหม อนุสรณ์)	สายไหม
134	บ้านขุนประเทศ	หนองแขม
135	มนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์	หนองแขม
136	สังฆประชาชนุสรณ์	หนองจอก
137	วัดสามงาม	หนองจอก
138	หนองจอกพิทยานุสรณ์	หนองจอก
139	สุเทราศาลาแดง	หนองจอก
140	วัดแสนเกษม	หนองจอก
141	วัดใหม่กระทุ่มลม	หนองจอก
142	สุเทราคลองสิบ	หนองจอก
143	สุเทรานาตบ	หนองจอก
144	สุเทราสนามกลางลำ	หนองจอก
145	สุเทราใหม่	หนองจอก
146	อิสลามลำไทร	หนองจอก
147	การเคหะทาทราย	หลักสี่
148	เคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1	หลักสี่
149	ทุ่งสองห้อง (คุปตัยเจียรอุทิศ)	หลักสี่
150	เคหะทุ่งสองห้องวิทยา 2	หลักสี่

ภาคผนวก ง รายนามผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) 5 คน

- 1.1 ดร.ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนวัดบึงทองหลาง (พิทักษ์วิทยาการ) กรุงเทพมหานคร
- 1.2 ดร.มะลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ ตำแหน่ง คณบดี
วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี 12000
- 1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เฉลิมวงศาเวช ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี
- 1.4 อาจารย์ ดร.ธนวรรณ รักษาพงษ์พานิช ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- 1.5 อาจารย์ ดร.สิริพร บุญพา ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการ
โรงเรียนวัดพระยาสุเรนทร์ (บุญมีอนุกุล) กรุงเทพมหานคร

2. รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินร่างรูปแบบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (รอบที่ 1)

- 2.1 ดร.ทรงพร พนมวัน ณ อยุธยา ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและ
การสอนระดับการศึกษาปฐมวัย สพฐ. และผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาสังคม
การพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย 4 กระทรวงหลัก จ.สมุทรสงคราม
- 2.2 ดร. ยุภาวรรณ โมรัฐเถียร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนสวัสดิศึกษา กรุงเทพมหานคร
- 2.3 อาจารย์ ดร.นภาเดช บุญเชิดชู ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- 2.4 รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรา พุ่มพชาติ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

- 2.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐดาว พิศาลพงศ์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
จังหวัดนครปฐม
- 2.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู ตำแหน่ง อาจารย์
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา)
จังหวัดนครปฐม
- 2.7 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ไสยวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ผู้รับผิดชอบ
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

3. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของ สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (รอบที่ 2)

- 3.1 ดร.อริคุณ สนิธนาปัญญา ตำแหน่ง คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
- 3.2 นายปิยวัฒน์ สายแสง ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขต
บางคอแหลม กรุงเทพมหานคร
- 3.3 นางปิยะธิดา เกตุสุวรรณ ตำแหน่ง คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
- 3.4 ดร.วิภา ทองหง่า ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดตระกัลป์
เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
- 3.5 ดร.ศิริพร สลิวังค์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนแก่นทองอุปถัมภ์
เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก จ ผลทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถาม เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ชุดที่ 1

1. ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) ด้านผู้ปกครองและชุมชนชุมชน 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านผู้บริหาร 5) ด้านงบประมาณ และ 6) ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีการศึกษา

ตาราง 36 แสดง Scale: All variables

Case Processing Summary			
		N (จำนวน)	%
Cases	Valid (ใช้ข้อมูลทั้งหมด)	30	100.0
	(จำนวนผู้ตอบ)		
	Excluded (ไม่มีข้อมูลสูญหาย)	0	.0
	Total	30	100.0

หมายเหตุ: a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ตาราง 37 แสดง Reliability statistics

Cronbach's Alpha (ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม)	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items (จำนวนข้อคำถาม)
.983	.983	54

จากตาราง 36-37 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.983 ($\alpha = 0.983$) ค่าความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.983-0.984 ($\alpha = 0.983-0.984$)

2. ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถาม ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา และ 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

ตาราง 38 แสดง Scale: All variables (แสดงจำนวนผู้ตอบ)

Case Processing Summary (จำนวนผู้ตอบ)			
		N (จำนวน)	%
Cases (จำนวนผู้ตอบ)	Valid (ใช้ข้อมูลทั้งหมด)	30	100.0
	Excluded ^a (ไม่มีข้อมูลสูญหาย)	0	.0
	Total	30	100.0

หมายเหตุ: a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ตาราง 39 แสดง Reliability statistics (ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร)

Cronbach's Alpha (ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม)	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items (จำนวนข้อคำถาม)
.980	.980	45

จากตาราง 38-39 แบบสอบถาม ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.980 ($\alpha = 0.980$) ค่าความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.983-0.984 ($\alpha = 0.980-0.981$)

3. ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถาม ตอนที่ 4 ด้านผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา

ตาราง 40 แสดง Scale: All variables (แสดงจำนวนผู้ตอบ)

Case Processing Summary (จำนวนผู้ตอบ)			
		N(จำนวน)	%
Cases (จำนวนผู้ตอบ)	Valid (ใช้ข้อมูลทั้งหมด)	30	100.0
	Excluded (ไม่มีข้อมูลสูญหาย)	0	.0
	Total	30	100.0

หมายเหตุ: a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ตาราง 41 แสดง Reliability statistics (ตอนที่ 4 ด้านผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย)

Cronbach's Alpha (ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม)	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items(จำนวนข้อคำถาม)
.963	.963	12

จากตาราง 39-40 แบบสอบถาม ตอนที่ 4 ด้านผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.963 ($\alpha = 0.963$) ค่าความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.958-0.963 ($\alpha = 0.958-0.963$)

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ชุดที่ 2

1. ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการจัด บริการนักเรียน 3) ด้านประชาสัมพันธ์ และ 4) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

ตาราง 42 แสดง Scale: All variables (แสดงจำนวนผู้ตอบ)

Case Processing Summary (แสดงจำนวนผู้ตอบ)			
		N(จำนวน)	%
Cases (จำนวนผู้ตอบ)	Valid (ใช้ข้อมูลทั้งหมด)	30	100.0
	Excluded (ไม่มีข้อมูลสูญหาย)	0	.0
	Total	30	100.0

หมายเหตุ: a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ตาราง 43 แสดง Reliability statistics (ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560)

Cronbach's Alpha (ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม)	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items(จำนวนข้อคำถาม)
.948	.948	20

จากตาราง 42-43 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.948 ($\alpha = 0.948$) ค่าความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.943-0.957 ($\alpha = 0.943-0.957$)

2. ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย 2) การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์และจิตใจ 3) การจัดประสบการณ์ด้านสังคม และ 4) การจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา

ตาราง 44 แสดง Scale: All variables (แสดงจำนวนผู้ตอบ)

Case Processing Summary(แสดงจำนวนผู้ตอบ)			
		N(จำนวน)	%
Cases (จำนวนผู้ตอบ)	Valid (ใช้ข้อมูลทั้งหมด)	30	100.0
	Excluded (ไม่มีข้อมูลสูญหาย)	0	.0
	Total	30	100.0

หมายเหตุ: a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ตาราง 45 แสดง Reliability statistics (การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 4 ด้าน)

Cronbach's Alpha(ค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม)	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items(จำนวนข้อคำถาม)
.980	.980	20

จากตาราง 44-45 แบบสอบถาม ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.980 ($\alpha = 0.80$) ค่าความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.958-0.963 ($\alpha = 0.979-0.980$)

ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลญี่ปุ่น ในกรุงเทพมหานคร

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยทางการศึกษา

เรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย นางสาวชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ
นิสิตหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
โรงเรียนที่สัมภาษณ์ .....
ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ .....
ตำแหน่ง .....
วันที่สัมภาษณ์ ..... เริ่มเวลา ..... น. สิ้นสุดเวลา ..... น.
สถานที่สัมภาษณ์ .....

คำชี้แจง

1. การสัมภาษณ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็น แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยจากโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายสำหรับสังเกตสภาพจริงในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น
2. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยผู้วิจัยจะส่งแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ให้ข้อมูลหลักทราบล่วงหน้า พร้อมนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ที่จะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล จำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น จำนวน 1 โรงเรียน
3. ต้องขออนุญาตทำการจดบันทึก เพื่อประโยชน์ด้านวิจัยในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลของผู้สัมภาษณ์ให้ถูกต้องเท่านั้น
4. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย และร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

5. แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นความเกี่ยวข้องกับการเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลการเรียน 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และระบุข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

6. การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อนำผลไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่าน จะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อการใช้งานของท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร การสัมภาษณ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. การบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง องค์ประกอบ แผนภูมิ โครงสร้าง ลำดับขั้นตอน การบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยด้านวิชาการ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปรับเป็น 5 งาน คือ (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2554, หน้า 32-33)

1.1 การบริหารจัดการหลักสูตร เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร จัดทำหลักสูตรปฐมวัยที่เหมาะสมกับสถานศึกษา

1.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก และนำสื่อการเรียนการสอนไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.3 การวัดและประเมินผลพัฒนาการ การวัดและประเมินผลพัฒนาการ จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาผู้เรียน

1.4 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึงการพัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้มีคุณภาพใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดการ และผลิตเพิ่มเติมให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.5 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) ได้บัญญัติถึงหลักการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบขององค์คณะบุคคลหรือคณะกรรมการ ทั้งระดับส่วนกลาง และระดับท้องถิ่น ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร และจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการ และกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพที่เป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

วุฒิสูงสุดทางการศึกษา

- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

- ไม่เกิน 5 ปี
- 6-10 ปี
- 11-15 ปี
- 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนระดับปฐมวัยของญี่ปุ่น

สถานศึกษาได้มีการวางแผน การดำเนินการ และประเมินผล ในประเด็นต่อไปนี้
อย่างไรบ้าง และประสบปัญหาอะไรบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. การบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย

1.1 ในการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย ท่านมีแนวทางในการวางแผนจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการระดับปฐมวัยอย่างไรบ้าง

(.....) มีการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ.....

(.....) รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดแนวปฏิบัติ.....

(.....) กำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของงาน.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

1.2 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการระดับปฐมวัย

(.....) ไม่มี

(.....) มี ได้แก่

(.....) คู่มือครู

(.....) คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง

(.....) คู่มือปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

1.3 การเผยแพร่ระเบียบและแนวปฏิบัติ

(.....) ไม่มีการเผยแพร่

(.....) มี การเผยแพร่ โดย

(.....) จัดพิมพ์เป็นคู่มือ แจกครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคน

(.....) ทางสื่อออนไลน์ เช่นในเวปไซต์ของโรงเรียน

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

1.4 ผู้รับผิดชอบในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ คือ

(.....) ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....

(.....) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ.....

(.....) หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

1.5 ในการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย ท่านดำเนินการจัดทำ

แผนงานวิชาการอย่างไรบ้าง

(.....) มีการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ.....

(.....) รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายการจัดทำแผน.....

(.....) ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่ม

บริหารวิชาการปฐมวัย ประชุมเขียนแผนร่วมกัน

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

1.6 ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานวิชาการปฐมวัย คือ

(.....) ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....

(.....) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ.....

(.....) หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย.....

(.....) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ได้แก่.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

1.7 การติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย

(.....) ไม่มีการติดตามประเมินผล.....

(.....) มีการติดตามประเมินผล.....

- 1.8 ผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย ได้แก่
- (.....) ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....
  - (.....) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ.....
  - (.....) หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย.....
  - (.....) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ได้แก่.....
  - (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

1.9 ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิชาการปฐมวัย ท่านมีวิธีการติดตามการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

- (.....) ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา.....
- (.....) ผู้ได้รับมอบหมายให้ติดตามการปฏิบัติรายงานขึ้นมา.....
- (.....) มีการประชุมสรุปผลงานในรอบเดือน.....
- (.....) ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ.....
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

2. การบริหารการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย

2.1 ในการดำเนินการบริหารการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ท่านมีแนวทางในการวางแผนอย่างไรบ้าง

- (.....) วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน
- (.....) ส่งเสริมให้ครูทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (.....) ส่งเสริมให้ครูทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียน.....
- (.....) สำนวจสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน.....
- (.....) สำนวจความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์.....
- (.....) สถานศึกษาจัดกระบวนการการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย.....
- (.....) อื่น ๆ.....

2.2 ในการดำเนินการบริหารการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ท่านมีแนวทางในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

- (.....) จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพ
- (.....) อบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้รู้จักเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย

(.....) กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเวลาเรียนครบตามที่
หลักสูตรกำหนด

(.....) กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเวลาเรียนแต่ละวิชาให้
สัมพันธ์กัน

(.....) พิจารณากำหนดการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ .....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

2.3 ผู้รับผิดชอบในการจัดครูเข้าสอน ได้แก่

(.....) ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....

(.....) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ.....

(.....) หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย.....

(.....) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ได้แก่.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

2.4 ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่

(.....) ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเป็นรายบุคคล.....

(.....) ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ.....

(.....) กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำ.....

(.....) สำนักพิมพ์หรือเอกชนจัดมาให้.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

2.5 แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่

(.....) ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัย.....

(.....) วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์.....

(.....) กำหนดกิจกรรม สื่อการสอน การประเมินผล.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

2.6 การนิเทศติดตามผลการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนระดับปฐมวัย

(.....) ไม่มีการติดตามประเมินผล.....

(.....) มีการติดตามประเมินผล.....

2.7 ในการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย

ท่านมีวิธีการติดตามการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

(.....) ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา.....

(.....) ผู้ได้รับมอบหมายให้ติดตามการปฏิบัติรายงานขึ้นมา.....

(.....) มีการประชุมสรุปผลงานในรอบเดือน.....

(.....) ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

2.8 การรายงานการตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัยให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้รับทราบ

(.....) ไม่มีการรายงาน.....

(.....) มีการรายงานผล.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

2.9 การนำผลการจัดการการเรียนการสอนระดับปฐมวัยไปปรับปรุงแก้ไข ครั้งต่อไป

(.....) ไม่มีการนำไปปรับปรุงแก้ไข.....

(.....) มีการนำไปปรับปรุงแก้ไข.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

3. การวัดและประเมินผลพัฒนาการ

3.1 ท่านมีแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัยอย่างไรบ้าง

(.....) กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัยของโรงเรียน

(.....) กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผล.....

(.....) จัดให้มีเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเก็บคะแนนและประเมินผล.....

(.....) จัดหาเอกสารคู่มือการวัดผลและประเมินผลให้ครูศึกษา.....

(.....) จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยเรื่องแนวปฏิบัติในการวัดผล

และประเมินผล

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

3.2 ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่

(.....) ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....

(.....) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ.....

(.....) หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย.....

(.....) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ได้แก่.....

(.....) ครูผู้สอนประเมินผลด้วยตนเอง.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

3.3 ผู้ที่มีหน้าที่สร้างเครื่องมือในการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่

(.....) ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....

(.....) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ.....

(.....) หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย.....

(.....) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ได้แก่.....

(.....) ครูผู้สอน.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

3.4 ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานทะเบียนนักเรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่

(.....) ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....

(.....) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ.....

(.....) หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย.....

(.....) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ได้แก่.....

(.....) ครูผู้สอน.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

3.5 แนวปฏิบัติในการดำเนินงานทะเบียนนักเรียน ได้แก่

(.....) ดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนักเรียน.....

(.....) จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับนักเรียน.....

(.....) รับรองและบันทึกผลการเรียน.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

3.6 ท่านมีแนวปฏิบัติในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนในระดับปฐมวัยให้มีความเหมาะสมอย่างไรบ้าง

(.....) สร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นตามวัตถุประสงค์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(.....) สร้างเครื่องมือการวัดผลตามวัตถุประสงค์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พัฒนาการครบทุกด้าน

(.....) ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการ.....

(.....) มีการวิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือการประเมินผลพัฒนาการในปีที่ผ่านมา

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

3.7 การกำกับ ติดตามการวัดและประเมินพัฒนาการเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

(.....) ไม่มีการรายงาน.....

(.....) มีการรายงานผล.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.1 ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ท่านมีการวางแผนอย่างไร

(.....) มีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับความ ต้องการของคุณ

(.....) วางแผนในการผลิต และจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

(.....) ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(.....) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการผลิต จัดหาพัฒนาการ ใช้สื่อ นวัตกรรม

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

4.2 สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่

(.....) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง ได้แก่ (ระบุ).....

(.....) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่โรงเรียนจัดหาให้ ได้แก่ (ระบุ).....

(.....) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ได้รับบริจาคจากหน่วยงานภายนอก ได้แก่

(.....) มีคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

4.3 ระเบียบและแนวปฏิบัติในการนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้

(.....) จัดทำเป็นคู่มือเพื่อความสะดวกในการศึกษาวิธีการใช้

(.....) มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบควบคุมและอำนวยความสะดวก

(.....) มีผู้รับผิดชอบเฉพาะ

(.....) คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

4.4 ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้

(.....) ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....

(.....) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ.....

(.....) หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการปฐมวัย.....

(.....) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ได้แก่.....

(.....) ครูผู้สอน.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

4.5 แนวทางในการบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
ให้เพียงพอต่อผู้เรียน

(.....) ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง

(.....) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ นวัตกรรม

(.....) ขอรับบริจาคจากหน่วยงานภายนอก หรือท้องถิ่น

(.....) จัดงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้ออย่างเพียงพอ

(.....) เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สาธิตการใช้สื่อ นวัตกรรม

(.....) ส่งเสริมและจัดให้มีคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

4.6 ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมครูให้ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการ
สอนอย่างไร

(.....) ผู้บริหารส่งเสริมและจัดหาเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้
มาไว้บริการครูภายในสถานศึกษา

(.....) ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิต
และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี

(.....) ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเป็นรายบุคคล.....

(.....) ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ.....

(.....) กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำ.....

(.....) สำนักพิมพ์หรือเอกชนจัดมาให้.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

4.7 การตรวจสอบและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

- (.....) ไม่มีการตรวจสอบและประเมินผล.....
- (.....) มีการตรวจสอบและประเมินผลโดย.....
- (.....) สังเกตการสอนของครูว่ามีการใช้สื่อสม่ำเสมอหรือไม่
- (.....) สัมภาษณ์ข้อมูลจากบันทึกการขอใช้สื่อของครู
- (.....) ประเมินจากผลพัฒนาการของนักเรียน
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

5. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

5.1 ท่านมีการวางแผนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง
วิชาการอย่างไรบ้าง

- (.....) มีการมอบหมายให้ผู้ปกครองนำเสนอตัวแทน หรือผู้นำชุมชน
- (.....) มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน
- (.....) โรงเรียนจัดให้ชุมชนใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น เป็นแหล่งค้นคว้า

ทางวิชาการ

- (.....) โรงเรียนจัดให้ชุมชนใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น ใช้จัดกิจกรรมของชุมชน
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ) .....

5.2 สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับชุมชนด้านใดบ้าง เช่น การจัดหลักสูตร การจัด
กิจกรรมร่วมกับชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมด้านใดบ้าง

(.....) สนับสนุนให้แสวงหาผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ใน
ชุมชน และใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

(.....) มีการนำวัสดุท้องถิ่นมาผลิตสื่อการเรียนการสอน และนำภูมิปัญญา
ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนการสอน

(.....) มีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่เหมาะสม สามารถเป็นแหล่งค้นคว้าทาง
วิชาการและจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน

(.....) มีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ
ของสถานศึกษา

- (.....) มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้
- (.....) ผู้ปกครองและชุมชนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาร่วมกับสถาบัน

อื่น ๆ

ภาคผนวก ข แบบสอบถามชุดที่ 1

แบบสอบถามเรื่อง

รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา (ฝ่ายวิชาการ) 2) หัวหน้ากลุ่มปฐมวัย 3) ครูผู้สอนชั้น อนุบาล 1 4) ครูผู้สอนชั้น อนุบาล 2 เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริการงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) ด้านผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านผู้บริหาร 5) ด้านงบประมาณ และ 6) ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา และ 5) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย คือพัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา

3. การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อ นำผลไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่าน จะวิเคราะห์ในภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่าน

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ
นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพที่เป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. โรงเรียน (โปรดระบุ).....
เขต.....
2. ขนาดของโรงเรียน
 นักเรียน 1-400 คน
 นักเรียน 401-800 คน
 นักเรียน 800 คนขึ้นไป
3. สถานภาพของท่าน
 ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา (ฝ่ายวิชาการ)
 หัวหน้ากลุ่มปฐมวัย
 ครูผู้สอนชั้น อนุบาล 1
 ครูผู้สอนชั้น อนุบาล 2

คำชี้แจง: ในการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 โปรดอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา						
1	สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาห่างไกลจาก อบายมุข					
2	การวางแผนใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม					
3	มีอาคารเรียน และอาคารประกอบเพียงพอกับ จำนวนนักเรียน					
4	มีสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการ อย่างเพียงพอ					
5	สภาพภายในอาคารเหมาะสมแก่การจัดกิจกรรม ระดับปฐมวัย					
6	การกำหนดระเบียบการใช้ครุภัณฑ์และ การจัด เจ้าหน้าที่ดูแลพัสดุครุภัณฑ์					
7	การดำเนินการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน					
8	สถานศึกษาจัดผู้ตรวจสอบเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพ ใช้งานได้ดีตลอดเวลา					
9	มีระบบป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ หรืออันตรายต่างๆ					
2. ด้านผู้ปกครองและชุมชน						
1	การจัดตั้งสมาคม ชมรมผู้ปกครอง และศิษย์เก่าการ จัดประชุมผู้ปกครอง					
2	มีการจัดประชุมผู้ปกครอง					
3	สถานศึกษาจัดกิจกรรมความรู้สู่ชุมชน					
4	สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการแก่ ผู้ปกครองและชุมชน					
5	การประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อ ผู้ปกครองและชุมชน					
6	สถานศึกษาเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาถ่ายทอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้าน ให้ความรู้ แก่เด็ก					

ขอ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7	สถานศึกษาอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้หลากหลายเหมาะแก่การให้เด็กไปศึกษาหาประสบการณ์นอกสถานที่					
8	ผู้ปกครองมีการติดตาม และเอาใจใส่เด็กอยู่เสมอ					
9	การมีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็นของผู้ปกครอง					
3. ด้านครูผู้สอน						
1	ครูประจำชั้นมีวุฒิการศึกษาตามปฐมวัย					
2	จำนวนครูมีปริมาณเพียงพอในสถานศึกษา					
3	ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4	ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน					
5	ครูผู้สอนมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามวิชาชีพ					
6	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
7	ครูผู้สอนวัดประเมินผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
8	ครูผู้สอนนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน					
9	ครูผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ					
4. ด้านผู้บริหาร						
1	การมีความรู้ความสามารถด้านบริหารจัดการสถานศึกษา					
2	การมีความมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด					
3	การมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ					
4	การวางแผนงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
5	การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานวิชาการอย่างมีระบบและชัดเจน					

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
6	การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และ นิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง					
7	การนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน วิชาการ					
8	สนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาครู การเรียน การสอน และการศึกษาดูงาน					
9	ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนอผลงานเกี่ยวกับวิชาชีพ					
5. ดานงบประมาณ						
1	การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสม					
2	การจัดสรรงบประมาณมุ่งพัฒนาการเรียนการสอน เป็นอันดับแรก					
3	การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับสภาพความ ต้องการด้านวิชาการของสถานศึกษา					
4	การแสวงหาเงินสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
5	ครู บุคลากร และชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหาร งบประมาณทุกขั้นตอน					
6	การเบิกจ่ายงบประมาณด้านวิชาการเป็นไปตาม แผนงบประมาณประจำปี					
7	การอนุมัติงบประมาณตรงตามประเภทและรายการ งบประมาณ					
8	การควบคุมบัญชีงบประมาณเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
9	การรายงานผลการใช้จ่ายเงินต่อคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด อย่างชัดเจน					
6. ดานสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา						
1	สถานศึกษามีการวางแผนจัดหาอุปกรณ์ และ เทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน					

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2	สถานศึกษามีสื่อพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ					
3	สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอน					
4	สถานศึกษามีนวัตกรรมทางการศึกษา หรือมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
5	ห้องสมุดจัดหนังสือเป็นหมวดหมู่พร้อมต่อการศึกษาค้นคว้า					
6	สถานศึกษามีบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เป็นอย่างดี					
7	สถานศึกษาส่งเสริมการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่นการใช้ E-book เป็นต้น					
8	สถานศึกษาส่งเสริมและจัดหาเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ในการแสวงหาความรู้มาไว้บริการครูภายในสถานศึกษา					
9	สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาของท่าน

ข้อ	การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของกระทรวงศึกษาธิการ					
2	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรต่อคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนและผู้เรียน					
4	สถานศึกษาบริหารการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
5	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน					
6	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองของนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้					
7	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
8	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลต่อชุมชนได้รับทราบ					
9	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา					
2. ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้						
1	วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2	จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพ					
3	การส่งเสริมให้ครูทำแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4	การอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาครูให้รู้จักเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย					
5	ครูจัดประสบการณ์เรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียน					
6	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการผ่านการเล่นจากประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน					
7	ครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านปลูกฝังให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม					
8	มีการกำกับ ติดตามและนิเทศ ให้ครูดำเนินการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างสม่ำเสมอ และการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ					
9	มีการรายงานผลการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบแล้วนำผลการจัดกิจกรรมไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป					
3. ดานการวัดและประเมินผลพัฒนาการ						
1	มีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดและประเมินผลพัฒนาการ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานปฐมวัย					
2	สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนวัดและประเมินผลพัฒนาการให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย					
3	ครู มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบการวัดผลและประเมินผลพัฒนาการนักเรียนระดับปฐมวัยของสถานศึกษา					
4	ส่งเสริมให้ครูประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ					
5	การวัดผล ประเมินผล เน้นการประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
6	สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนตามมาตรฐานของการศึกษาปฐมวัย คือ พัฒนาการ 4 ด้าน มาตรฐานคุณลักษณะ 12 มาตรฐาน					
7	สถานศึกษาใช้เครื่องมือวัดผลพัฒนาการของนักเรียนหลากหลาย					
8	สถานศึกษามีระบบการรายงานผลพัฒนาการของนักเรียนต่อผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย					
9	สถานศึกษานำผลพัฒนาการของนักเรียนไปพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาหลักสูตร					
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา						
1	ให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
2	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการผลิต จัดหา พัฒนาการใช้สื่อและนวัตกรรม					
3	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITC)					
4	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง					
5	สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับการพัฒนา					
6	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงสื่อ และนวัตกรรม และการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา					
7	สถานศึกษาให้การส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา					
8	สถานศึกษาจัดให้มีคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อจำนวน					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	นักเรียน					
9	สถานศึกษามีการบำรุงรักษาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้					
5. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ						
1	ประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในงานของโรงเรียน ตลอดจนทำให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการพัฒนาโรงเรียน จากความร่วมมือระดมความคิดที่หลากหลาย					
2	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวิชาการปฐมวัยและกรรมการเครือข่ายของโรงเรียน ได้แก่ ศิษย์เก่า ครู และหน่วยงาน สถานศึกษามีการมอบหมายให้ผู้ปกครองนำเสนอตัวแทนหรือผู้นำชุมชน					
3	จัดทำแผนส่งเสริมความรู้ การศึกษาปฐมวัยแก่ชุมชน					
4	การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานส่งเสริมความรู้ การศึกษาปฐมวัยแก่ชุมชน					
5	สนับสนุนให้แสวงหาผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน และใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด					
6	สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน					
7	สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านการเรียนของนักเรียน ด้านการสอนของครู และด้านการดูแลของผู้ปกครองต่อนักเรียน					
8	รายงานผลสรุปให้ผู้ปกครองได้รับทราบและขอความร่วมมือด้านการดูแลของผู้ปกครองต่อนักเรียน					
9	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลต่อชุมชนได้รับทราบและการรายงานการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา					

ตอนที่ 4 ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

ข้อ	ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. พัฒนาการด้านร่างกาย						
1.1	นักเรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง เจริญเติบโตตามวัย และดูแลความปลอดภัยตนเองได้					
1.2	นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดี รักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน					
2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ						
2.1	นักเรียนมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้					
2.2	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์					
2.3	นักเรียนมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่ว					
3. พัฒนาการด้านสังคม						
3.1	นักเรียนมีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม					
3.2	นักเรียนมีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข					
3.3	นักเรียนมีจิตสำนึกจะร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพัฒนาสิ่งแวดล้อม					
3.4	นักเรียนสามารถทำงานจนสำเร็จ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา						
4.1	นักเรียนมีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้					
4.2	นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
4.3	นักเรียนมีความสนใจใฝ่เรียน ใฝ่รู้และรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง					

ภาคผนวก ซ แบบสอบถามชุดที่ 2

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

*****

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองระดับชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2 ที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการจัด บริการนักเรียน 3) ด้านประชาสัมพันธ์ และ 4) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาการ ด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 3) พัฒนาการด้านสังคม และ 4) พัฒนาการ ด้านสติปัญญา

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อนำผลไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่าน จะวิเคราะห์ผลในภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อนักเรียนแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลความเป็นจริงของท่าน

1. โรงเรียน (โปรดระบุ).....
เขต.....
2. ขนาดของโรงเรียน
  - นักเรียน 1-400 คน
  - นักเรียน 401-800 คน
  - นักเรียน 800 คนขึ้นไป
3. ท่านเป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล
  - อนุบาล 1
  - อนุบาล 2

คำชี้แจง: ในการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โปรดอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วย หรือมีการปฏิบัติรายการนั้นน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ข้อ	การจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1	สถานศึกษามีการวางแผนจัดหาอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน					
2	สถานศึกษามีสื่อพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ					
3	สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอน					
4	สถานศึกษามีนวัตกรรมทางการศึกษา หรือมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
5	ห้องสมุดจัดหนังสือเป็นหมวดหมู่พร้อมต่อการศึกษาค้นคว้า					
2. ด้านการจัดบริการนักเรียน						
1	โรงอาหารสะอาดถูกหลักอนามัย ภาชนะใส่อาหารสะอาด					
2	การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความปลอดภัยทั้งในและนอกอาคาร					
3	จัดให้มีการประกันอุบัติเหตุให้นักเรียนตลอด 24 ชั่วโมง					
4	จัดให้มีระบบตรวจสอบรายชื่อ/จำนวนเด็กที่มาถึงโรงเรียน และกลับบ้าน อย่างรัดกุมละเอียดถี่ถ้วน และเข้มงวด					
5	จัดบริการรถรับ – ส่งให้ความสะดวกปลอดภัยเวลารับ ส่งเด็กขึ้นรถ ลงรถ มีการขานชื่อเด็ก ตรวจสอบเด็กให้แน่นอนว่าลงจากรรถทุกคน					
3. ด้านประชาสัมพันธ์						
1	จัดแสดงผลงานของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบ					

ข้อ	การจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2	การจัดประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนได้รับข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ					
3	ครูสามารถแจ้งข่าวสารข้อมูลให้ผู้ปกครองได้อย่างชัดเจน					
4	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่น กีฬาสี เป็นต้น					
5	ผู้ปกครองได้ทราบผลการเรียนและพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
4. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม						
1	การจัดพื้นที่การเรียนการสอนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
2	การปรับปรุงทัศนและการพัฒนาสุนทรียภาพโดยรอบของโรงเรียน					
3	แสงสว่างในห้องเรียนและบริเวณโดยรอบอาคารเพียงพอ					
4	การรักษาความสะอาดของอาคาร และการจัดเก็บขยะ สะอาดเป็น ระเบียบ					
5	การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณห้องน้ำดื่มมาก					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียน

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของท่าน

ข้อ	การจัดประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้เด็กปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. การจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย						
1	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ และกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเคลื่อนไหวอยู่กับที่					
2	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการทรงตัว และการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์การเล่นเครื่องเล่นสนาม					
3	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การเขียนภาพและการเล่นกับสี การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยวัสดุอุปกรณ์ การต่อของและแยก					
4	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้รักษาสุขภาพปฏิบัติตนตามสุขอนามัย ได้แก่ ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ทำความสะอาดหลังจากใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม					
5	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหารกลางวันที่ครบห้าหมู่ และการนอนกลางวัน					
2. การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ จิตใจ						
1	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้ร้องเพลง เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์					
2	ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเล่น การปรับตัว เช่น ให้เด็กได้เล่นอิสระ และเล่นเป็นกลุ่ม					

ข้อ	การจัดประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้เด็กปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3	ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีอัตลักษณ์เฉพาะตน การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง และเชื่อว่าตนเอง มีความสามารถ					
4	ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม					
5	ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท					
3. การจัดประสบการณ์ด้านสังคม						
1	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติตาม กฎระเบียบของโรงเรียน การมีวินัยในตนเอง					
2	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กรู้จักการทำความเคารพผู้ใหญ่					
3	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น					
4	จัดกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน					
5	จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน					
4. การจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา						
1	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักสิ่งของด้วยการมอง สัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น					
2	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการการใช้ภาษา เช่น การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ					
3	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการการใช้ภาษา เช่น การเล่นเกมทางภาษา					
4	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการจินตนาการและความคิด เช่น การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย					

ภาคผนวก ฅ เครื่องมือวิจัย (แบบประเมิน) ในการวิจัยระยะที่ 2

1. แบบประเมินร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จาก
การที่ผู้วิจัยได้สร้างเป็นรูปแบบซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงาน
วิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน
ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการ
บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบบประเมินแบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงาน
วิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ทั้งนี้ หากท่านมีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง
ในแบบสอบถามนี้ เพื่อผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงรูปแบบรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับ
ปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้รับความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

นางสาวชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยพะเยา

โทรศัพท์ 086 882 9673

ตอนที่ 1 สถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

1. ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหารการศึกษา	☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
☐ ศึกษานิเทศก์	☐ บุคลากรทางการศึกษา
☐ อาจารย์มหาวิทยาลัย	

2. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก	☐ อื่น ๆ.....

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ 3- 5 ปี	☐ 6 – 10 ปี	☐ 11 – 15 ปี
☐ 16 – 20 ปี	☐ 21 ปีขึ้นไป	

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม/การปฏิบัติในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย กิจกรรม/การปฏิบัติใน 2 ส่วน คือ ส่วนที่ หนึ่ง ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ ด้านผู้บริหาร ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และส่วนที่ 2 ได้แก่ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล พัฒนาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียงลำดับหัวข้อที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากที่ส่งผลสูงที่สุดลงไปตามลำดับ โดยใช้แนวทางการบริหารตามกระบวนการบริหารแบบ PIE Model ประกอบด้วย การวางแผน (P-Planning) การนำแผนไปปฏิบัติ (I-Implementation) การประเมินผล (E-Evaluation)

ขอความอนุเคราะห์ท่านผู้เชี่ยวชาญโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ เพื่อ
ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ หนึ่ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ
สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กระบวนการบริหารแบบ PIE Model ได้แก่

การวางแผน (Planning-P) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการ
ดำเนินงาน เพื่อการดำเนินงานที่เป็นระบบใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายและ
วัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จัดทำแผนงานหรือโครงการวิชาการให้
สอดคล้องกับหลักสูตร โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการปฏิบัติงาน จัดทำ
โครงการสนับสนุนแผนงานวิชาการให้ครอบคลุมงานต่าง ๆ ประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย
เป้าหมาย และวางแผนงานวิชาการของโรงเรียนการวางแผนจัดประสบการณ์ การจัดเด็กเข้า
กลุ่มชั้น การนิเทศการสอน การวัดและประเมินพัฒนาการ การจัดทำรายงานพัฒนาการเด็ก
จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน การวางแผนจัดประสบการณ์ การจัดเด็กเข้า
กลุ่มชั้น การนิเทศการสอนการใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์

การนำแผนไปปฏิบัติ (I-Implementation) หมายถึงการนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง
ดำเนินการบริหารงานเพื่อสู่เป้าหมายที่องค์การตั้งไว้ กำกับ ติดตามและนิเทศให้ครูทำแผนการ
จัดประสบการณ์ และดำเนินการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ ให้ครู
รับผิดชอบงานและโครงการให้เป็นไปตามปฏิทินงานครูเข้าแทนชั้นเรียนที่ขาด กำกับดูแลให้ครู
ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริม
ประสบการณ์ของเด็กให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้มีการบริการเกี่ยวกับสื่อการสอน อุปกรณ์
และวัสดุหลักสูตรต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู

2. แบบประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร

แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์
รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากการที่ผู้วิจัยได้สร้างเป็นรูปแบบซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ทั้งนี้ หากท่านมีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างในแบบสอบถามนี้ เพื่อผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงรูปแบบรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้รับคำแนะนำในครั้งนี้

นางสาวชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ

นิสิตหลักสูตรการศึกษาคุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

โทรศัพท์ 086 882 9673

ตอนที่ 1 สถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

1. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารการศึกษา   ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 ศึกษานิเทศก์   บุคลากรทางการศึกษา
 อาจารย์มหาวิทยาลัย

2. วุฒิการศึกษา

- ปริญญาโท   ปริญญาเอก   อื่น ๆ.....

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

- 3- 5 ปี   6 – 10 ปี   11 – 15 ปี
 16 – 20 ปี   21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินความความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม/การปฏิบัติในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย กิจกรรม/การปฏิบัติใน 2 ส่วน คือ ส่วนที่ หนึ่ง ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ ด้านผู้บริหาร ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และส่วนที่ 2 ได้แก่ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล พัฒนาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียงลำดับหัวข้อที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากที่ส่งผลสูงที่สุดลงไปตามลำดับ โดยใช้แนวทางการบริหารตามกระบวนการบริหารแบบ PIE Model ประกอบด้วย การวางแผน (P-Planning) การนำแผนไปปฏิบัติ (I-Implementation) การประเมินผล (E-Evaluation)

ขอความอนุเคราะห์ท่านผู้เชี่ยวชาญโปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
- คะแนน 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

**ส่วนที่ หนึ่ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ
สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**

กระบวนการบริหารแบบ PIE Model ได้แก่

การวางแผน (Planning-P) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน เพื่อการดำเนินงานที่เป็นระบบใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จัดทำแผนงานหรือโครงการวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการปฏิบัติงาน จัดทำโครงการสนับสนุนแผนงานวิชาการให้ครอบคลุมงานต่าง ๆ ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายเป้าหมาย และวางแผนงานวิชาการของโรงเรียนการวางแผนจัดประสบการณ์ การจัดเด็กเข้ากลุ่มชั้น การนิเทศการสอน การวัดและประเมินพัฒนาการ การจัดทำรายงานพัฒนาการเด็ก จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน การวางแผนจัดประสบการณ์ การจัดเด็กเข้ากลุ่มชั้น การนิเทศการสอนการใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการจัดประสบการณ์

การนำแผนไปปฏิบัติ (I-Implementation) หมายถึง การนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง ดำเนินการบริหารงานเพื่อสู่เป้าหมายที่องค์การตั้งไว้ กำกับ ติดตามและนิเทศให้ครูทำแผนการจัดประสบการณ์ และดำเนินการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ ให้ครูรับผิดชอบงานและโครงการให้เป็นไปตามปฏิทินงานครูเข้าแทนชั้นเรียนที่ขาด กำกับดูแลให้ครูช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมประสบการณ์ของเด็กให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้มีการบริการเกี่ยวกับสื่อการสอน อุปกรณ์ และวัสดุหลักสูตรต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู

การประเมินผล (E-Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้วางแผนและลงมือปฏิบัติ การดำเนินงานทางวิชาการว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ ประเมินใน 3 ประเด็น ดังนี้ 1) การประเมินพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมให้ครูประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ รับฟังปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ ให้การช่วยเหลือและให้การนิเทศในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ
วัน เดือน ปี เกิด	13 มีนาคม 2507
สถานที่เกิด	พิจิตร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2537 M.A. (Japanese Literature and Teaching of Japanese as a Foreign Language), KEIO University, Tokyo Japan พ.ศ. 2533 อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ พ.ศ. 2528 ศศ.บ. (ภาษา), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ
ที่อยู่ปัจจุบัน	357 หมู่ 9 อ.ทับคล้อ จ.พิจิตร 66150
ผลงานตีพิมพ์	ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ, วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล, โกศล มีคุณ และศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (2565). การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย: ไทย-ญี่ปุ่น. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(4), 1795-1809. ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ, วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล, โกศล มีคุณ และศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (อยู่ระหว่างตีพิมพ์). รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.), 29(1).